

**UCHWAŁA NR XLV/1059/14
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 5 lutego 2014 r.

w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz.594 ze zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. 1. Przyjąć "Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015", w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

2. Program stanowi aktualizację i kontynuację "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2007-2013", przyjętego uchwałą Nr XXIV/526/12 Rady Miasta Katowice z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2007-2013 zmienionego uchwałą Nr XLII/996/13 Rady Miasta Katowice z dnia 27 listopada 2013 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Jerzy Forajter

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA KATOWICE NA LATA 2014-2015

Katowice, luty 2014

Sporządził:
Wydział Rozwoju Miasta

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	1
	1.1. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzennego i społeczno – gospodarczego miasta i regionu.....	2
	1.2. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice jako narzędzie realizacji strategii rozwoju miasta Katowice	4
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA KATOWICE	13
	2.1. Położenie	13
	2.2. Fazy rozwoju przestrzennego	15
	2.3. Rys historyczny	20
	2.4. Sfera przestrzeni miejskiej i sytuacja środowiskowa	22
	2.5. Sfera społeczno – ekonomiczna	28
	2.6. Sfera infrastrukturalna	32
III.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	37
	3.1. Cel i zadania Programu Rewitalizacji	37
	3.2. Typy terenów wymagających rewitalizacji	39
	3.3. Założenia rewitalizacji społecznej	40
	3.4. Kryteria wyboru obszarów	45
	3.5. Obszary objęte Programem Rewitalizacji	48
	3.5.1. Obszar Centrum	48
	3.5.2. Obszar Giszowiec – Nikiszowiec	63
	3.5.3. Obszar Szopienice	67
	3.5.4. Obszar Załęże	69
	3.5.5. Obszar Kolonia Alfred	71
	3.5.6. Obszar Szopienice – Borki	73
	3.5.7. Obszar Wełnowiec – Józefowiec – Energetyków	76
	3.5.8. Obszar Witosa	77
	3.5.9. Obszar Piotrowice	79
	3.5.10. Obszar Dąb – Baildona	81
	3.5.11. Obszar Brynów – Ceglana	85
	3.5.12. Obszar Szopienice – Woźniaka	89
	3.5.13. Obszar Zawodzie – Porcelanowa	92
	3.6. Przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa	95
IV.	PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE	98

V.	PLAN FINANSOWY	99
	5.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania miejskie	100
	5.2. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania innych instytucji wnioskujących ..	118
	5.3. Planowane przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa – zadania innych instytucji wnioskujących	122
VI.	WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ SPOSOBY KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	124
	6.1. Wdrażanie	124
	6.2. Monitorowanie i ocena	124
	6.3. Sposoby komunikacji społecznej	125
	Załącznik 1	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych na Obszarze Centrum w Katowicach	126
	Załącznik 2	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Giszowiec – Nikiszowiec	133
	Załącznik 3	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Szopienice	134
	Załącznik 4	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Załęże	134
	Załącznik 5	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Kolonia Alfred	135
	Załącznik 6	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Szopienice – Borki	135
	Załącznik 7	
	Wykaz obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego zlokalizowanych w Obszarze: Szopienice – Woźniaka	135

I. WSTĘP

Śledząc przemiany przestrzenne i funkcjonalne Miasta Katowice możemy odkryć jak w przeszłości Katowiczanie rewitalizowali miasto. Obszerne kalendaria wydarzeń opisujące burzliwe dzieje Katowic, pokazują podejmowane i z sukcesem realizowane działania rewitalizacyjne w historii. Dotyczy to przeważnie terenów poprzemysłowych, lecz ich lokalizacja w centrum osady a potem miasta, jak np. likwidacja w latach 70 – XIX w. „Huty Katowickiej” czy likwidacja pod koniec XIX w. kopalni „Beata”, a także nowe przeznaczenie opisanych terenów – na parki miejskie pozwalają zakwalifikować te przedsięwzięcia jako rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich. Realizacja projektów do dziś zadziwia trafnością decyzji i rozmachem przeprowadzonych inwestycji.

Likwidacja „Huty Katowickiej”¹ była następstwem urbanizacji, a w konsekwencji redukcji przemysłu w obrębie centrum miasta. Z krajobrazu miasta zniknął charakterystyczny, stojący przy ujściu rzeki Rawy ze stawu hutniczego, w miejscu dawnej kuźnicy, trójskrzydłowy budynek połączonego z fryszerką pieca na węgiel drzewny. W miejscu dawnej huty założono Park Miejski o swobodnej kompozycji, sięgający od rejonu ujścia Rawy na północy, po zaplecza zabudowy przyrynkowej na południu, ograniczony od zachodu skanalizowanym korytem płynącej tu na południe rzeki, a od wschodu linią obecnie Alei Korfantego. W roku 1939 park zlikwidowano, ale nadal badając możliwości zagospodarowania przestrzeni publicznych miasta rozważa się warianty podobne do istniejących w historii.

Drugi przykład to założony na poprzemysłowym obszarze zlikwidowanej kopalni „Beata” Suedpark (obecnie Park Kościuszki) – do dziś największy w Katowicach kompleks zieleni komponowanej. Prace przy jego zakładaniu miały charakter rekultywacyjny – na przykład położony przy samej ulicy w północnej części parku staw powstał w miejscu dawnego zbiornika kopalnianego. Całemu założeniu nadano charakter krajobrazowy, a założony na wykupionych w latach 1894–1895 dworskich terenach dawnego Lasu Katowickiego był istotnym dopełnieniem rozplanowania południowej części śródmieścia.

Sukcesy poprzedników z pewnością pozwolą podejmować działania rewitalizacyjne na terenie Miasta Katowice w oparciu o jak najlepsze, zweryfikowane przez historię, przykłady.

¹ *Studium historyczno – urbanistyczne Katowic w granicach administracyjnych*, Pracownia Konserwacji Zabytków w Krakowie S.A. Pracownia Dokumentacji Naukowo – Historycznej, Kraków, 1994

1.1. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzennego i społeczno – gospodarczego miasta i regionu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice jest zgodny z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi priorytetami i celami rozwojowymi, zapisanymi w dokumentach strategicznych. Dokumenty te tworzą ramy funkcjonowania zarówno samorządu, jak i podmiotów zlokalizowanych na jego terenie.

Do krajowych i regionalnych programów, z którymi zgodny jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice zaliczają się:

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020, dokument przyjęty przez Radę Ministrów 25 września 2012 roku,
2. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności) dokument zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej, 7 maja 2007 roku,
3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, przyjęta uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 roku,
4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego – przyjęty uchwałą Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 roku, zmieniony uchwałą Nr III/56/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010r.,
5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, przyjęty uchwałą 1708/91/III/2007 przez Zarząd Województwa Śląskiego 18 września 2007 roku,
6. Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Śląskim na lata 2004-2013, przyjęta uchwałą Nr II/29/10/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 grudnia 2004 roku,
7. Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 – 2020, przyjęta uchwałą Nr II/51/1/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 sierpnia 2006 roku,
8. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2010–2013, przyjęty uchwałą Nr III/48/2/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia z dnia 17 marca 2010 roku,
9. Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018, przyjęty uchwałą Nr IV/6/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 marca 2011 roku.

Do dokumentów o charakterze lokalnym, z którymi spójny jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice zaliczają się:

1. „Katowice 2020” Strategia Rozwoju Miasta (uchwała nr LII/1068/05 Rady Miasta Katowice z dnia 19 grudnia 2005),
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Katowice” - II edycja (uchwała Rady Miasta Katowice XXI/483/12 z dnia 25 kwietnia 2012 r.),
3. Strategia mieszkalnictwa Miasta Katowice na lata 2010-2020 (Uchwała nr LXII/1247/10 z dnia 26 lipca 2010r. zmieniona uchwałą nr XLII/986/13 z dnia 27 listopada 2013r.)
4. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Katowice na lata 2012 – 2016 (Uchwała nr XVIII/367/12 z dnia 25 stycznia 2012 r., uchwała zmieniająca nr XXI/476/12 z dnia

25 kwietnia 2012r., uchwała zmieniająca nr XLII/987/13)

5. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Katowice na lata 2010 – 2013 (uchwała nr XV/268/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011 r.),
6. Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Katowice (uchwała nr XV/269/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011 r.),
7. Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w 2013 roku (uchwała nr XXIII/725/13 Rady Miasta Katowice z dnia z dnia 30 stycznia 2013 r.),
8. Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2012-2016 – Katowice bez barier (uchwała Rady Miasta Katowice nr XX/430/12 z dnia 28 marca 2012 r., uchwała zmieniająca nr XXXVI/818/13 z dnia 24 kwietnia 2013 r.)
9. Miejska strategia rozwiązywania problemów społecznych (uchwała nr XXXIII/673/04 Rady Miasta Katowice z dnia 22 listopada 2004 roku oraz uchwały zmieniające: nr XLIX/1025/05 z dnia 7 listopada 2005; nr LX/1374/06 z dnia 29 maja 2006, nr XXI/413/08 z dnia 28 stycznia 2008 r., nr LV/1135/10 z dnia 22 marca 2010r.)
10. Uchwała nr XXXVIII/792/05 Rady Miasta Katowice z dnia 21 marca 2005 roku w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz uchwały zmieniające: nr XLIII/916/05 z dnia 25 lipca 2005 r., XII/209/07 z dnia 25 czerwca 2007r., XIX/409/12 z dnia 29 lutego 2012 r. (wzór wniosku, umowy i sprawozdania z wykonania zadania określa Zarządzenie nr 1878/2005 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 12 maja 2005 roku).
11. Uchwały Rady Miasta Katowice w sprawie przyjęcia budżetu miasta na kolejne lata.
12. Uchwała Rady Miasta Katowice w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Ponadto, zasady gospodarowania nieruchomościami własności miasta Katowice oraz zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Katowice, w obszarach objętych *Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2007-2013*, określone zostały w uchwale nr XLI/950/13 Rady Miasta Katowice z dnia 30 października 2013 r. w sprawie przyjęcia "Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Katowice".

1.2. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice jako narzędzie realizacji Strategii Rozwoju Miasta Katowice

W uchwalonej 19 grudnia 2005 roku Strategii Rozwoju Miasta *Katowice 2020* za podstawowe wyzwania długofalowego rozwoju Katowic uznano m.in. rewitalizację społeczną i urbanistyczną zdegradowanych dzielnic Katowic oraz wykreowanie Centrum miasta i ukształtowanie nowego sposobu użytkowania jego przestrzeni jako wizytówki Katowic i całej Aglomeracji Górnośląskiej. Istotnymi czynnikami zewnętrznymi, osłabiającymi procesy metropolizacji Katowic i podnoszenia jakości życia w skali całej Aglomeracji Górnośląskiej mogą stać się:

- duże powierzchnie terenów zdegradowanych, poprzemysłowych i substandardowych obszarów miejskich Aglomeracji Górnośląskiej, jeśli ich rewitalizacja środowiskowa, gospodarcza i społeczna odbywać się będzie w zbyt wolnym tempie,
- depopulacja miast Aglomeracji Górnośląskiej i postępująca dezurbanizacja jej obszaru, postrzegane przez mieszkańców i przedsiębiorstwa, a zwłaszcza przez otoczenie zewnętrzne jako symptom porażki w procesach restrukturyzacji tradycyjnego przemysłu.

Przyszłość Katowic, ujmowana w długofalowej perspektywie, uzależniona jest w największym zakresie i stopniu od trwania górniczo-hutniczej tradycji wytwórczej i kulturowej w Aglomeracji Górnośląskiej i regionie śląskim. Stopniowe przewyższanie tej tradycji w procesie budowania gospodarki opartej na wiedzy, zadecyduje o szybkości i postępie metropolizacji Katowic i całej Aglomeracji.

Bilans strategiczny mocnych i słabych stron miasta oraz szans i zagrożeń jego rozwoju przedstawia się następująco:

Tab.1.2.1. Strategia Rozwoju Miasta Katowice 2020 – analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Lokalizacja siedzib instytucji administracji państwowej: rządowej i samorządowej oraz gospodarczej i kościelnej 2. Szkoły wyższe o różnorodnej ofercie edukacyjnej i badawczej oraz duża liczna studentów 3. Potencjał instytutów naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych 4. Obecność znaczących firm oraz instytucji finansowych i działalności targowo – wystawienniczej 5. Rozwijający się sektor usług przy wzroście ich zróżnicowania i poprawie dostępności do nich 6. Dostępność do usług z zakresu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego	1. Regres demograficzny miasta 2. Niski stopień zorganizowania się elit i środowisk opiniotwórczych miasta Katowice do kreowania inicjatyw i pomysłów o randze aglomeracyjnej i regionalnej 3. Niski poziom identyfikacji mieszkańców z miastem jako całością i jego funkcjami zewnętrznymi, w tym międzynarodowymi 4. Luka infrastrukturalna w sferze kultury wysokiej 5. Słabo rozwinięta funkcja kongresowa 6. Niedostatecznie ukształtowane przestrzenie rezydencjalne miasta 7. Duża powierzchnia niezagospodarowanych terenów

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
7. Duża powierzchnia obszarów leśnych i innych terenów zielonych jako baza rozwoju funkcji rekreacyjnych 8. Dostępność do pełnoprofilowanej opieki medycznej – podstawowej, specjalistycznej i klinicznej 9. Silna wola polityczna władz lokalnych przebudowy centrum i jej otwarcie na współpracę z elitami i mediami 10. Powszechna akceptacja społeczności lokalnej i ośrodków opiniotwórczych (w tym: mediów) dla przebudowy centrum 11. Możliwość wykorzystania istniejących obiektów do organizacji cyklicznych imprez kulturalnych, naukowych i sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym 12. Potencjalne wolne tereny na obszarze o zakończonej eksploatacji górniczej mogące być udostępniane pod lokalizację instytucji i centrotwórczych usług wyższego rzędu 13. Wolne tereny i obiekty z możliwością ich biznesowego wykorzystania 14. Możliwość generowania nowych działalności w związku ze zwiększającą się dostępnością transportową terenów 15. Duża różnorodność szkół wyższych 16. Duża liczba wykształconych ludzi młodych tworzących w Katowicach nową kadrę biznesową, menedżerską i specjalistyczną 17. Obiekty mogące przyciągać turystów: unikatowe kompleksy (dzielnice) zabytkowe, muzea, zabytki techniki, secesja katowicka, kształcenia ustawicznego tworzące atrakcyjny produkt turystyczny miasta 18. Technologiczna modernizacja sektora przedsiębiorstw w mieście 19. Duża zdolność miasta do inwestowania ze względu na niski poziom zadłużenia 20. Katowice ważny regionalny, krajowy i międzynarodowy węzeł w transporcie drogowym i kolejowym 21. Ukształtowany szkielet komunikacji tranzytowej w oparciu o A-4, DTŚ oraz DK-1, DK-79, DK-81 i DK-86 22. Rozwinięta sieć linii tramwajowych	poprzemysłowych, pokopalnianych i pokolejowych w obrębie i w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz wysokie koszty ich rewitalizacji 8. Zdekapitalizowana infrastruktura uzbrojenia podziemnego miasta - sieci ciepłownicze, kanalizacja 9. Własnościowe bariery funkcjonowania rynku nieruchomości mieszkaniowych i usługowych 10. Brak renomowanych w skali krajowej i międzynarodowej szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych 11. Niezadowalający stan bezpieczeństwa publicznego 12. Nieatrakcyjność miejsc centralnych miasta, w tym m.in. Rynek, dworzec PKP, dworzec PKS 13. Niezadowalający stan zabudowy pochodzącej z lat 60 i 70-tych, w tym m.in. Skarbek, Zenit, Separator, Dom Prasy, Superjednostka, Delikatesy, DOKP, USC 14. Zdekapitalizowane zasoby mieszkaniowe w centrum miasta oraz ich skomplikowana struktura własnościowa 15. Blokowanie przez ruch samochodowy swobodnego i bezpiecznego poruszania się po ścisłym centrum miasta 16. Brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych w centrum miasta 17. Przestarzała infrastruktura techniczna w ścisłym centrum 18. Trwająca eksploatacja górnicza w niektórych częściach miasta i związane z nią szkody górnicze 19. Mała liczba przedsiębiorstw wytwarzających produkty sprzedawane na Jednolitym Rynku Europejskim oraz rynku globalnym 20. Niesprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości postawy mentalne ludności 21. Niska motywacja mieszkańców do prowadzenia działalności na własny rachunek 22. Brak instytucji i narzędzi wspierania biznesu 23. Migracja młodych wykształconych ludzi poza miasto 24. Mała ilość dobrze przygotowanych terenów pod inwestycje dla inwestorów zewnętrznych 25. Brak wielu możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu dla potencjalnych inwestorów 26. Brak szybkiego połączenia drogowego i szynowego z portem lotniczym w Pyrzowicach

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
	27. Substandardowe dworce PKP i PKS oraz ich zdegradowane otoczenie 28. Brak nowoczesnych punktów przesiadkowych (tramwaj – autobus – kolej – miejsca parkingowe) 29. Niewydolny wewnętrzny układ komunikacyjny, w szczególności niedrożność komunikacyjna miasta w układzie: Północ – Południe 30. Brak układu obwodnic pozwalających na eliminację przewozu ładunków ciężkich i niebezpiecznych przez miasto 31. Brak przygotowanych terenów pod centra logistyczne

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Największa w Polsce koncentracja ludności na obszarze Aglomeracji Górnośląskiej powiększana o tzw. ludność funkcjonalną poprzez codzienne dojazdy do pracy, nauki i usług 2. Śląskie elity w sferze naukowej, kulturalnej i biznesowej oraz ich współdziałanie na rzecz wzmocnienia pozycji regionu śląskiego 3. Prawno – administracyjna integracja Aglomeracji Górnośląskiej oraz partnerstwo, współpraca i sojusze miast Aglomeracji w zakresie przedsięwzięć strategicznych 4. Uznanie szkolnictwa wyższego oraz działalności badawczo – rozwojowej za priorytet narodowej strategii rozwoju 5. Postęp w restrukturyzacji przemysłu Aglomeracji Górnośląskiej 6. Możliwość wykorzystania środków unijnych, m.in. na cele związane z kulturą, modernizacją starych zasobów mieszkaniowych, modernizacją i rozwojem infrastruktury oraz rewitalizacją terenów poprzemysłowych 7. Dostępność terenów rekreacyjnych w bliskim otoczeniu Katowic 8. Dostępność do wysoko specjalistycznych usług medycznych w regionie 9. Zainteresowanie inwestorów zewnętrznych lokalizacją w centrum miasta 10. Rozwinięta infrastruktura transportowa i różnorodność środków transportu na obszarze Aglomeracji Górnośląskiej zapewniające dostępność komunikacyjną centrum 11. Duży potencjał naukowo – badawczy Aglomeracji Górnośląskiej	1. Postępujący regres demograficzny Aglomeracji Górnośląskiej i województwa śląskiego 2. Brak spójności działań elit politycznych na rzecz regionu śląskiego 3. Górniczo – hutnicza tradycja wytwórcza i kulturowa Aglomeracji Górnośląskiej oraz jej negatywne konsekwencje społeczne i środowiskowe 4. Duża siła konkurencyjna Krakowa i Wrocławia 5. Utrwalony stereotyp negatywnego postrzegania regionu śląskiego przez regiony sąsiednie i w skali kraju 6. Niekorzystny wizerunek Katowic w otoczeniu krajowym i międzynarodowym wywołany stanem dworców PKP i PKS oraz brakiem atrakcyjnego centrum miasta 7. Wzrastająca w Aglomeracji Górnośląskiej liczba osób wykluczonych, zagrożonych patologiami społecznymi oraz osób starszych wymagających stałej opieki 8. Niska podaż w regionie atrakcyjnych miejsc pracy dla młodych, wykształconych ludzi 9. Niski poziom akceptacji miast Aglomeracji Górnośląskiej dla roli Katowic jako aglomeracyjnego centrum 10. Silna presja na tworzenie niezależnych centrów w dużych miastach Aglomeracji Górnośląskiej 11. Słaby postęp we wzbogacaniu struktury gospodarczej regionu 12. Ograniczony dostęp do źródeł zewnętrznego finansowania we wczesnych etapach rozwoju firm innowacyjnych 13. Silna pozycja związków zawodowych w procesie

SZANSE	ZAGROŻENIA
12. Transfer technologii i tworzenie nowoczesnego przemysłu w Aglomeracji Górnośląskiej 13. Rosnący potencjał intelektualny ludności Aglomeracji i Województwa Śląskiego oraz wzrastająca dostępność do profesjonalnej kadry w regionie 14. Wzrastające motywacje i ambicje młodych, wykształconych ludzi aspirujących do kariery zawodowej 15. Kompleksowy, uporządkowany rozwój bazy turystycznej, rekreacyjnej i sportowej Beskidu Śląskiego wraz z poprawą powiązań komunikacyjnych 16. Obecność na terenie Aglomeracji Górnośląskiej obiektów zabytkowych 17. Duży, aglomeracyjny i regionalny rynek zbytu 18. Dalszy napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na obszar Aglomeracji Górnośląskiej i regionu 19. Dostępność do środków zewnętrznych na projekty badawcze ukierunkowane na zwiększenie wartości dodanej w regionie 20. Bliskość Katowic do stolic europejskich: Pragi, Wiednia, Bratysławy i Budapesztu 21. Transeuropejskie korytarze transportowo – komunikacyjne: A4, A1, E30, E65 22. Bliskość portów lotniczych: Katowice – Pyrzowice, Kraków -Balice, Ostrawa – Mošnov 23. Jedna z najgęściejszych w Europie sieć kolejowa regionu śląskiego oferująca połączenia międzynarodowe 24. Rozwinięta sieć transportu szynowego w Aglomeracji Górnośląskiej 25. Gęsta, modernizowana sieć drogowa w Aglomeracji i regionie 26. Kontynuacja budowy DTŚ wraz z poprzecznymi powiązaniem regionalnymi na kierunku Północ - Południe	przekształceń gospodarki regionu 14. Brak zintegrowanego systemu komunikacyjnego – lotnisko, kolej, autobusy, tramwaje 15. Brak szybkiej kolei regionalnej 16. Przestarzała infrastruktura i środki transportu szynowego 17. Wzrastające zatłoczenie wewnętrznego układu komunikacyjnego w Aglomeracji Górnośląskiej

STRATEGICZNA WIZJA ROZWOJU: KATOWICE 2020

KATOWICE MIASTEM METROPOLITALNYM
Katowice wraz z Krakowem i Ostrawą jednym z trzech biegunów śląsko – krakowsko – morawskiej europolii Europy Środkowej
Katowice miastem metropolitalnym we współdziałaniu z innymi, centralnymi miastami Aglomeracji Górnośląskiej, obok takich metropolii Polski Południowej jak Kraków i Wrocław
Katowice administracyjną, gospodarczą, kulturową i naukową stolicą Górnego Śląska XXI wieku
Katowice ośrodkiem akademickim i badań naukowych w zakresie zaawansowanych technologii w takich dziedzinach jak biotechnologia, informatyka, mechatronika, elektronika, nanotechnologie
Katowice silnym ośrodkiem kultury muzycznej, filmowej, teatralnej i plastycznej oraz multimedialnych
Katowice organizatorem krajowych i międzynarodowych wydarzeń naukowych, kulturalno-rozrywkowych i sportowych

KATOWICE MIASTEM WYSOKICH STANDARDÓW JAKOŚCI ŻYCIA
Katowice miastem, w którym w wysokim stopniu zaspokojono potrzeby mieszkańców związane z ekologicznym środowiskiem zamieszkania, usługami zdrowotnymi, edukacyjnymi, kulturalnymi i sportowo – rekreacyjnymi oraz bezpieczeństwem publicznym
Katowice miastem przyjaznym dla ludzi we wszystkich grupach wiekowych umożliwiającym swobodę wyboru i realizacji różnych stylów życia
Katowice miastem, w którym stworzono warunki wyrównywania szans dla osób wymagających opieki z tytułu wieku, niepełnosprawności, niedostosowania społeczno – ekonomicznego, marginalizacji i wykluczenia
Katowice miastem, w którym zredukowano dysproporcje w warunkach zamieszkania między poszczególnymi dzielnicami i udanym procesom społecznej, gospodarczej i przestrzennej rewitalizacji poddano stare dzielnice mieszkaniowe
Katowice miastem, w którym zahamowano i odwrócono niekorzystne tendencje demograficzne – spadek liczby mieszkańców spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i migracją (zwłaszcza wykształconych ludzi młodych)

KATOWICE SALONEM AGLOMERACJI GÓRNOŚLĄSKIEJ
Katowice miastem dysponującym jednym z najnowocześniejszych w kraju centrów miejskich, będącym wizytówką miasta i jednocześnie centrum Aglomeracji Górnośląskiej
Katowice miastem cechującym się nowymi realizacjami urbanistyczno- architektonicznymi inicjowanymi w Centrum przez inwestorów zewnętrznych, w tym biznes i instytucje międzynarodowe, a także przez władze publiczne
Katowice miastem, w którym kreacja Centrum odbywa się przy zachowaniu równowagi przestrzennej w układzie: centrum – dzielnice. Dominuje myślenie w kategoriach porządkowania całej przestrzeni miasta. Podtrzymany zostaje policentryczny charakter miasta oraz odrębność i specyfika wchodzących w jego skład dzielnic.

KATOWICE MIASTEM O ZRÓŻNICOWANYM I KONKURENCYJNYM ŚRODOWISKU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Katowice biznesowym i finansowym centrum Aglomeracji Górnośląskiej, silnym ośrodkiem biznesu Południowej Polski, miejscem lokalizacji siedzib renomowanych firm krajowych i zagranicznych
Katowice miastem o wysokiej pozycji w zakresie technologii użytkowanych w ochronie środowiska oraz wzorcowej rewitalizacji terenów i obiektów przemysłowych
Katowice siedzibą centrów badawczo-rozwojowych firm krajowych i międzynarodowych korporacji oraz miejscem efektywnej współpracy nauki i biznesu, której produktem jest transfer innowacji technologicznych, społecznych i organizacyjnych
Katowice ośrodkiem silnego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i koncentracji przedsiębiorstw z branż zaawansowanych technologii
Katowice ośrodkiem, w którym dynamicznie rozwija się innowacyjny sektor małych i średnich przedsiębiorstw stanowiący w znacznym stopniu o sile eksportowej zrestrukturyzowanej bazy ekonomicznej miasta

KATOWICE MIASTEM MULTIMODALNEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO
Metropolia Katowicka europejskim węzłem komunikacyjnym w transporcie drogowym, kolejowym i lotniczym
Katowice miastem dysponującym sprawnym wewnętrznym układem komunikacyjnym, posiadającym rozwiniętą sieć powiązań wewnętrznych między poszczególnymi dzielnicami
Katowice miastem posiadającym Centrum wyłączone z ruchu tranzytowego z ograniczonym lokalnym ruchem samochodowym i rozwiniętą siecią parkingów
Katowice miastem zintegrowanego systemu transportu zbiorowego, zapewniającym harmonijne połączenia komunikacji zbiorowej i indywidualnej w skali lokalnej, aglomeracyjnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej
Katowice miastem dysponującym środkami transportu publicznego zapewniającymi bezpieczeństwo, szybkość i wysoki komfort podróżowania oraz minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2007-2013 realizuje dwa spośród pięciu zidentyfikowanych w strategii rozwoju miasta priorytetów, dla których wyznaczono strategiczne cele i kierunki działania.

POLE STRATEGICZNE: „JAKOŚĆ ŻYCIA”

PRIORYTET II:

Kierując się **strategiczną zasadą** spójności społecznej i terytorialnej miasta, poprzez:

- kształtowanie bezpiecznego środowiska zamieszkania,
- zwiększanie dostępności do różnorodnych usług oraz
- tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w dzielnicach miasta,

Katowice zapewniają mieszkańcom bezpieczne, zdrowe i przyjazne środowisko życia o standardach porównywalnych z innymi metropoliami Polski Południowej.

Strategiczne cele i kierunki działań

CJ1 Katowice miastem zapewniającym swoim mieszkańcom bezpieczeństwo publiczne i ekologiczne we wszystkich dzielnicach miasta

- CJ1K1 Współdziałanie miasta, policji i służb miejskich w dzielnicach szczególnie zagrożonych przestępczością i patologiami społecznymi
- CJ1K2 Ograniczenie eksploatacji górniczej i minimalizacja jej skutków na terenach zurbanizowanych i inwestycyjnych
- CJ1K3 Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych przez górnictwo i przemysł
- CJ1K4 Wspieranie przebudowy komunalnych systemów energetycznych
- CJ1K5 Minimalizacja zagrożeń odkomunikacyjnych, w tym: ochrona ciągów pieszych
- CJ1K6 Eliminacja uciążliwości wynikających z przemieszania funkcji przemysłowych i mieszkaniowych
- CJ1K7 Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej

CJ2 Katowice miastem tworzącym warunki dla zrównoważonego rozwoju całego miasta i wzorcowo zrealizowanej rewitalizacji zdegradowanych dzielnic miejskich

- CJ2K1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury miasta z wykorzystaniem najnowszych technologii
- CJ2K2 Przygotowanie terenów pod funkcje mieszkaniowe
- CJ2K3 Rozwój komunalnego i społecznego budownictwa mieszkaniowego

CJ3 Katowice miastem gwarantującym wszystkim mieszkańcom, w tym osobom wymagającym opieki z tytułu wieku, niepełnosprawności, niedostosowania społeczno – ekonomicznego oraz marginalizacji i wykluczenia, dostępność do usług publicznych odpowiadających współczesnym standardom cywilizacyjnym

- CJ3K1 Tworzenie warunków dla rozwoju nowych dziedzin usług.
- CJ3K2 Rozwój usług z zakresu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego, w tym dla osób o najniższych kwalifikacjach i zagrożonych wykluczeniem społecznym
- CJ3K3 Podniesienie jakości kształcenia w szkolnictwie podstawowym, gimnazjalnym i średnim z wykorzystaniem nowych technologii edukacyjnych, w tym w szczególności świadczonych drogą elektroniczną
- CJ3K4 Kreowanie kierunków kształcenia umożliwiających, zwłaszcza młodym ludziom, zdobycie atrakcyjnej

pracy w sferze usług CJ3K5 Tworzenie systemów opieki, integracji społecznej i wyrównywania szans na rzecz środowisk wykluczonych lub marginalizowanych

CJ3K6 Tworzenie systemu usług medycznych, a także zapewnienie dostępności do pełnoprofilowej opieki medycznej, w tym dla osób wymagających opieki z tytułu wieku, niepełnosprawności i niedostosowania społeczno-ekonomicznego

CJ3K7 Promowanie inwestycji tworzących nowe miejsca pracy na terenach przemysłowych i pokopalnianych

CJ4 Katowice miastem licznych, dostępnych i dobrze urządzonych przestrzeni publicznych umożliwiających mieszkańcom atrakcyjne spędzanie wolnego czasu

CJ4K1 Rewitalizacja obiektów i dzielnic zabytkowych

CJ4K2 Tworzenie zintegrowanych systemów rekreacyjnych, m.in. przy wykorzystaniu dużych obszarów leśnych i terenów zielonych na obrzeżach miasta

CJ4K3 Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów przemysłowych i pokopalnianych do tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych

Kierunki horyzontalne

HJK1 Porządkowanie stosunków własnościowych i komunalizacja mienia Skarbu Państwa

POLE STRATEGICZNE: „CENTRUM”

PRIORYTET III:

Kierując się **strategiczną zasadą** równoważenia atrakcyjności Centrum dla mieszkańców miasta i jego użytkowników zewnętrznych, poprzez:

- nowe realizacje urbanistyczno – architektoniczne oraz renowację istniejących obiektów tworzących zabudowę wielkomiejską,
- organizację nowoczesnie urządzonej, przyjaznej ludziom przestrzeni publicznej o funkcjach kulturalnych i rozrywkowych oraz
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej bramami miasta i wzrost wewnętrznej swobody przemieszczania się,

Katowice dysponują autentycznym centrum będącym miejscem lokalizacji funkcji wyższego rzędu i atrakcyjnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i osoby przyjezdne.

Strategiczne cele i kierunki działań

CC1 Katowice miastem dysponującym rozpoznawalną w szerokim otoczeniu, reprezentacyjną i symboliczną przestrzenią centralną, z którą identyfikują się mieszkańcy Katowic i Aglomeracji Górnośląskiej

CC1K1 Przebudowa nieatrakcyjnych obiektów położonych w Centrum i zmiana ich funkcji

CC1K2 Modernizacja i rewitalizacja zespołu budynków pochodzących z lat 60-tych i 70-tych

CC1K3 Przebudowa Rynku, dworca PKP i PKS wzmacniająca rangę Katowic jako centralnego ośrodka Aglomeracji Górnośląskiej

CC1K4 Uporządkowanie i uatrakcyjnienie głównych osi miasta

CC1K5 Rewitalizacja zdekapitalizowanych zasobów mieszkaniowych

CC1K6 Rewitalizacja i renowacja najbardziej zdewastowanych miejsc położonych w Centrum miasta

CC1K7 Wprowadzenie do Centrum miasta elementów symbolicznych wynikających z historii Katowic i Śląska

CC2 Katowice miastem oferującym bogactwo usług kulturalnych i rozrywkowych zlokalizowanych w jego przestrzeni centralnej o wysokich walorach estetycznych

CC2K1 Rozwój i nadanie nowym imprezom artystycznym, naukowym i rozrywkowym charakteru ogólnopolskiego i międzynarodowego

CC2K2 Promowanie różnorodnych środków transportu w Centrum miasta spełniających funkcje rekreacyjno – turystyczne

CC3 Bramy Katowic zapewniają dogodny wjazd do miasta z wszystkich kierunków i kształtują jego pozytywny wizerunek zewnętrzny

CC3K1 Adaptacja wewnętrznego układu komunikacyjnego Katowic z wykorzystaniem koncepcji „bram” wjazdowych do Centrum

CC3K2 Atrakcyjne zagospodarowanie terenów wokół bram miasta

Kierunki horyzontalne

HCK1 Tworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych lokujących się w Centrum miasta

HCK2 Aktywna polityka obrotu nieruchomościami w Centrum

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA KATOWICE

2.1. Położenie

Miasto Katowice zamieszkuje ok. 307 233. Zajmuje ono obszar 164,5 km², a gęstość zaludnienia wynosi 1866 os./km². Jest dziesiątym co do wielkości miastem w kraju po: Warszawie, Łodzi, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Bydgoszczy i Lublinie. Katowice graniczą z: Czeladzią, Siemianowicami, Sosnowcem, Mysłowicami, Łędzinami, Tychami, Mikołowem, Rudą Śląską i Chorzowem, tworzącymi sąsiedzki zespół miejski liczący około 1,14 mln mieszkańców.²

Katowice są miastem na prawach powiatu, stolicą regionu oraz siedzibą władz samorządu wojewódzkiego i rządowej administracji ogólnej. Wraz z 13 miastami na prawach powiatu (Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze) tworzą prawie dwumilionowe, unikatowe w przestrzeni polskiej i europejskiej skupisko ludności nazywane Aglomeracją Górnośląską. Należy ona do najbardziej zurbanizowanych i uprzemysłowionych obszarów Europy Środkowej. Do miast centralnych Aglomeracji Górnośląskiej – obok Katowic jako metropolii regionu – zaliczają się Gliwice i Sosnowiec. Miasta centralne Aglomeracji Górnośląskiej liczą łącznie ok. 708 tys. mieszkańców. Pomimo wewnętrznych różnicowań kulturowych Aglomeracja Górnośląska stanowi zwartą całość funkcjonalno – przestrzenną o charakterze policentrycznym. Aglomeracja stanowi obszar rdzeniowy największego w Polsce obszaru metropolitalnego liczącego około 2,8 mln ludności, o gęstości zaludnienia sięgającej 499 osób na km². Obszar ten wytwarza 63,7% produktu krajowego brutto województwa śląskiego oraz 8,3% produktu krajowego brutto Polski.

Katowice położone są w centralnej części południowego pasa Polski będąc głównym ośrodkiem miejskim województwa śląskiego, które liczy 4,62 mln mieszkańców i zajmuje obszar 12 334 km². Średnia gęstość zaludnienia wynosi 374 os./km².³ Województwo śląskie graniczy od zachodu z województwem opolskim, od północy z województwem łódzkim, od wschodu z województwami świętokrzyskim i małopolskim, a od południa z Republiką Czeską i Słowacją.

Aglomeracja Górnośląska jest centralnie usytuowana w największej w Europie Środkowej konurbacji, którą wspólnie tworzą aglomeracje: krakowska, górnośląska wraz z rybnicką i przylegająca do niej po stronie czeskiej aglomeracja ostrawska. Wielkość tej konurbacji najlepiej określa potencjał ludnościowy obszaru wyznaczonego promieniem 100 km od Katowic, który wynosi 9 milionów osób. W promieniu 600 km od Katowic znajduje się sześć europejskich stolic: Berlin, Praga, Wiedeń, Bratysława, Budapeszt i Warszawa.

Przez Katowice przebiegają główne arterie drogowe i kolejowe, łączące Polskę z Europą we wszystkich kierunkach. Na terenie miasta przecinają się dwa, przebiegające przez województwo

² Dane statystyczne pochodzą z *Banku Danych Regionalnych*, GUS, stan na 31.12.2012r.

³ Dane statystyczne pochodzą z *Banku Danych Regionalnych*, GUS, stan na 31.12.2012r.

śląskie, korytarze transeuropejskiej sieci transportowej, tj.

- korytarz III – Berlin – Wrocław – Katowice – Kraków – Lwów, w ramach którego usytuowana jest przebiegająca przez Katowice autostrada A-4;
- korytarz IV – Gdańsk – Katowice – Żylna, w którego śladzie przebiega autostrada A-1, znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta;

a także dwie linie szybkiej kolei transeuropejskiej:

- E-30 - Zgorzelec – Wrocław – Katowice – Kraków – Medyka;
- E-65 – Gdańsk – Warszawa – Katowice – Zebrzydowice.

W odległości ok. 30 km od Katowic w Pyrzowicach funkcjonuje nowoczesny Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”, który utrzymuje regularne bezpośrednie połączenia pasażerskie z 35 miastami, w tym m.in. z Agadir, Barceloną, Bergen, Brimingham, Bristol, Doncaster-Sheffield, Dortmundem, Dublinem, Düsseldorfem, Eindhoven, Frankfurtem, Frankfurtem-Hahn, Fuerteventura, Gran Canaria, Grenoble, Hurghada, Kijowem, Kolonią-Bonn, Kutaisi, Londynem, Malmo, Marsa Alam, Mediolanem, Menchesterem, Neapolem, Oslo, Paryżem, Rzymem, Sharm El Sheikh, Stavanger, Sztokholmem, Taba, Tel Awiw, Teneryfą i Warszawą. Regularne bezpośrednie loty pasażerskie obsługują następujące firmy: Polskie Linie Lotnicze LOT, Lufthansa, Wizz Air, Ryanair, Linie Czarterowe Charter Airlines. Na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego znajduje się terminal cargo o powierzchni 5700,73m². Głównymi użytkownikami powierzchni magazynowych na potrzeby cargo są firmy: DHL, TNT Express Worldwide, UPS, Chapman Freeborn Airchartering Sp. z o.o., FedEx, DB Schenker Logistics, C. Hartwig, Air Trans, Time matters, Urząd Celny.⁴ W promieniu 100 km od Katowic znajdują się jeszcze dwa lotniska – w Krakowie Balicach i w Ostrawie (Mosnov).

Po zrealizowaniu zachodniego odcinka Drogowej Trasy Średnicowej, który będzie łączył Gliwice z Katowicami oraz przez istniejący Kanał Gliwicki (wraz z portem w Gliwicach) Katowice uzyskają bezpośrednie połączenie (poprzez Odrzańską Drogę Wodną) z europejską siecią żeglugi śródlądowej.

Z kolei ze względu na bliskie sąsiedztwo Sławkowa (ok. 30 km) i dobre połączenie komunikacyjne (DK 86 i DK 94) Katowice mają szybki dostęp do stacji szerokotorowej Linii Hutniczo–Siarkowej, która wraz z kompleksem 4 terminali przeładunkowych, umożliwia bezpośredni transport kolejowy z Azji do Europy, a w przyszłości stanie się centrum logistycznym o zasięgu europejskim.

⁴ www.katowice-airport.com, styczeń 2014r.

2.2. Fazy rozwoju przestrzennego

Dzieje Katowic dzielą się na dwa odrębne okresy:

- ponad dwa i pół wieku istnienia układu wiejskiego,
- półtorawiekowy rozwój układu miejskiego.

Rozwój przestrzenny miasta można podzielić na następujące fazy⁵:

- I. faza ruralistyczna: 2 połowa XVI w. - 2 połowa XVIII w.
- II. faza wczesnoprzemysłowa: koniec XVIII w. - lata 40 XIX w.
- III. faza wczesnourbanistyczna: lata 40 - lata 80 XIX w.
- IV. faza zaawansowanego rozwoju urbanistycznego: lata 80 XIX w. – 1922
- V. faza ekspansji terytorialnej: 1922 – 1945
- VI. faza powojenna: 1945 - lata 80 XX w.

Faza I: 2 połowa XVI w. - 2 połowa XVIII w.

Można przyjąć, że Wieś Katowice założona została w 2 połowie XVI w. na gruntach Kuźnicy Boguckiej. Kuźnica usytuowana była nad stawem na Roździance (Rawie), a do jej uposażenia należały dwa łany boguckie, lasy oraz pusta wieś Brwinów (Brynów). W pobliżu stawu kuźniczego, po jego pd.-wsch. stronie, w miejscu wylotu obecnej ul. św. Jana do Rynku usytuowany był wcześniejszy od założenia wiejskiego, istotny dla jego rozwoju, lokalny węzeł komunikacyjny. Spotykały się w nim cztery kierunki: na pd. - wsch. prowadziła droga do Mikołowa - obecnie ul. Młyńska i Mikołowska, na pd. Droga do Brynowa - obecnie ul. św. Jana, ul. Kochanowskiego i Wita Stwosza, na wch. - droga do Szopienic i Mysłowic, a na pn. droga do pn. części centrum Bogucic (obok kościoła) i dalej do Dąbrówki. Fragment drogi do Bogucic zachował się do dziś w przebiegu ul. Katowickiej. W bezpośrednim związku z kuźnicą pozostawał także folwark, z którego wykształcił się później zespół dworski (po wsch. stronie Al. Korfatego). Obszar Katowic (a wcześniej Kuźnicy Boguckiej) objął wschodnią część terenu Bogucic, położonego w większości po południowej stronie rzeki Rawy. Wymieniona w dokumencie z 1360 r. Wieś Bogucice należy wraz z Dębem i Załężem do najstarszych w rejonie środkowego odcinka Rawy, poświadczonych historycznie jednostek osadniczych. Jednak dokładny zasięg terytorialny Wsi Katowice przekazują dopiero XIX - wieczne źródła kartograficzne. Do najważniejszych w regionie traktów historycznych należała, widoczna na większości najstarszych opracowań kartograficznych, prowadząca z Mysłowic, przez Piotrowice, do Mikołowa - „droga Mysłowicka”. Jej przebieg zachował się częściowo w drodze leśnej prowadzącej obecnie z Ochojca do ośrodka wypoczynkowego nad położonym na potoku Bolina stawie Janina i dalej do Giszowca (zielony szlak turystyczny). Centrum Wsi Katowice wykształciło się w końcu XVI w. i był to układ ulicowy, z czego wschodni odcinek głównej drogi wiejskiej zachował się do dzisiaj w przebiegu ul. Starowiejskiej.

⁵ *Studium historyczno – urbanistyczne Katowic w granicach administracyjnych*, Pracownia Konserwacji Zabytków w Krakowie S.A. Pracownia Dokumentacji Naukowo – Historycznej, Kraków, 1994;
Wilhelm Szewczyk, *Katowice – rozwój w czasie i przestrzeni. Kartki z życiorysu miasta*, Katowice, 1993;
Piotr Średniawa, *Katowice – miasto „in statu nascendi”*, Architektura&Biznes, 9/2004

Faza II: koniec XVIII w. – lata 40 XIX w.

Przejście od fazy ruralistycznej do fazy wczesnoprzemysłowej dokonało się w szerszej skali - objęło cały obszar Górnego Śląska. W Katowicach graniczne daty to 1756 r., kiedy to po raz ostatni wytopiono żelazo w podupadającej kuźnicy i 1799 r., kiedy przystąpiono do przebudowy Kuźnicy na nowoczesną hutę. W 1818 r. wzniesiono piec fryszerski, a w 1834 r. przemianowano na „Hutę Katowicką”. Huta działała do lat 70 - XIX w. Na początku XIX w. przemysł wkroczył na tereny sąsiednie: Wełnowiec, Dąb, Bogucice, Załęże i Brynów. Tuż za pd. granicą obszaru gminnego, w pn. części Lasu Katowickiego (obecnie teren Parku Kościuszki) uruchomiono w 1801 r. kopalnię „Beata”. Na pn. pograniczu obszaru dworskiego powstały dwie huty: „Fanny” i „Franz” (1818 r.) oraz kopalnia „Ferdynand”(1823 r). W pd. części tego obszaru uruchomiono w 1818 r. hutę „Henrietta”(w miejscu obecnego, wielopoziomowego skrzyżowania ul. Mikołowskiej i Al. Górnoślaskiej) a 1828 r. założono hutę „Emma” (w miejscu obecnego skrzyżowania ul. Francuskiej i Al. Górnoślaskiej). Zespoły przemysłowe, stanowiły w omawianej fazie, enklawy w krajobrazie, który zachował jeszcze wiejski charakter. Z rozwojem przemysłu wiązały się regulacje niektórych dróg oraz wytyczanie nowych. Miały one znaczenie dla przyszłej kanwy urbanistycznej miasta. Zespoły przemysłowe zaczęły wkrótce zniknąć z mapy miasta. W rezultacie, w jego pierwotnych granicach katastralnych nie zachowała się do dziś żadna huta czy kopalnia. Przyczyną była urbanizacja - funkcja przemysłowa ustępowała funkcjom, typowym dla obejmującego coraz większe obszary dawnej wsi, centrum miejskiego, w którym stopniowo skupiały się ośrodki zarządzania przemysłem. Uregulowane w fazie wczesnoprzemysłowej proste odcinki traktów i dróg wiejskich zachowały się i były włączane w sieć ulic miejskich, a dwie główne osie komunikacyjne - równoleżnikowa (obecnie Chorzowska i dalej Warszawska) i południkowa (obecnie Al. Korfantego, a dalej ul. Poczтовая i ul. Kościuszki) -stały się głównymi osiami kanwy urbanistycznej śródmieścia.

Faza III: lata 40 – lata 80 XIX w.

Przeprowadzenie w 1846 r. przez teren Katowic linii kolejowej było jednym z najistotniejszych impulsów procesu urbanistycznego. Bezpośrednio po uruchomieniu komunikacji kolejowej zaczęła pojawiać się najstarsza zabudowa o charakterze wiejskim. Na głównej osi urbanistycznej rozlokowane zostały trzy place (obecnie): Rynek, Pl. Wolności i Pl. Szramka. Najwcześniej powstał Rynek - za datę rozmierzenia placu rynkowego w terenie można przyjąć rok 1859. Jego nieregularny kształt wynikał z przystosowania do zastanych uwarunkowań przestrzennych. Kierunek pd. brzegu stawu hutniczego - obecnie ul. Mickiewicza miał podstawowe znaczenie dla kompozycji urbanistycznej pierwotnego układu Katowic, a na nim oparto kierunek rozmierzenia sieci rusztowej zachodniej części miasta - najbardziej regularnie wytyczonego fragmentu. W tę sieć wpisany został umiarkowany, sześcioboczny Pl. Wolności. Równolegle do torów kolejowych wytyczono obecnie ul. Dworcową a później ul. Mariacką. Już wówczas zaplanowano, choć nie do końca zrealizowano obecne ulice: Szkolną, Bankową, a także św. Pawła, Wodną i Górniczą. W tak skonstruowaną kanwę uliczną zaczęto wpisywać pierwsze dominanty urbanistyczne. Do najważniejszych należały trzy najstarsze, monumentalne obiekty sakralne: neoromański kościół ewangelicki (przy obecnie ul. Warszawskiej), utrzymana w stylu okrągłych łuków synagoga (przy rogu obecnie ul.3-go maja i Słowackiego) i gotycki, katolicki kościół Mariacki (przy obecnie Pl. Szramka), z czego oba kościoły zachowały się do dziś w dobrym stanie i należą do najwartościowszych obiektów zabytkowych miasta. Pierwszym świeckim, monumentalnym budynkiem użyteczności publicznej był oddany w 1859 r. dworzec kolejowy. Budynek związany osią z obecnie ul. Dyrekcyjną, flankowany symetrycznie poprzecznymi skrzydłami ryzalitowymi jest przykładem dobrej klasy architektury, a niektóre cechy jego stylu upodabniają stary dworzec katowicki do dworca w Hanowerze. Reprezentacyjny charakter nadano także wzniesionym w omawianej fazie budynkom szkolnym - najstarsza to katolicka szkoła ludowa przy ul. Młyńskiej (obecnie w tym miejscu stoi gmach Urzędu Miasta).

Charakterystycznym elementem krajobrazu miasta w najwcześniejszym okresie rozwoju była dzielnica willowa, rozciągnięta wzdłuż wschodniego odcinka głównej osi urbanistycznej - szosy myślowickiej (obecnie ul. Warszawska). Powstały wówczas przede wszystkim pierzeje zwartej zabudowy miejskiej, złożone z kamienic o wyjątkowej jednolitości stylowej, gdzie wyjątkiem może być willa usytuowana na rogu obecnie Pl. Wolności i ul. Matejki, która nie znalazła jednak naśladowców. Miasto uzyskało prawa miejskie 11 września 1865 r., liczyło wtedy 4 815 mieszkańców, w tym 3 354 katolików, 888 ewangelików i 573 Żydów. W obrębie centrum nowo założonego miasta wciąż jeszcze rozwijała się zabudowa przemysłowa - w 1857 r. po zachodniej stronie obecnie ul. Stawowej założono hutę „Jakub”. Z przemysłem wiązały się zakładane osiedla robotnicze. Najstarsze to należące do huty Baildon, powstałe na jego zachodnim skraju i dwa usytuowane w obrębie centrum osiedla w układzie szeregowym - nie zachowane przy ul. Młyńskiej oraz częściowo zachowane przy obecnie ul. Górniczej. Charakterystycznym dla następnych faz redukcji przemysłu w obrębie centrum miasta, była dokonana w latach 70 - XIX w. likwidacja „Huty Katowickiej”. Z krajobrazu miasta zniknął charakterystyczny, stojący przy ujściu Rawy ze stawu hutniczego, w miejscu dawnej kuźnicy, trój skrzydłowy budynek połączonego z fryszerką pieca na węgiel drzewny. W miejscu dawnej huty założono park miejski, sięgający od rejonu ujścia Rawy na pn., po zaplecza zabudowy przyrynkowej na pd., ograniczony od zach. skanalizowanym korytem płynącej tu na południe rzeki, a od wsch. linią obecnie Al. Korfanteo. Poprzez ulicę sąsiedował z nim od pn.-wsch. park dworski rozciągnięty pomiędzy czworobokiem zabudowań folwarcznych a obecnie ul. Roździeńskiego. Oba założenia parkowe miały kompozycję swobodną. Zielenią komponowana o układzie koncentryczno - kwaterowym wypełniono obecnie Pl. Wolności pojawiła się też w układzie bardziej swobodnym na obecnym Pl. Szramka. Rzędami drzew wysadzano wiele ulic, wysoką zielenią otoczono od razu oba główne kościoły miasta. Okolone żywopłotami kwatery zieleni wysokiej założono przed dworcem głównym. Znacząca rolę w ówczesnym krajobrazie miasta odgrywały ogrody przy willach i wolno stojących domach. Zespoły zieleni o odrębnym charakterze stanowiły założone w omawianej fazie trzy cmentarze.

Faza IV: lata 80 XIX w. - 1922

Charakterystykę tej fazy można sprowadzić do pięciu najistotniejszych czynników:

- zurbanizowanie terenów po południowej stronie torów kolejowych,
- poszerzenie pierwotnego centrum o obszary położone na północ od Rawy (obecnie ul. Moniuszki i Piastowska) i od obecnie ul. Mickiewicza,
- dopełnienie sieci ulicznej w ramach rozplanowanego w poprzedniej fazie układu,
- dopełnienie zabudowy w ramach istniejącej sieci ulicznej,
- przebudowa większości istniejącej zabudowy miejskiej.

Istotnym dopełnieniem rozplanowania pd. części śródmieścia był założony na wykupionych w latach 1894-1895 dworskich terenach dawnego Lasu Katowickiego Suedpark (obecnie Park Kościuszki) - do dziś największy w Katowicach kompleks zieleni komponowanej. Zlokalizowano go na poprzemysłowym obszarze zlikwidowanej kopalni „Beata”, prace przy jego zakładaniu miały charakter rekultywacyjny - np. położony przy samej ulicy w północnej części parku staw powstał w miejscu dawnego zbiornika kopalnianego. Całemu założeniu nadano charakter krajobrazowy. W omawianej fazie powstało wiele obiektów i zespołów o funkcji użyteczności publicznej, gospodarczej i sakralnej, w tym: budynek Sądu Rejonowego z budynkiem więzienia, kościół św. Piotra i Pawła, Szpital miejski przy ul. Raciborskiej, zespół rzeźni miejskiej przy obecnej ul. Kozielskiej, zespół koszar, w latach 80 - XIX w. pomiędzy obecnie ul. Francuską i Damrótą założono dwa przylegające do siebie cmentarze, a w 1895 przylegający do nich szpital Spółki Brackiej, budynek Wyższej Szkoły Realnej przy obecnej ul. Jagiellońskiej, budynek Książęco - Pszczyńskiej Dyrekcji Górniczej przy obecnej

ul. Powstańców, budynek Sądu Apelacyjnego przy obecnym Pl. Wolności, w roku 1907 teatr miejski, kościół i klasztor ss. Elżbietanek. Rozwój przestrzenny pierwotnej, położonej po północnej stronie torów kolejowych części śródmieścia polegał w głównej mierze na wypełnianiu zabudową wytyczonej już w poprzedniej fazie sieci ulicznej, uzupełnianej jedynie dodatkowymi podziałami oraz na poszerzeniu terenu miasta o nowe, nieuwzględnione w najwcześniejszych planach urbanistycznych, uzyskane dzięki regulacji Rawy, osuszeniu jej nadbrzeży oraz redukcji stawu hutniczego, obszary. Zabudowa miejska posuwała się od najwcześniejszej nasyconych kwartałów środkowych ku wschodowi i zachodowi. W ciągu ostatniej dekady XIX w. wykształcił się reprezentacyjny zespół zabudowy wzdłuż ul. Mickiewicza. Najwcześniejszym powstał usytuowany najbliżej rynku, budynek łaźni miejskiej - utrzymany w stylu ceglanego historyzmu, następnie po przeciwnej stronie budynek szkoły - neogotycki z elementami neorenesansu i modernizmu i najbardziej reprezentacyjny obiekt całego zespołu, założona na planie krzyża greckiego - synagoga. Niektóre z rozwiązań architektonicznych synagogi w wyraźny sposób nawiązywały do rozwiązań użytych w budynku szkoły, co świadczy o zamiarze nadania całemu zespołowi integralności kompozycyjnej. Ceglane, wolnostojące budynki otoczono zielenią, wśród której wyróżniał się szczególnie, pełniący funkcję małego parku miejskiego, kwaterowy ogród przed łaźnią. Całości dopełniał usytuowany po zach. stronie obecnie Al. Korfantego park miejski, oddzielony od omawianego obszaru odcinkiem Rawy, dalej, w kierunku wschodnim rzeka przepływała pod obecnie Al. Korfantego najstarszym w mieście odcinkiem krytego koryta. Pod koniec XIX w. nadbrzeża urządzono jako ciągi promenadowe, a na początku XX w. przy obecnie ul. Skargi wzniesiono dużą trójboczną halę targową. Poszerzono zasięg śródmieścia o obszar na pn. od Rawy po wsch. stronie obecnie Al. Korfantego, a rozwój zabudowy w tym rejonie zapoczątkował wzniesiony przy samej ulicy, naprzeciwko parku miejskiego, reprezentacyjny gmach Grand Hotelu. W ten sposób cała wsch. strona obecnie Al. Korfantego pomiędzy Rawą, a istniejącym wciąż czworobokiem folwarku, zamknięta została reprezentacyjną pierzeją. Większość kamienic przebudowano tak, że przeciętny gabaryt powiększył się z jedno i dwupiętrowego do trzy i czteropiętrowego. Pojawił się niewystępujący dotąd typ budynku mieszkalno - handlowego z okazałymi, wielkوتاflowymi witrynami na parterze i pierwszym, a czasem i drugim piętrze. Przy ul. Dworcowej połączono ciąg kamienic, przerabiając go na siedzibę dyrekcji kolei Królewsko - Pruskiej, obok na rogu ul. Dworcowej i Dyrekcyjnej powstał okazały hotel „Monopol”. Pod koniec XIX w. zlikwidowano huty „Jakub” i „Emma” oraz kopalnię „Beata”. Według spisu ludności w 1910 roku w Katowicach było 43 173 mieszkańców (w 1914 już 46 586), a w powiecie katowickim - 216 807.

Faza V: 1922 – 1945

Nadanie Katowicom rangi stolicy nowo utworzonego województwa stanowiło bezpośredni impuls dla poszerzenia terytorium miasta. W 1924 r. włączono w jego obręb katowicki i brynowski obszar dworski oraz gminy: Bogucice, Załęże, Dąb, Brynów i Ligotę. W ten sposób powstał poszerzany później kilkakrotnie organizm miejski Wielkich Katowic. Władze województwa przyjęły „nowoczesność” jako główną z cech charakteru regionalnego Śląska. Okres międzywojenny wniósł najwięcej elementów do struktury przestrzennej pd. części Śródmieścia, gdzie kanwa urbanistyczna nie była do końca ukształtowana. Rozpoczęto w 1926 r. regulację Rawy – płynącej przez centrum odcinek rzeki zamierzano przesklepić, zlikwidowano ostatnie pozostałości stawu hutniczego. Nowa skala miasta i związane z nią problemy przemysłowe, demograficzne, komunikacyjne spowodowały konieczność opracowania planów zagospodarowania przestrzennego. Plany takie opracowywano od 1924 r. W roku 1935 Rada Miejska ogłosiła „Konkurs na plan regulacji i przebudowy miasta Katowice”. Najgłośniejsze przedsięwzięcia tego okresu, to budowa siedziby Sejmu Śląskiego, katedry i siedziby Muzeum Śląskiego, a także biurowiec magistratu przy ul. Młyńskiej i inne (Bank Gospodarstwa Krajowego, Dom Oświatowy, kościół garnizonowy, Gmach Towarzystwa Związkowego, siedziba Górnośląskich Zjednoczonych Hut Królewskiej i Laury). Istotne znaczenie miała wypracowana w ciągu lat 30 XX w. koncepcja omijających śródmieście równoleżnikowych i południkowych tras przelotowych. Wydarzeniem o randze szczególnej dla

całego polskiego nurtu architektury nowoczesnej była budowa pierwszych w Polsce wielopiętrowych budynków o żelaznej konstrukcji szkieletowej: siedmiopiętrowego przy ul. Wojewódzkiej 23 i dwunastopiętrowego przy ul. Żwirki i Wigury 15, który wraz z wieżą kościoła garnizonowego stanowi dziś jeden z najcenniejszych zespołów dominant urbanistycznych miasta. Inwestycjami nowego rodzaju były w omawianej fazie obiekty sportowe: przy ul. Bankowej w 1930 otwarto pierwszy w Polsce sztuczny tor łyżwiarski i kilka boisk sportowych, wzdłuż ul. Kościuszki w sąsiedztwie Parku powstał ciąg boisk. Wielką wagę przywiązywano do zespołów zieleni miejskiej. W roku 1930 wydano nawet broszurę poświęconą tematowi zieleni pt.: „O zieleńcach i zwierzyńcu w Katowicach”. Do najważniejszych inwestycji w tej dziedzinie należał założony przy ul. Bankowej, po pn. stronie banku, Ogród Botaniczny, określony w opisanej broszurze jako „wzorowy i pięknie utrzymany”. Obok, okolona murem, mieściła się część zwierzyńca miejskiego, a drugą część zlokalizowano na terenie Parku Kościuszki. Okres ten rozpoczyna jednak w mieście erę wyburzeń – w roku 1939 zburzono synagogę a następnie gmach Muzeum Śląskiego, zlikwidowano także park miejski przy obecnie Al. Korfantego. Spis ludności w roku 1939 zanotował 126 058 mieszkańców i 115 355 w roku 1945.

Faza VI: 1945 – lata 80 XX wieku

W roku 1945 w trakcie walk o miasto spłonęły fragmenty bloków południowej zabudowy przyrynkowej. Około połowy lat 50 - XX w. domknięto od strony pn. blok kamienic pomiędzy ul. Pocztową i ul. św. Jana późnosocrealistycznym budynkiem, który utworzył pd. pierzeję nowego placu rynkowego - pierwsza z powojennych. Kolejno powstawały: dom towarowy „Zenit” - pierzeja wsch., Dom Prasy - pierzeja zach., dom towarowy „Skarbek” - pierzeja wsch. W wyniku tych działań Rynek utracił niemal całkowicie charakter domkniętego placu. Zmiany struktury przestrzennej tej części śródmieścia posunęły się znacznie dalej niż przewidywała to większość najbardziej nawet radykalnych sporządzanych w latach 50 XX w. planów zagospodarowania przestrzennego. Działania przestrzenne miały też skutki społeczne. Rynek utracił większość tradycyjnych funkcji głównego placu miasta, pełniąc następnie rolę węzła komunikacyjnego z usytuowanym pośrodku przystankiem tramwajowym. W tym samym okresie prowadzono zakrojone na szeroką skalę wyburzenia na obszarach na pn. od rynku. Przestały istnieć zabudowania dworskie, a po przeciwnej stronie Al. Korfantego kompleks zabudowy przemysłowej i hala targowa przy ul. Skargi. Poszerzona Al. Korfantego stała się osią zespołu zabudowy typowego dla urbanistyki lat 60 - XX w. - centrum mieszkalno - handlowo -kulturalne. Mimo czytelnych założeń programowych, zespół centrum nie tworzy jednak zupełnie konsekwentnej kompozycji przestrzennej. Szczególnie cenne elementy zespołu, to: zlokalizowany na terenie pozostałym po parku dworskim - pomnik Powstańców Śląskich z roku 1967 - jeden z najlepszych w Polsce powojennych przykładów rzeźby monumentalnej oraz efektowny budynek „Spodka” z roku 1971. Oba obiekty zlokalizowane są obok ronda katowickiego. Zbudowane w roku 1965 rondo było pierwszym tego typu w Polsce wyposażonym w przejście podziemne rozwiązaniem komunikacyjnym. W latach 60 i 70 XX w. w związku z budową nowego dworca kolejowego wyburzono część zabudowy w kwartale ulic 3-go maja, Warszawska, Słowackiego. Budynek dworca należy do najciekawszych w Polsce przykładów nurtu brutalistycznego, jednak plac dworcowy pozostaje nadal nieuporządkowany. W dziedzinie zieleni miejskiej omawiana faza przyniosła degradację - stan niektórych zespołów parkowych czy skwerów i zieleni ulicznej był gorszy niż kiedykolwiek. Okres powojenny (do lat 60-tych) przyniósł istotne procesy pozaprzestrzenne w postaci zmiany struktury socjalnej i demograficznej w obszarze śródmieścia Katowic. W miejsce inteligencji polskiej, mniejszości niemieckiej i żydowskiej - stanowiących razem przedwojenną klasę średnią miasta, napłynęła na fali migracji zarobkowej ludność z innych rejonów kraju. Przybycie ludności nie identyfikującej się z miastem spowodowało, trwającą do dzisiaj, degradację centrum miasta w kategoriach socjalno - społecznych, skutkująca brakiem poczucia identyfikacji i tożsamości z miastem.

2.3. Rys historyczny

Pierwsza wzmianka o wsi Katowice pojawiła się w zapisach księdza Kazimierskiego, wizytatora parafii bogucickiej w 1598 roku. Historię miasta wyznaczają jednak losy kilku znacznie wcześniejszych słowiańskich osad rolniczych (z XIV, XVI wieku) i kuźnic żelaza - będących obecnie jego dzielnicami. Chronologicznie najstarszą jest Dąb - o którym mówi dokument pochodzący z 1299 roku - należący przez kilkadziesiąt lat do klasztoru Bożogrobców w Miechowie. Nieco krótsze są dzieje innych, ongiś równorzędnych wsi: Bogucic, Rożdzenia, Szopienic, Załęża, Ligoty i Piotrowic. Specyfiką przeszłości całego Górnego Śląska, a więc i Katowic, jest brak dominującego centrum, przy jednoczesnym rozwijaniu się wielu odrębnych ośrodków gospodarczych, kulturalnych i administracyjnych, tworzących później jeden organizm miejski. Trudno jednoznacznie ustalić pierwowzór nazwy Katowice. Prawdopodobnie wywodzi się od przezwiska kat, którym określano pierwszego osadnika, bądź od słowa "kąty" - tak nazywano kiedyś chaty zagrodników, pracujących przy wyrębie i przewożeniu drewna do kuźnicy bogucickiej.

Rozwój wsi Katowice rozpoczął się wraz z budową berlińskiej kolei (1846 r.) wiodącej do Mysłowic. Przejęcie dóbr ziemskich przez rodzinę Wincklerów miało niebagatelne znaczenie. Do osad położonych po obu stronach rzeki Rawy przybywano w interesach. Szttygar i przedsiębiorca górniczy Franz Winckler przekształcił okoliczne wioski w przemysłowe miasto. Realizatorem jego pomysłu był inny sztygar tarnogórskiej kopalni - Friedrich Wilhelm Grundmann, któremu w 1839 r. powierzono zarząd dóbr katowickich.

Miasto wzrastało według projektu budowniczego Nottenbohna. Plan przestrzennej zabudowy wyznaczał stary trakt z Mysłowic do Szopienic i dalej do Bogucic-Zawodzia, a następnie wzdłuż Rawy. Przy linii wschód-zachód powstały dwa istniejące dziś place - Rynek i Wolności. Pierwszy z nich przecięła droga północ-południe, prowadząca z Mikołowa do Królewskiej Huty (dziś Chorzów) i Bytomia. Wieś Katowice otrzymała w 1865 roku prawa miejskie. Wkrótce Katowice wyniesione zostały do rangi powiatu. W okresie zarządu Grundmanna wzniesiono pierwszy monumentalny obiekt - kościół ewangelicki przy ul. Warszawskiej (1856-1858), później neogotycki kościół Najświętszej Marii Panny przy ul. Mariackiej (1870 r.), klasztor i szpital oo. Bonifratrów, klasztor i sierociniec ss. Jadwiżanek oraz kościół pw. św. Szczepana w Bogucicach.

W 1889r. w Katowicach ulokował się prężny koncern przemysłowy "Kattowitzer Aktien-Gesellschaft", a jego śladem poszło pięć znanych banków. Pod panowaniem pruskim (od 1742r.) na terenie dzisiejszych Katowic, szczególnie w XIX stuleciu rozwijał się przemysł, zwłaszcza huty i kopalnie. U schyłku tegoż wieku powstało kilka instytucji, które zadecydowały o rozwoju młodego ośrodka gospodarczego - Górnośląska Konwencja Węglowa, Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych, gwarectwa węglowe, Państwowa Dyrekcja Poczty, Sąd Okręgowy, Dyrekcja Prusko-Królewskich Kolei Państwowych. Równocześnie z rozwojem miasta narastał opór ludności polskiej wobec nasilających się akcji germanizacyjnych.

Z początkiem XX wieku Katowice wzbogaciły się o Teatr Miejski, zbudowany przy Rynku w latach 1906-1907 według projektu kolońskiego architekta Karola Moritza. Niestety, podczas remontu budynku

w latach siedemdziesiątych częściowo zniszczono dekorację rzeźbiarską jego fasady. W 1906 roku zakończono rozbudowę okazałego dworca kolejowego dziś już nie użytkowanego w pierwotnym charakterze. Wybuch I wojny światowej nie spowodował w Katowicach zniszczeń i strat, lecz rozwój przemysłu i sprzyjającą koniunkturę, zwłaszcza dla zakładów hutniczych. Działania wojenne nie dotknęły ówczesnej ludności, a jej liczny udział w latach 1919-1921 w trzech powstaniach śląskich i akcji plebiscytowej zadecydował o przyłączeniu Katowic do odrodzonego państwa polskiego (20 czerwca 1922 r.).

Niebawem miasto stało się stolicą autonomicznego województwa śląskiego, siedzibą Sejmu Śląskiego i Górnośląskiej Komisji Mieszanej. Lata międzywojenne były dla Katowic okresem intensywnego rozwoju. Z prowincjonalnego ośrodka przemysłowego Prus stały się największym centrum gospodarczym w Polsce, stolicą najbogatszego regionu. W 1924 roku były siedzibą aż 53 banków, ośmiu zagranicznych przedstawicielstw dyplomatycznych, kilku międzynarodowych koncernów. Wraz z przyływem kapitału wzrastały nowe obiekty infrastruktury miejskiej, dzielnice (rozbudowywano głównie południową część miasta - od torów kolejowych do Brynowa, Muchowca), powstawały luksusowe na owe czasy osiedla willowe i monumentalne budowle sakralne. Połączenia z Warszawą zapewniało między innymi oddane do użytku w 1927 roku lotnisko. Reprezentacyjny budynek Sejmu Śląskiego i Urzędu Wojewódzkiego wzniesiono w latach 1926-1929. W pobliżu stanęły: gmach Urzędów Niezespólonych (dziś zajmowany przez Uniwersytet Śląski) oraz Muzeum Śląskie (rozebrane przez hitlerowców). Symbolem dramatycznej walki w obronie Katowic przed wojskami niemieckimi we wrześniu 1939 roku stała się Wieża Spadochronowa w Parku im. Tadeusza Kościuszki i Dom Powstańca przy ul. Matejki. Dnia 8 września 1939 cały Górny Śląsk został włączony do III Rzeszy. Okupanci uczynili z Katowic siedzibę prowincji. Działania wojenne nie spowodowały większych szkód w miejskiej zabudowie poza barbarzyńskim spaleniem synagogi przy ul. Mickiewicza i rozebraniem budynku Muzeum Śląskiego (dotychczas nie odbudowanego). Po wyzwoleniu w 1945 roku miasto odzyskało dawne znaczenie jako ośrodek przemysłowy i administracyjny. Przykrym, trzyletnim epizodem była zmiana nazwy Katowic na Stalinogród w 1953 r. Wzrosła ranga miasta jako ośrodka naukowego i kulturowego; Katowice stały się m.in. miastem uniwersyteckim. W okresie Polski Ludowej zbudowano wiele nowych osiedli m.in. Koszutka, Tysiąclecie, Paderewskiego, Ochojec, Ligota, Załęska Hałda. Powstał Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku. Otwarto jedyną w regionie wyższą uczelnię humanistyczną - Uniwersytet Śląski. Wzniesiono budowlę, która stała się symbolem Katowic – Halę Widowiskowo-Sportową "Spodek". Najnowsze dzieje Katowic związane są nie tylko z rozwojem przemysłowym i urbanistycznym, ale również z dużym zaniedbaniem infrastruktury technicznej i społecznej. Jednym z tragiczniejszych wydarzeń w powojennych dziejach Katowic była pacyfikacja górników strajkujących w kopalni "Wujek" po wprowadzeniu stanu wojennego. 16 grudnia 1981 roku zastrzelono dziewięciu strajkujących. Dramat upamiętnia pomnik – krzyż przy bramie kopalni.

Katowice są stolicą metropolii rzymskokatolickiej. Papież powołał 25 marca 1992 roku Metropolię Katowicką. Wcześniej - od 1925 r. - miasto było siedzibą diecezji.

2.4. Sfera przestrzeni miejskiej i sytuacja środowiskowa

Użytkowanie przestrzeni miejskiej

W skład miasta wchodzi teren o znacznym stopniu zróżnicowania form użytkowania. Około 1/3 obszaru Katowic stanowią krajobrazy miejsko - przemysłowe, pozostałe 2/3 to tereny biologicznie czynne.

W strukturze przestrzennej miasta tereny zainwestowania miejskiego stanowią około 40% powierzchni miasta. Ich udział w poszczególnych jednostkach strukturalnych jest bardzo zróżnicowany. W dzielnicy Załęże stanowią one prawie 100% terenów, a w dzielnicy Murcki poniżej 10% ogółu terenów. Na tak duże zróżnicowanie udziału terenów zainwestowania miejskiego w strukturze użytkowania terenów w poszczególnych dzielnicach istotny wpływ ma duży udział powierzchni lasów. Lasy stanowią bowiem ponad 40% powierzchni miasta. Największy udział procentowy wśród terenów zainwestowania miejskiego mają tereny mieszkalnictwa i usług. Stanowią one około 20% ogólnej powierzchni miasta. Udział terenów przemysłu, budownictwa, składów, komunikacji i transportu oraz infrastruktury stanowi około 15% ogólnej powierzchni miasta. Natomiast około 5% to tereny zieleni urządzonej w obszarach zainwestowanych.

Struktura użytkowania terenów niezainwestowanych, które razem wzięte stanowią około 60% powierzchni miasta, obejmuje w przeważającej części tereny lasów (ponad 40% powierzchni ogólnej miasta), a także pól, łąk, zieleni nieurządzonej, ogrodnictwa oraz wód i nieużytków. Z analizy wzajemnych relacji pomiędzy terenami zainwestowanymi a terenami niezainwestowanymi wynika, że najmniej zainwestowane są tereny południowe, południowo-wschodnie, a także południowo-zachodnia część miasta.

Wysoki udział terenów leśnych w obszarze miasta ma istotne znaczenie dla ogólnej oceny struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta i przekształceń, jakich można w tej strukturze dokonywać. Jednakże wysoki udział terenów leśnych chronionych w strukturze miasta powoduje, że przekształcenia są znacznie ograniczone.

W strukturze przestrzennej Katowic wyodrębnia się 5 zespołów dzielnic, a mianowicie: zespół dzielnic śródmiejskich, zespół dzielnic północnych, zespół dzielnic zachodnich, zespół dzielnic wschodnich, zespół dzielnic południowych. Kryteriami grupowania jednostek pomocniczych w zespoły dzielnic są: kryterium sąsiedztwa, profilu aktywności, dominującej funkcji, charakteru społeczności, względów historycznych, potencjałów rozwojowych, powiązań przestrzennych, charakteru zabudowy, stopnia urbanizacji, typu problemów i spuścizny przemysłowej.

Ryc. 2.4.1. Miasto Katowice – dzielnice i zespoły dzielnic

I Zespół dzielnic śródmiejskich:

- 1. Śródmieście
- 4. Os. Paderewskiego - Muchowiec
- 12. Koszutka
- 13. Bogucice

II Zespół dzielnic północnych:

- 7. Załęże
- 8. Os. Witosa
- 9. os. Tysiąclecia
- 10. Dąb
- 11. Wełnowiec – Józefowiec

III Zespół dzielnic zachodnich:

- 2. Załęska Hałda – Brynów
- 5. Brynów – Os. Zgrzebnicka
- 6. Ligota - Panewniki

IV Zespół dzielnic południowych

- 18. Murcki
- 19. Piotrowice - Ochojec
- 20. Zarzecze
- 21. Kostuchna
- 22. Podlesie

V Zespół dzielnic wschodnich

- 3. Zawodzie
- 14. Dąbrówka Mała
- 15. Szopienice - Burowiec
- 16. Janów - Nikiszowiec
- 17. Giszowiec

Funkcjami, które porządkują i hierarchizują całą strukturę przestrzenną miasta Katowice są funkcje metropolitalne. Zestaw funkcji metropolitalnych Katowic tworzą: nauka i szkolnictwo wyższe, specjalistyczne usługi medyczne, kliniki, kultura wysoka, wydawnictwa, sztuka, media komunikacji społecznej, administracja publiczna i związków wyznaniowych, sprzedaż hurtowa i wielkopowierzchniowa, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, transport międzynarodowy, consulting prawny, ekonomiczny i technologiczny.

Zespół dzielnic śródmiejskich jest obszarem, na którym przede wszystkim skupione są wszystkie rodzaje wymienionych funkcji metropolitalnych. Koegzystują one z tradycyjnymi funkcjami zewnętrznymi, w tym z funkcją przemysłową a także innymi, bardziej powszechnymi funkcjami sektora

usług. Tego rodzaju przemieszanie funkcji odbija się negatywnie na wizerunku zespołu dzielnic śródmiejskich.

Funkcje metropolitalne są również skupione w innych zespołach dzielnic, w szczególności w zespole dzielnic zachodnich. Dotyczy to nauki i szkolnictwa wyższego, a także specjalistycznych usług medycznych oraz w zespole dzielnic wschodnich – nauka i szkolnictwo wyższe, sprzedaż hurtowa i wielkopowierzchniowa.

Pozostałe zespoły dzielnic, to jest zespół dzielnic północnych i zespół dzielnic południowych reprezentują sobą tradycyjne funkcje zewnętrzne, głównie z zakresu wytwórczości i handlu oraz funkcje uzupełniające, w tym głównie mieszkaniowe i rekreacyjne. Tradycyjna wytwórczość na obszarze tych zespołów będzie stopniowo ograniczać skalę wytwarzania i uruchamiać kolejne procesy likwidacyjne. Funkcja mieszkaniowa i rekreacyjna dzielnic północnych i południowych posiada możliwości rozwojowe. Jej ekspansja uruchomi także procesy rozwojowe w sektorze usług.

Analiza istniejącej struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta pozwala na wskazanie funkcji dominujących w poszczególnych zespołach dzielnic:

- specjalistyczne usługi wyższego rzędu uzupełnione o mieszkalnictwo w obszarze dzielnic śródmiejskich ze względu na nagromadzenie tu jednostek i instytucji usługowych i administracyjnych o znaczeniu ponadmiejskim,
- mieszkalnictwo w obszarze dzielnic zachodnich z uzupełniającą funkcją przemysłową i usługową w dzielnicach Załęska Hałda i os. Witosa, a także w obszarze dzielnic północnych z uzupełniającą funkcją przemysłową w dzielnicach Wełnowiec – Józefowiec,
- przemysł i mieszkalnictwo w obszarze dzielnic wschodnich z uzupełniającą funkcją rekreacyjną w dzielnicach Janów – Nikiszowiec i Giszowiec,
- funkcja rekreacyjna oraz mieszkalnictwo i rolnictwo w obszarze dzielnic południowych.

Ocena struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta Katowice pozwala na następujące konkluzje:

- układy funkcjonalno - przestrzenne miasta mają charakter zróżnicowany, obok układów harmonijnych występują układy niespójne – przemieszanie i kolizja funkcji, degradacja terenów,
- występuje wysoki stopień antropogenicznego przekształcenia powierzchni ziemi w wyniku działalności górnictwa i przemysłu ciężkiego,
- występuje brak wyraźnych dystansów przestrzennych pomiędzy terenami zainwestowanymi miasta, a miastami ościennymi,
- występuje brak wykształconych ośrodków usługowych w wielu dzielnicach miasta,
- występuje duży udział terenów zajmowanych przez przemysł wydobywczy i wstępnych faz przetwórstwa na niekorzyść nowoczesnego przemysłu przetwórczego,
- w północnej i wschodniej części miasta występuje koncentracja obszarów poprzemysłowych trudnych do przekształceń przestrzennych i nowego zagospodarowania,
- występuje przestrzenne rozproszenie funkcji usługowych takich jak: administracja, szkolnictwo

wyższe, specjalistyczne usługi medyczne.

Istniejący układ drogowy w mieście charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem możliwości obsługi ruchu międzydzielnicowego i międzymiejskiego – dobry i bardzo dobry na kierunku E-W i o wiele gorszy na kierunku N-S.

Sytuacja środowiskowa

Katowice leżą na południu Polski na 50°15' szerokości geograficznej północnej i 19°01' długości geograficznej wschodniej (współrzędne centrum). Rozciągłość południkowa miasta wynosi 18,6 km, a równoleżnikowa 16,7 km. Miasto położone jest na południu Wyżyny Śląskiej i wchodzi w obręb Płaskowyżu Bytomsko – Katowickiego. Teren miasta odznacza się bardzo urozmaiconą rzeźbą, a różnice wysokości względnych przekraczają 110 m.

W klimacie Katowic zaznacza się przewaga wpływów oceanicznych nad kontynentalnymi. Najczęściej napływa tu powietrze polarnomorskie. Średnia roczna temperatura dla Katowic wynosi 7,9°C. Wiatry wieją przede wszystkim z kierunku zachodniego. Charakterystyczne są wiatry słabe, o prędkości nie przekraczającej 2m/s. Duże zapylenie jest przyczyną znacznego zachmurzenia i podwyższonych sum opadów. Średnioroczny opad w Katowicach wynosi 723 mm.

Przez Katowice biegnie dział wodny pomiędzy Wisłą a Odrą, przy czym do dorzecza Odry należy środkowo – zachodnia część miasta (21%) odwadniana przez Kłodnicę ze Ślepiotką i Potokiem Kokociniec. Do dorzecza Wisły należy 79% powierzchni miasta. Odwadniają ją:

- w części północnej Rawa – prawobrzeżny dopływ Brynicy,
- w części północno – wschodniej Bolina – prawobrzeżny dopływ Czarnej Przemszy,
- w części południowej Mleczna wraz z potokiem Ławeckim – lewobrzeżny dopływ Gostyni.

Wzdłuż północno wschodnich granic miasta płynie rzeka Brynica - prawobrzeżny dopływ Czarnej Przemszy, odwadniająca 3% powierzchni Katowic. Mniej niż 2% powierzchni miasta to obszary bezodpływowe.

Wody powierzchniowe, przepływające przez teren Katowic są zanieczyszczone ściekami komunalnymi i przemysłowymi, i w obecnych warunkach jakość tych wód stanowi zagrożenie sanitarne dla mieszkańców pobliskich osiedli i zabudowań. Miasto czyni starania, mające na celu wyeliminowanie zrzutów do wód powierzchniowych ścieków nieoczyszczonych poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz modernizację oczyszczalni ścieków. Problemem, który ma znaczący wpływ na gospodarkę wodno – ściekową jest eksploatacja węgla. Powoduje ona niszczenie infrastruktury kanalizacyjnej, a tym samym dodatkowe koszty związane z jej utrzymaniem i rozbudową.

Warunki hydrogeologiczne obszaru są ściśle powiązane z charakterem litologicznym poszczególnych serii stratygraficznych. Wyróżnia się 4 główne kompleksy związane z przepuszczalnymi utworami:

- czwartorzędu – najlepiej wykształconych w pradolinach Rawy, Kłodnicy, Mleczonej oraz ich

odnogach,

- trzeciorzędu na południe od uskoku Kłodnickiego,
- triasu – występujących lokalnie w południowej części miasta w rejonie występowania płatów osadów triasowych (charakter szczelinowo-krasowy),
- karbonu związanych z ławicami piaskowca poszczególnych warstw.

Na obszarze miasta występują głównie gleby brunatne i czarne ziemie zdegradowane, wytworzone z piasków słabogliniastych i glin oraz biellicowe i pseudobiellicowe powstałe z piasków gliniastych i glin lekkich. Znaczną powierzchnię zajmują gleby antropogeniczne początkowego stadium rozwoju. Grunty orne chronione występują jedynie na wschodnich stokach Garbu Mikołowskiego między Cetnikiem i Bielawką. Są to gleby brunatne właściwe i gleby pseudobiellicowe.

Na podstawie systematycznych badań prowadzonych od 1983 roku przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych oraz Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska dokonano oceny lokalizacji terenów rolniczych według kryterium zanieczyszczenia środowiska. Wyróżniono następujące kategorie przydatności terenów do produkcji rolnej:

- Kat. A (dopuszczalna) - można produkować żywność bez ograniczeń (Kostuchna, Piotrowice, Panewniki, Podlesie, Zarzecze, Murcki).
- Kat. B (niekorzystna) - należy ograniczyć produkcję żywności do gatunków, które nie kumulują nadmiernych ilości metali ciężkich i rozszerzyć produkcję roślin przemysłowych (Janów, Bogucice, Załęże, Brynów, Ligota, częściowo Dąbrówka Mała i Wełnowiec).
- Kat. C (wybitnie niekorzystna) - należy zaprzestać produkcji żywności (Szopienice, częściowo Dąbrówka Mała, Wełnowiec).

Zróznicowanie zawartości metali ciężkich w glebie pokrywa się z rozkładem emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

W Katowicach znajdują się przestrzenie o zróżnicowanej wartości ekologicznej. W przyrodniczej strukturze przestrzennej miasta wyróżnia się ponad 40 obszarów o podwyższonych wartościach przyrodniczych (połowę z nich stanowią obszary o dużych wartościach). Aktualnie na terenie Katowic znajdują się 4 obszary objęte ochroną prawną: 2 rezerваты, 2 zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, 3 użytki ekologiczne oraz 36 drzew uznanych za pomniki przyrody ożywionej.

Na terenie Katowic w niskosprawnych paleniskach domowych oraz w pobliżu szlaków komunikacyjnych, występuje tzw. „niska emisja”, która poza znaczącym negatywnym oddziaływaniem na środowisko powoduje wprowadzenie do powietrza tlenków węgla, siarki i azotu, groźnych związków chloru, fluoru i metali ciężkich oraz pyłów wraz z kancerogennymi smołowymi aerozolami. Wyjątek stanowią tereny leśne i zielone oraz kompleksy mieszkaniowe ogrzewane ze źródeł zdalnych, do których zaliczyć można osiedla: 1000-lecia, Witosa, Rybki, Zadole, Krucza, Rolna, Norma, Kukuczki, 35-lecia oraz Odrodzenia.

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w mieście są przede wszystkim główne ciągi komunikacji drogowej, a w następnej kolejności tramwajowej i kolejowej. Drugą grupę zagrożeń stanowią przemysłowe i komunalne źródła hałasu, przenikającego na znajdujące się w sąsiedztwie tereny zabudowy mieszkaniowej, co może wywoływać niezadowolenie społeczności lokalnych.

Gospodarka odpadami komunalnymi w mieście Katowice realizowana jest w zakresie:

- prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów
- sortowania zebranych surowców wtórnych
- kompostowania odpadów komunalnych
- unieszkodliwiania odpadów poprzez ich składowanie na wysypisku

Selektywną zbiórką odpadów objęto, począwszy od 1997 roku teren całego miasta.

Na terenie Katowic występuje 15 (istniejących i zlikwidowanych) obszarów górniczych. Powierzchnia tych obszarów wynosi około 149,45 km², co stanowi 90,81 % powierzchni miasta po uwzględnieniu zlikwidowanego obszaru kopalni „Siemianowice”, który wynosił ok. 12 km² oraz obszaru górniczego „Katowice I” zlikwidowanej kopalni „Katowice – Kleofas”, który wynosił 13,5 km². Obecnie na terenie miasta istnieje 13 obszarów górniczych o łącznej wielkości 123,95 km² co stanowi 75,34% powierzchni miasta. Aktualnie na terenie Katowic eksploatację prowadzi 5 kopalń. Konsekwencją aktywności górniczej na terenie miasta są szkody w ukształtowaniu powierzchni i środowisku.

2.5. Sfera społeczno – ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku liczba mieszkańców Katowic wynosiła 307 233.⁶ Liczba ta stanowi 6,7% ludności województwa śląskiego. Gęstość zaludnienia w Katowicach wynosi ok. 1 866 os./km². W latach 2001-2012 liczba mieszkańców zmalała o ok. 21 tysięcy osób, tj. o 6,4%. Struktura ludności według płci charakteryzuje się stałą przewagą liczebną kobiet. Na koniec 2012 roku kobiety stanowiły 52,4% mieszkańców miasta. Na 100 mężczyzn przypadało 110 kobiet, im wyższa grupa wiekowa, tym relacja ta ulega zwiększeniu. Struktura ludności Katowic według grup ekonomicznych przedstawia się następująco: w wieku produkcyjnym jest 64% mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 14%, a w wieku poprodukcyjnym 22%⁷. W latach 2001 - 2012 odnotowano większą liczbę zgonów mieszkańców Katowic niż urodzeń. Średnia urodzeń żywych w badanym okresie wynosiła 2602 natomiast średnia zgonów 3552 osób. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest ujemny bilans przyrostu naturalnego, który wyniósł średnio -950. Pod wpływem ubytku naturalnego i ujemnego salda migracji systematycznie zmniejsza się liczba ludności Katowic.⁸

W Katowicach tworzy się nowa jakościowo generacja kapitału ludzkiego. Ponad 63% ludności w wieku 20-24 lat posiada wykształcenie średnie i policealne, a ponad 48% mieszkańców w wieku 25-29 lat legitymuje się wykształceniem wyższym. Ogółem wykształcenie wyższe posiada 24% mieszkańców Katowic, a wykształcenie średnie i policealne 35%.⁹

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego 2002 w Katowicach funkcjonuje ponad 135 tys. gospodarstw domowych. Przeciętne gospodarstwo domowe liczy 2,4 osoby. Rodzinne gospodarstwa domowe stanowią 66% ogólnej liczby gospodarstw. Udział jednoosobowych gospodarstw domowych wynosi 32%. Głównym źródłem utrzymania gospodarstw domowych są dochody z pracy. Z dochodów z pracy utrzymuje się 65 tys. (48%) gospodarstw domowych, w tym 33 tys. gospodarstw domowych utrzymuje się z pracy w sektorze publicznym. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtuje się w Katowicach na poziomie 5 tys. zł. Jest ono wyższe niż przeciętne wynagrodzenie w regionie i w skali kraju. Duża liczba gospodarstw domowych (42%) utrzymuje się z emerytur i rent. Z pracy na własny rachunek utrzymuje się w Katowicach prawie 6% gospodarstw domowych.

Gospodarstwa domowe zajmują 129 tys. mieszkań. Ponad 47% zasobu mieszkaniowego stanowią zasoby będące własnością osób fizycznych. Komunalny zasób mieszkaniowy kształtuje się na poziomie 16 tys. mieszkań, co stanowi 12% substancji mieszkaniowej Katowic. Około 11% zasobów mieszkaniowych jest własnością przedsiębiorstw. Ponad 15% zasobów mieszkaniowych wybudowano przed 1945 rokiem, a dalsze 26% w latach 1945-1970. Za wyjątkiem powstałych w latach 30 kamienic funkcjonalistycznych o bardzo wysokim standardzie, mieszczących się m.in. przy ul. PCK, Jordana, Rymera, Curie – Skłodowskiej, Reymonta, Dąbrowskiego, zasoby mieszkaniowe wybudowane przed 1945 rokiem cechuje

⁶ Bank Danych Regionalnych, GUS, stan na 31.12.2012 r.

⁷ Bank Danych Regionalnych, GUS, stan na 31.12.2012 r.

⁸ Bank Danych Regionalnych, GUS, stan na 31.12.2012 r.

⁹ Narodowy Spis Powszechny, 2011r.

niski standard cywilizacyjny.

Przeciętnie w jednym mieszkaniu zamieszkuje 1,08 gospodarstwa domowego. Oznacza to, że ok. 10 tys. gospodarstw domowych nie dysponuje samodzielny mieszkanie. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w Katowicach wynosi ok. 59 m² (przeciętnie w skali kraju 71 m²), przy czym na jedną osobę przypadają 25,5 m²¹⁰. Telefon stacjonarny posiada w Katowicach 77% gospodarstw domowych, komputer znajduje się w 37% gospodarstw domowych, 57% gospodarstw domowych posiada samochód osobowy, a 95% telewizor i lodówkę.

Katowice są ośrodkiem koncentracji specjalistycznych usług medycznych o międzynarodowej renomie. Na świecie wysoko cenione jest również katowickie środowisko muzyczne, a w skali kraju Katowice są ważnym ośrodkiem szkolnictwa wyższego – w 15 uczelniach studiuje obecnie ponad 63 tys. osób.

Potencjał społeczno-ekonomiczny Katowic mierzony liczbą miejsc pracy sięga 157 tys. pracujących i w ostatnich kilku latach zmniejszył się o ponad 30 tys. Na 1 osobę w wieku produkcyjnym przypada w Katowicach prawie 2,5 miejsca pracy. Oznacza to, że Katowice organizują rynek pracy o stosunkowo dużym zasięgu geograficznym. Wskaźnik zatrudnienia kształtuje się w mieście na poziomie 44% i jest zbliżony do poziomu krajowego.

W strukturze gospodarczej Katowic dominuje sektor usług. Udział sektora usług w strukturze zatrudnienia zbliża się do 76% ogółu pracujących, dla porównania w województwie śląskim przekroczył on 52% ogółu pracujących. Katowicki Holding Węglowy, spółka Skarbu Państwa skupiająca 5 kopalń, dysponuje 14% potencjałem miejsc pracy Katowic.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu roku 2012 wyniosła w Katowicach 5,2% i jest niższa od stopy bezrobocia zarówno w województwie (11,1%), jak i w skali kraju (13,4%).¹¹ W mieście utrzymuje się wysoki udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku, zwiększa się także liczba osób długotrwale bezrobotnych. Z pomocy społecznej korzysta około 9,26% ludności Katowic.¹²

Katowice są wielofunkcyjnym ośrodkiem usługowo – przemysłowym o randze krajowej i regionalnej. Dane o liczbie pracujących według sekcji i działów PKD wskazują na utrzymywanie się w dalszym ciągu silnej pozycji tradycyjnych sektorów przemysłowych. W szczególności dotyczy to:

- górnictwa węgla kamiennego,
- produkcji metali,
- wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę.

Pomimo procesów schyłkowych i likwidacyjnych w górnictwie oraz procesów restrukturyzacyjnych w przetwórstwie przemysłowym, Katowice są nadal silnym ośrodkiem przemysłowym w skali kraju. Sektor przemysłowy odgrywa dużą rolę na rynku pracy Katowic. Udział przemysłu i budownictwa sięga 25% potencjału miejsc pracy, którym dysponują Katowice.

¹⁰ Raport na temat wielkich miast Polski 2011; pwc

¹¹ Bank Danych Regionalnych, GUS, stan na 31.12.2012 r

¹² Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2012 rok*

Na podstawie danych o strukturze pracujących według sekcji PKD można zauważyć, że w Katowicach stopniowo wzmacnia się sektor usług, w szczególności w zakresie:

- handlu hurtowego i detalicznego,
- pośrednictwa finansowego,
- obsługi nieruchomości i firm,
- nauki i edukacji,
- specjalistycznych usług medycznych,
- administracji publicznej i gospodarczej.

Szacunkowy udział tzw. gospodarki wiedzy w strukturze gospodarczej Katowic kształtuje się na poziomie 2% ogółu pracujących. Do działalności znamionujących zaawansowane przetwórstwo przemysłowe funkcjonujących na terenie miasta należą:

- produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych,
- produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych,
- produkcja maszyn biurowych i komputerów.

Katowice stanowią ważny węzeł w krajowych i międzynarodowych sieciach telekomunikacyjnych i informatycznych oraz są znaczącym ośrodkiem naukowym i badawczo – rozwojowym. Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle Katowic stanowią ok. 6% nakładów tego typu poniesionych w skali całego województwa, odpowiednio w województwie śląskim 22% w odniesieniu do całego kraju.

Katowice stanowią wiodące w aglomeracji i regionie centrum handlowo-usługowe. W mieście zlokalizowanych jest 58 wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, wśród których dominują super (45) i hipermarkety (8). Katowice zajmującą ponadto czołową pozycję na polskim rynku wystawienniczym i targowym. Są również największym w aglomeracji i regionie centrum finansowo-bankowym i ubezpieczeniowym. Znajduje się tutaj 30 banków oraz ponad 100 placówek bankowych banków komercyjnych, krajowych oraz zagranicznych z kapitałem międzynarodowym. Największe spośród nich to PKO Bank Polski oraz ING Bank Śląski. Ważną rolę banku regionalnego odgrywa mający swoją centralę w Katowicach Górnośląski Bank Gospodarczy. Ponadto w Katowicach działa regionalny oddział NBP, który ma nową siedzibę przy ul. Bankowej. Działalność ubezpieczeniową na terenie miasta prowadzi ponad 30 towarzystw ubezpieczeniowych.

Katowice są jedną z głównych destynacji w Polsce, najczęściej wybieranych przez inwestorów zagranicznych z sektora nowoczesnych usług biznesowych (centra usług wspólnych - Shared Service Centers, SSC), outsourcingu procesów biznesowych (Business Process Outsourcing, BPO) i procesów IT (Information Technology Outsourcing, ITO), a także centrów badawczo-rozwojowych (Research & Development, R&D).

Wysoka dynamika wzrostu liczby zarejestrowanych przedsiębiorców, sięgająca 8-10% w skali rocznej, miała miejsce w latach 1993-1999, jednakże w latach 2007-2012 dynamika potencjału

przedsiębiorczości Katowic, mierzona wzrostem liczby zarejestrowanych przedsiębiorców, uległa obniżeniu. Na koniec 2012 roku na terenie miasta w rejestrze REGON zarejestrowanych było 44 tys. podmiotów gospodarczych.¹³ Stanowi to blisko 10% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w województwie śląskim. Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych kształtuje się na poziomie 63%. Z ponad 6 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego, zarejestrowanych na terenie województwa śląskiego, blisko 1/5 posiada swoją siedzibę w Katowicach.

Udział nakładów inwestycyjnych średnich i dużych przedsiębiorstw zlokalizowanych w Katowicach wynosi 14% nakładów inwestycyjnych alokowanych na obszarze województwa śląskiego. Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca wzrosły z 6,7 tys. zł w 2008 roku do 8,3 tys. zł w 2012 roku i były ponad 2-krotnie wyższe od nakładów w województwie śląskim (3,9 tys. zł w 2012r.).¹⁴

W ostatnich latach następuje systematyczny wzrost otwartości miasta na powiązania zewnętrzne: kapitałowe i produktowe. Funkcjonujące w Katowicach duże przedsiębiorstwa (powyżej 250 zatrudnionych) najsilniej powiązane są kapitałowo z rynkiem krajowym (62,7%). Ponad dwukrotnie słabsze są powiązania regionalne (29,6%), a udział powiązań z rynkami zagranicznymi wynosi 7,7%. W strukturze powiązań produktowych dużych przedsiębiorstw dominują powiązania regionalne (52,2%). Zbliżony jest udział powiązań krajowych i międzynarodowych wynoszący odpowiednio: 28,8% i 19%.

Miasto utrzymuje względnie ustabilizowany poziom dochodów budżetowych w warunkach niesprzyjającej sytuacji makroekonomicznej oraz w trudnych warunkach restrukturyzacji przemysłu w województwie śląskim. W zakresie dochodów własnych utrzymuje się ogólna tendencja wzrostowa. Dotyczy to głównie wpływów z podatków i opłat lokalnych, w tym z podatku od nieruchomości od osób prawnych i osób fizycznych. W wydatkach miasta największy udział (75,9%) mają wydatki bieżące, które cechuje tendencja rosnąca. W Katowicach od kilku lat wzrasta stopa inwestycji i obecnie wynosi 24,1%. Priorytetowe wydatki Miasta Katowice w ostatnich latach dotyczyły przekształcenia strefy śródmiejskiej, rewitalizacji terenu przemysłowego po Kopalni „Katowice” (w bezpośrednim sąsiedztwie Spodka), infrastruktury transportowej oraz komunalnej (w tym wspieranie budownictwa mieszkaniowego).

¹³ Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON nie uwzględnia działalności gospodarczej osób fizycznych rejestrowanych przez Urząd Miasta.

¹⁴ Statystyczne vademecum samorządowca 2011, Miasto Katowice, Urząd Statystyczny w Katowicach

2.6. Sfera infrastrukturalna

Transport drogowy

Na sieć drogową Katowic składa się 559,93 km dróg publicznych o nawierzchni twardej.¹⁵ Główne powiązania zapewnia 5 dróg krajowych o długości 46,5 km, w tym odcinki autostrady A-4 i drogi ekspresowej Sosnowiec – Katowice S-86 (o łącznej długości 13,4 km) oraz Drogowa Trasa Średnicowa. Wg umowy o głównych drogach samochodowych (AGR) międzynarodowe znaczenie mają ciągi drogowe – autostrada A-4 oraz fragment E 75. Odcinek autostrady A-4 jest elementem budowanego ciągu autostrady, ważnego transeuropejskiego szlaku komunikacyjnego E 40 w układzie wschód - zachód i biegnącego od Ostendy w Belgii, poprzez Kolonię i Drezno w Niemczech, Wrocław, Katowice i Kraków w Polsce, aż do Kijowa na Ukrainie. Przez teren miasta Katowice autostrada A-4 przebiega od granicy z Mysłowicami do granicy z Chorzowem. Długość autostrady A-4 na terenie Katowic wynosi 11,2 km.

Na terenie miasta Katowice przebiega pięć dróg krajowych, tj.:

- DK Nr 1, będąca częścią trasy E 75 relacji: Helsinki – granica państwa – Gdańsk – Toruń – Łódź – Katowice – Cieszyn – granica państwa – Bratysława – Budapeszt,
- DK Nr 4 (A-4), będąca częścią trasy E 40 relacji: Drezno - granica państwa – Wrocław – Katowice – Kraków – granica państwa – Kijów,
- DK Nr 79 relacji: Bytom – Chorzów – Katowice – Jaworzno – Chrzanów – Trzebinia – Kraków – Sandomierz – Warszawa,
- DK Nr 81 relacji: Katowice – Mikołów – Żory – Skoczów,
- DK Nr 86 (której fragmentem jest S-86) relacji: Wojkowice Kościelne – Będzin – Sosnowiec - Katowice – Tychy.

Drogowa Trasa Średnicowa przebiega na dominującym ruchowo w naszej konurbacji kierunku wschód - zachód poprzez śródmieście Katowic i Gliwic, a stycznie do obszarów centralnych pozostałych czterech miast: Chorzowa, Świętochłowic, Rudy Śląskiej i Zabrze. Długość całej realizowanej trasy to 31,3 km. Czynny jest odcinek od miasta Zabrze, przez Rudę Śląską, Chorzów, ul. Chorzowską w Katowicach, rondo im. Gen. J. Ziętki wraz z ok. 650 m tunelem, do połączenia węzła drogowego Al. Roździeńskiego – Al. Murckowska z drogą krajową nr 86 .

Sieć drogowa Katowic obejmuje drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne o łącznej długości ok. 500 km. Drogi wojewódzkie, powiatowe, krajowe oraz autostrada A-4 stanowią podstawowy układ komunikacyjny miasta.

Główne problemy komunikacyjne dotyczące nasycenia układu drogowego ruchem samochodowym dotyczą strefy centralnej Katowic oraz zachodniej i północnej części miasta. W częściach południowej i wschodniej nasycenie układu drogowego ruchem samochodowym dotyczy

¹⁵ System Analiz Samorządowych, stan na dn. 31.12.2012 r.

głównie pojedynczych ciągów i węzłów drogowych.

Liczba pojazdów zarejestrowanych w Katowicach na koniec 2012r. Wyniosła 210 035. W obszarze śródmiejskim zlokalizowanych jest 13,3 tys. miejsc parkingowych. W centrum Katowic, gdzie deficyt miejsc parkingowych jest największy wprowadzono strefę płatnego parkowania w celu zwiększenia rotacji pojazdów. W ścisłym centrum, w strefie płatnego parkowania dostępnych jest 2 442 miejsc postojowych.¹⁶ Pomimo tego, jak również mimo bliskiego sąsiedztwa parkingów wydzielonych, nadwyżki popytu akumulowane są w dużym stopniu na miejscach nie przeznaczonych do parkowania i niezgodnie z przepisami ruchu drogowego.

Transport kolejowy

Katowice są ważnym węzłem kolejowym połączonym z dużymi miastami w Polsce i Europie. Sieć kolejowa w całym województwie śląskim obejmuje 2076 km¹⁷, natomiast gęstość sieci wynosi 0,17 km/km², co wskazuje na jedną z najgęstszych sieci kolejowych w Europie (przy średniej krajowej 0,06 km/km²). W ramach krajowego transportu pasażerskiego Katowice posiadają regularne ekspresowe połączenia z Warszawą oraz wiele połączeń z głównymi miastami Polski (np. z Opolem, Wrocławiem, Łodzią, Zamościem, Poznaniem, Kołobrzegiem, Gdynią, Gdańskiem, Szczecinem). Ostatnio zauważa się regres komunikacji kolejowej, co pociąga za sobą konieczność likwidacji niektórych połączeń pasażerskich (np. zmieniono przebieg linii kolejowej relacji Katowice - Tychy, zlikwidowano przystanki kolejowe w Kostuchnie, Murckach i Ochojcu). Na terenie Katowic istnieją aktualnie następujące przystanki kolejowe w transporcie pasażerskim: Katowice Szopienice Płd., Katowice Piotrowice, Katowice Zawodzie, Katowice Podlesie, Katowice Brynów, Katowice Ligota, Katowice Załęże.

Katowice jako obszar koncentracji przemysłu wydobywczego oraz hutniczego posiadają gęstą sieć kolei przemysłowych, związanych z transportem surowców – węgla kamiennego, koksu, rudy, piasku itp. Restrukturyzacja przemysłu ciężkiego i dekapitalizacja majątku trwałego na obszarze województwa śląskiego wpłynęły na ograniczenie i likwidację szeregu linii kolejowych przemysłowych. Aktualnie w ograniczonym zakresie funkcjonują koleje piaskowe i górnicze. Duże znaczenie ma magistrala południowa CTL Maczki Bór, na kierunku wschód - zachód obwodnica towarowa GKMŁ, w kierunku północ-południe obwodnica w rejonie stacji Muchowiec. Ponadto linie piaskowe przebiegają od Jaworzna Szczakowej przez Mysłowice, Katowice (równolegle do węzła GKMŁ), w kierunku terenów wydobywczych po zlikwidowanych kopalniach. Należy podkreślić, że istniejące sieci torów kolejowych wraz z siecią trakcyjną oraz pozostałą infrastrukturą po zlikwidowanych liniach przemysłowych może zostać wykorzystana i zaadoptowana w ramach projektów przebudowy i tworzenia węzłów komunikacyjnych zintegrowanych z komunikacją autobusową i tramwajową.

¹⁶ System Analiz Samorządowych, stan na dn. 31.12.2012 r.

¹⁷ Bank Danych Regionalnych, GUS, stan na 2008 r.

Katowicki Dworzec PKP pełni funkcję węzła przesiadkowego zarówno w komunikacji lokalnej, regionalnej, jak i międzynarodowej. W celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej konieczna jest jednak jego modernizacja i rozbudowa.

Transport lotniczy

W granicach administracyjnych Katowic położone jest lotnisko „Muchowiec”. Jest to obiekt, który aktualnie posiada charakter szkoleniowo-sportowy i dyspozycyjny. Jego usytuowanie prawie w samym centrum miasta wskazuje, że mogłoby ono pełnić funkcje lotniska obsługującego małe prywatne samoloty dla kontaktów biznesowych.

Obsługa pasażerska w przewozach lotniczych realizowana jest przez Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach. Odległość lotniska od centrum Katowic wynosi około 35 km. Od kwietnia 2004r. zostało uruchomione bezpośrednie regularne połączenie autobusowe Katowic z MPL w Pyrzowicach, a godziny kursowania autobusów zostały dostosowane do przylotów i odlotów samolotów. Dodatkowe połączenie komunikacyjne zapewnia prywatna linia autobusowa „AIR-BUS” na trasie Katowice Hotel „Katowice” - Pyrzowice Lotnisko. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego przewiduje się połączenia Katowic z Pyrzowicami drogą szybkiego ruchu przy wykorzystaniu autostrady A-4, realizowanej autostrady A-1, a także dróg ekspresowych: S-1 (istniejącej) i S-11 (planowanej).

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

Miasto zaopatrywane jest w wodę z regionalnego systemu produkcji wody pitnej i przemysłowej, tworzonych przez 4 otwarte zbiorniki wodne: Goczałkowice, zbiornik Imieliński (Dzieńkowice), Kozłowa Góra i Przeczyce, około 50 ujęć głębinowych oraz 16 zbiorników retencyjnych o łącznej powierzchni powyżej 1 mln m². Niewielkie ilości wody dostarczane są z kierunku północnego zaopatrując peryferyjne dzielnice Katowic. Źródłem zasilania są: zbiornik retencyjny Przeczyce (na rzece Czarna Przemsza), zbiornik retencyjny Kozłowa Góra (na rzece Brynicy) oraz ujęcie wody w Maczkach wraz ze stacjami uzdatniania wody.

Odprowadzanie ścieków ma charakter zlewniowy, związany z układem hydrograficznym miasta. Północna część miasta Katowice tj. Centrum, Koszutka, Osiedla: Tysiąclecie, Witosa i Paderewskiego, leży w zlewni rzeki Rawy. Zlewnię tą zamieszkuje 180 tys. mieszkańców. Ścieki z tego terenu są oczyszczane na oczyszczalni Gigablok (dorzecze rzeki Wisły). Południowo-zachodnia część miasta tj. część Ochojca oraz Ligota i Panewniki leży w zlewni rzeki Kłodnicy i Ślepiotki. Ścieki z tego terenu są oczyszczane na oczyszczalni Panewniki (dorzecze rzeki Odry). Południowo-wschodnia część miasta tj.: Osiedle Odrodzenia, Piotrowice, Kostuchna, Murcki i Podlesie odprowadzają ścieki do oczyszczalni Podlesie, z której oczyszczone odpływają do rzeki Mlecznej (dorzecze rzeki Wisły). Znaczna część niskiej zabudowy w tej części miasta nie jest skanalizowana (posiada szamba, lub własne systemy

oczyszczania oparte najczęściej na osadnikach z odpływem do cieków powierzchniowych). Dąbrówka Mała i Szopienice posiadają dwie małe mechaniczne podczyszczalnie ścieków, przez które przepływa tylko część powstających ścieków. Docelowo wszystkie ścieki z tych terenów mają być zbierane kolektorem Szopienickim i pompowane pompownią zlokalizowaną we wschodniej części Szopienic do oczyszczalni Dąbrówka Mała – Siemianowice Centrum. Do oczyszczalni tej dopływają również ścieki z miasta Siemianowice Śląskie i Czeladź (bez dzielnicy Piaski). Po oczyszczeniu ścieki z tej oczyszczalni wprowadzane są do rzeki Brynicy przepływającej na granicy z Sosnowcem (dorzecze rzeki Wisły). Ścieki z Giszowca oczyszczane są w tymczasowej oczyszczalni Giszowiec, która jednak nie spełnia aktualnych wymagań stopnia oczyszczania. Podobnie Nikiszowiec i Janów mają stare oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne, które oczyszczają tylko znikomą część ścieków. Docelowo ścieki z tych obszarów mają być zbierane kolektorem Bolina i oczyszczane w oczyszczalni Radocha w Sosnowcu (dorzecze rzeki Wisły).

Zaopatrzenie w ciepło, gaz i energię elektryczną

Układy ciepłownicze Aglomeracji Górnośląskiej, w której skład wchodzi Katowice, administrowane są przez podmioty o charakterze lokalnym, ale w wielu przypadkach obejmują obszary wykraczające poza granice administracyjne poszczególnych gmin. Obecnie istnieją powiązania sieciowe między dużymi źródłami ciepła, pracującymi w systemie skojarzonym, obejmujące Katowice, Czeladź, Będzin, Sosnowiec, Dąbrowę Górniczą, Siemianowice oraz Chorzów. Ponadto istnieje lokalne połączenie sieciowe międzygminne: Katowice – Ruda Śląska.

Aktualnie potrzeby ciepłe miasta pokrywane są z:

- 2 dużych systemowych źródeł ciepła o mocy powyżej 400 MW, tj. PKE S.A. Elektrociepłowni Katowice i Elektrociepłowni Chorzów „ELCHO” Sp. z o.o.,
- 12 elektrociepłowni, ciepłowni przemysłowych i lokalnych źródeł o mocy powyżej 10 MW z rozbudowanymi systemami dystrybucji ciepła,
- ponad 300 kotłowni lokalnych o mocy 0,1 do 10 MW, a także różnego rodzaju ogrzewania indywidualnego.

Znaczna część miasta znajduje się w zasięgu oddziaływania głównych systemów ciepłowniczych. Poza ich zasięgiem pozostają dzielnice południowe: Zarzecze, większa część Kostuchny, Podlesie, zachodnia część Ligoty, Panewniki oraz półn. – wsch. dzielnica Dąbrówka Mała.

Miasto Katowice jest zaopatrywane w gaz ziemny wysokometanowy GZ-50. System zaopatrzenia Katowic w gaz nie posiada własnych źródeł zasilania. Gaz dostarczany jest z układów o charakterze ogólnopolskim. Źródłem gazu dla miasta Katowic są gazociągi wysokoprężne oraz podwyższonego średniego ciśnienia relacji: Dąbrowa Górnicza – Szopienice, Szobiszowice – Szopienice, Szopienice – Przegędza, Żąbkowice – Łagiewniki, Tworzeń – Łagiewniki. Przez teren Katowic przebiegają również dwa gazociągi tranzytowe relacji Szopienice – Oświęcim. Gazociągi te są eksploatowane przez PGNiG

Regionalny Oddział Przesyłu w Świerklanach.

Długość sieci gazowej GSG na terenie Katowic (bez podłączeń) wynosi 649,9 km. W mieście istnieje 13 stacji redukcyjno – pomiarowych I stopnia. Poszczególne stacje redukcyjno – pomiarowe zasilają obiekty przemysłowe, budownictwo mieszkaniowe: indywidualne, komunalne, spółdzielcze. Stacje drugiego stopnia zasilają sieć niskoprężną, która stanowi układ pierścieniowy, rozgałęźny.

Zaopatrzenie miasta Katowice w energię elektryczną odbywa się z sieci wysokich napięć 110 kV, powiązanej z pobliskimi elektrowniami Łaziska, Jaworzno, Łagisza oraz poprzez stację nadrzędną 220/110 kV „Katowice – Północ”. Źródła lokalne to Elektrociepłownia Katowice oraz Elektrociepłownia Elcho w Chorzowie. Przekazywanie energii elektrycznej z sieci wysokich napięć 220 kV, 110 kV, pracujących w układzie zamkniętym w wydzielonych sekcjach, odbywa się poprzez Główne Punkty Zasilające – GPZ. Na terenie miasta Katowice zlokalizowanych jest 14 GPZ o przekładni 110 kV na średnie napięcie.

Odbiorcy indywidualni, a więc budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne, małe przedsiębiorstwa, handel, rzemiosło, gospodarstwa rolne, oświetlenie uliczne są zasilane za pośrednictwem sieci rozdzielczej niskiego napięcia (ponad 400 km linii napowietrznych i ponad 1400 km linii kablowych). Sieci te w starej zabudowie występują głównie jako napowietrzne o małych przekrojach i wymagają generalnej przebudowy, tak w zakresie sieci zasilającej eksploatowanej przez GZE, jak również w obiektach mieszkalnych. Szersze wykorzystanie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych i do celów grzewczych, uwarunkowane jest przede wszystkim poprawą stanu technicznego sieci niskiego napięcia.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1. Cel i zadania Programu Rewitalizacji

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miasta, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywracania ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych. Kompleksowe działania rewitalizacyjne mają na celu zapewnienie rozwoju wybranych obszarów, tj. zdegradowanych dzielnic miejskich, terenów przemysłowych, powojkowych czy „blokowisk”. Korzyści, jakie można uzyskać dzięki rewitalizacji to m.in.:

- zachowanie walorów historycznych danego obszaru,
- podkreślenie jego unikalności i kolorytu lokalnego,
- działanie w zgodzie z potrzebami i wartościami danej społeczności, przy jej aktywnym udziale w przygotowaniu i realizacji programów rewitalizacji.¹⁸

Uwzględniając strategiczne cele i kierunki działań wskazane w *Strategii Rozwoju Miasta Katowice 2020* ustanawia się następujące cele i zadania Lokalnego programu Rewitalizacji Miasta Katowice:

CPR.I. Przywrócenie utraconych funkcji centrum miasta

ZPR.I.1. Rozwój funkcji metropolitalnych i usług centrotwórczych

ZPR.I.2. Porządkowanie 'starej' tkanki urbanistycznej

ZPR.I.3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznych

CPR.II. Zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego najstarszych dzielnic miasta

ZPR.II.1. Rewaloryzacja obiektów o wartościach oraz znaczeniu historycznym i architektonicznym

ZPR.II.2. Zwiększenie potencjału kulturowego i turystycznego miasta

CPR.III. Rewitalizacja zdegradowanych terenów miejskich

ZPR.III.1. Poprawa jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej

ZPR.III.2. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem

ZPR.III.3. Stworzenie warunków do zmiany struktury społecznej w rewitalizowanych obszarach

¹⁸ O potrzebie rozwiązań ustawowych w zakresie rewitalizacji, stanowisko Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji, Kraków, grudzień 2002

CPR.IV. Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych i powojkowych

ZPR.IV.1. Stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności
gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno -
rekreacyjnej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice został opracowany przez członków zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji miasta Katowice we współpracy z poszczególnymi wydziałami Urzędu Miasta Katowice, podległymi jednostkami organizacyjnymi miasta oraz przedstawicielami instytucji i organizacji funkcjonujących na terenie miasta, którzy planują podjąć na wybranych obszarach działania o charakterze rewitalizacyjnym.

Ujęte w Programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących (zadania pozamiejskie) mają charakter jedynie propozycji, a ich realizacja będzie zależeć od możliwości finansowych i technicznych inwestora. Działania rewitalizacyjne dotyczą okresu programowania 2007 – 2013 i będą realizowane przy uwzględnieniu obowiązujących w tym okresie zasad pozyskiwania funduszy strukturalnych oraz środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice, m.in. ze względu na zmianę krajowych, regionalnych lub lokalnych dokumentów strategicznych oraz nowe zgłoszenia inwestorów innych niż Miasto, każdorazowo będzie dokonywać Rada Miasta Katowice.

3.2. Typy terenów wymagających rewitalizacji

Na obszarze miasta Katowice występują następujące rodzaje terenów, które sukcesywnie powinny podlegać procesom rewitalizacji, uzyskując nowe funkcje miejskie¹⁹:

- tereny o charakterze przemysłowym, powojkowym, pokolejowym
- tereny o charakterze ogólnomiejskim zainwestowane i zabudowane: centrum miasta,
- tereny o charakterze ogólnomiejskim niezabudowane: tereny zielone, parki, place, kompleksy parkowo-leśne i rekreacyjno-sportowe,
- tereny o wyraźnie ponadlokalnym charakterze,
- tereny dzielnic i osiedli mieszkaniowych.

Tereny o charakterze przemysłowym, powojkowym, pokolejowym w Katowicach, zgłoszone do wojewódzkiej bazy danych terenów przemysłowych prowadzonej przez Śląski Urząd Marszałkowski, zajmują ok. 654 ha, co stanowi 4% powierzchni miasta. Dodatkowo w mieście zidentyfikowano tereny zagrożone występowaniem deformacji nieciągłych, które obejmują 2200 ha, tj. 13,4% powierzchni Katowic.

Terenem zainwestowanym i zabudowanym o charakterze ogólnomiejskim, w ramach którego znajdują się tereny o wyraźnie ponadlokalnym charakterze, jest obszar Centrum wyznaczony granicami:

- na południu: Al. Górnośląska od węzła Mikołowska do Węzła Pszczyńskiego,
- na zachodzie: tory kolejowe na zapleczu ul. Raciborskiej i ul. Kozielskiej,
- na północy: ul. Misjonarzy Oblatów, ul. Katowicka,
- na wschodzie: ul. Wróblewskiego, ul. Murckowska, węzeł Pszczyński.

Do niezabudowanych terenów o charakterze ogólnomiejskim, wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych, zalicza się przede wszystkim kompleks rekreacyjno sportowy Doliny Trzech Stawów oraz system zielonych ulic i placów w obszarze Centrum.

Tereny dzielnic i osiedli mieszkaniowych obejmują obszar 22 jednostek pomocniczych, wydzielonych w strukturze przestrzennej miasta. Do dzielnic wymagających ochrony i rewitalizacji historycznej struktury przestrzennej z istniejącymi obiektami i zespołami zabytkowymi oraz układami zielni prawnie chronionymi należą m.in.: Śródmieście, Panewniki, Ligota, Piotrowice, Brynów, Dąb, Wełnowiec, Bogucice, Załęże, Giszowiec, Murcki, Janów, Nikiszowiec, Szopienice, Dąbrówka Mała.

¹⁹ Stanisław W. Lessaer *Rewitalizacja – efekty przestrzenne*

3.3. Założenia rewitalizacji społecznej

Okres powojenny (do lat 60-tych), poza zmianami przestrzennymi, przyniósł istotne procesy związane z przeobrażeniem struktury społeczno – demograficznej centralnej części miasta. Władze okresu PRL celowo zasiedlały bogate mieszczańskie kamienice uboższymi mieszkańcami. Na fali migracji zarobkowej do miasta napływała ludność z innych regionów kraju, która nie identyfikowała się z miastem. W efekcie przedwojenna klasa średnia opuściła śródmieście Katowic. Centrum miasta do dzisiaj podlega degradacji w kategoriach socjalno – społecznych, co skutkuje brakiem poczucia identyfikacji i tożsamości mieszkańców z miastem.²⁰ Celem działań podejmowanych w ramach rewitalizacji społecznej jest stworzenie warunków do zmiany struktury społecznej zdegradowanych obszarów śródmiejskich Katowic i umożliwienie powrotu elitom kulturalnym i gospodarczym do centrum miasta.

W związku z planowanymi działaniami rewitalizacyjnymi o charakterze przestrzennym (remonty kapitalne kamienic, kreowanie nowych przestrzeni publicznych) należy zabezpieczyć środki finansowe na lokale zamienne i socjalne dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych (nowe mieszkania i remonty mieszkań w dotychczasowym zasobie mieszkaniowym miasta).

Zasady dotyczące polityki mieszkaniowej miasta w tym zakresie określają przyjęty przez Radę Miasta Katowice dnia 25 stycznia 2012r. *Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Katowice na lata 2012 – 2016 z późn. zm. oraz Strategia mieszkalnictwa Miasta Katowice na lata 2010-2020* przyjęty przez Radę Miasta Katowice dnia 26 lipca 2010r z późn. zm. Program uwzględnia m.in. uwarunkowania dotyczące podstawy prawnej dotychczas zajmowanego lokalu (umowa najmu na czas nieokreślony, umowa najmu na czas określony, bez tytułu prawnego), zasady polityki czynszowej i warunki obniżania czynszu z uwagi na sytuację materialną gospodarstw domowych, sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasoby miasta oraz źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach.

Równolegle z podjęciem, na szerszą niż dotychczas skalę, inwestycji z zakresu budownictwa komunalnego należy optymalizować inne kierunki działań, służące realizacji wyznaczonego celu tj.:

- tworzenie przyjaznego środowiska prawno – instytucjonalnego dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w tym rozwój zasobu dostępnych mieszkań na wynajem realizowanych przez sektor prywatny i „non-profit”, m.in. w formule Katowickiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- tworzenie rezerw uzbrojonych gruntów pod jednorodzinne i wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe,
- integracja społeczna w nowym środowisku rodzin z obszarów rewitalizowanych, a także osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym w nowych środowiskach, w tym zapobieganie

²⁰ Piotr Średniawa, *Katowice – miasto 'in statu nascendi'*, Architektura & Biznes, 9/2004

dewastacji mieszkań i ich otoczenia,

- objęcie gospodarstw domowych o gorszej sytuacji materialnej programami ekonomicznego wsparcia dla osób wychodzących z ubóstwa.

Rewitalizacja to proces łączący działania twarde z programami ożywienia gospodarczego i działaniami na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotny element w sferze społecznej stanowią programy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Poniższe zestawienie prezentuje realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach projektów w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przy wykorzystaniu środków EFS, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Kolorem ciemnoszarym zaznaczono projekty, których realizację zakończono.

Tab.3.3.1. Projekty przeciwdziałające bezrobociu realizowane przez PUP w Katowicach w ramach PO KL w latach 2008-2015 (stan na lipiec 2013r.)

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU / TRYB WYBORU	PRIORYTET/DZIAŁANIE/ PODDZIAŁANIE	OPIS PROJEKTU
1.	Aktywność – krok w stronę pracy projekt systemowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Poddziałanie 6.1.3.	TERMIN REALIZACJI: 01.01.2008 – 31.12.2013 Wartość projektu: 2008r.: 5 955 572,21 zł 2009r.: 3 617 037,73 zł 2010r.: 5 399 982,90 zł 2011r.: 2 016 856,68 zł 2012r.: 2 418 167,62 zł 2013r.: 6 338 900,00 zł Cel projektu: aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez: - zwiększenie aktywności zawodowej oraz motywacji osób bezrobotnych, - dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, - eliminowanie barier związanych z długotrwałym pozostawaniem bez pracy oraz przeciwdziałanie procesowi wykluczenia społecznego, - umożliwienie zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych, - przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy, - pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej.
2.	Staż szansą na pracę projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Poddziałanie 6.1.1.	TERMIN REALIZACJI: 01.01.2010 – 31.12.2010 Wartość projektu: 1 324 178,27 zł CEL projektu: aktywizacja zawodowa uczestników Cel ten zostanie osiągnięty poprzez: - zwiększenie aktywności zawodowej oraz motywacji, - umożliwienie zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych, - przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób bezrobotnych.
3.	Twój pomysł na firmę projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Działanie 6.2.	TERMIN REALIZACJI: 01.05.2010 – 30.09.2011 Wartość projektu: 2010r.: 371 679,65 zł 2011r.: 180 100,40 zł Cel projektu: - objęcie Indywidualnym Planem Działania – 20 os., - ukończenie wsparcia szkoleniowo – doradczego przez 20

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU / TRYB WYBORU	PRIORYTET/DZIAŁANIE/ PODDZIAŁANIE	OPIS PROJEKTU
			beneficjentów projektu, - podjęcie działalności gospodarczej (produkcyjnej, rzemieślniczej oraz usługowej) przez 12 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, - wypłata wsparcia pomostowego dla 10 beneficjentów projektu. Cele szczegółowe projektu: - kształtowanie postaw przedsiębiorczych, - przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy, - tworzenie warunków do powstania nowych firm, - zapewnienie nowopowstałym firmom pomocy w rozwoju podczas pierwszych 6 miesięcy działalności.
4.	Katowicka Strefa Aktywizacji i Zatrudnienia projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VII: <i>Promocja Integracji Społecznej</i> Poddziałanie 7.2.1.	TERMIN REALIZACJI: 01.01.2010 – 31.12.2011 Wartość projektu: 2010r.: 838 809,16 zł 2011r.: 861 220,84 zł Cel projektu: reintegracja społeczno – zawodowa 180 mieszkank Katowic, w większości zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne lub poszukujące pracy. Cele szczegółowe projektu: - wzmocnienie psychologiczne, podniesienie motywacji i rozbudzenie aspiracji kobiet do aktywnego życia i podjęcia zatrudnienia, - wyposażenie w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w stosunkach zawodowych, - poprawa kondycji psychologicznej i fizycznej jako niezbędny warunek aktywizacji, - rozwój umiejętności godzenia życia rodzinnego i zawodowego, - wyposażenie w potrzebne kwalifikacje i nauka poruszania się po rynku pracy, - przełamanie uprzedzeń i negatywnego nastawienia pracodawców do zatrudniania kobiet oraz popularyzacja elastycznych form zatrudnienia wśród kobiet i pracodawców. Jest to projekt partnerski (PUP, Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KAFOS), którego liderem był Reed In Partnership Poland Sp. z o.o. Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach jako partner odpowiadał za dobór uczestników projektu.
5.	Restart kariery projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VIII: <i>Regionalne kadry gospodarki</i> Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.2	TERMIN REALIZACJI: 01.05.2013 - 30.04.2015 Wartość projektu: 2013r.: 162.009,60 zł 2014r.: 723.594,70 zł 2015r.: 78.636,10 zł Cel projektu: wsparcie 50 osób zwolnionych z przyczyn dot. zakładu pracy, zarejestrowanych w PUP w Katowicach, w zakresie samozatrudnienia lub nabycia/podwyższenia kwalifikacji zawodowych. W ramach projektu uczestnicy będą mogli skorzystać z następujących form wsparcia: stażu (trwającego przez okres 6 miesięcy celem zdobycia doświadczenia w pracy w nowym zawodzie), szkolenia zawodowego (kierunki szkoleń zostaną wybrane adekwatnie do potrzeb i możliwości uczestników z IPD i analizy zapotrzebowania na kwalifikacje w regionie), przyznania jednorazowych środków finansowych na uruchomienie firmy połączonego z możliwością uzyskania wsparcia pomostowego przez okres pierwszych 6 miesięcy.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU / TRYB WYBORU	PRIORYTET/DZIAŁANIE/ PODOZIAŁANIE	OPIS PROJEKTU
6.	Aktywne katowiczanki projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.1	TERMIN REALIZACJI: 01.08.2013 - 31.07.2014 Wartość projektu: 2013r.: 91.746,00 zł 2014r.: 267.488,30 zł Cel projektu: zwiększenie poziomu aktywności zawodowej i zdolności do zatrudnienia 60 kobiet bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP w Katowicach. W ramach projektu 60 uczestniczek będzie mogło skorzystać z jednej z form wsparcia: stażu (6 miesięcy) albo szkolenia zawodowego. Dodatkowo każda z beneficjentek projektu będzie uczestniczyła w warsztatach z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych.
7.	Na początek staż projekt konkursowy	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.1	TERMIN REALIZACJI: 01.08.2013 – 30.04.2015 Wartość projektu: 2013r.: 300.487,70 zł 2014r.: 1.125.843,38 zł 2015r.: 290.828,36 zł Cel projektu: aktywizacja zawodowa i podniesienie zdolności do zatrudnienia 210 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach. Grupę docelową będą stanowiły osoby do 25 roku życia oraz osoby bezrobotne, które w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, nie ukończyły 27 roku życia. W ramach projektu planuje się zorganizowanie stażu (6 miesięcy) dla 210 bezrobotnych. Każdy z uczestników projektu dodatkowo będzie uczestniczył w warsztatach z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych.
8.	Kierunek przedsiębiorczość	PO Kapitał Ludzki Priorytet VI: <i>Rynek pracy otwarty dla wszystkich</i> Działanie 6.2	TERMIN REALIZACJI: 01.06.2013 – 31.05.2015 Wartość projektu: 2013r.: 187.600,00 zł 2014r.: 1.293.935,70 zł 2015r.: 60.699,60 zł Projekt realizowany w partnerstwie pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach a 30 Powiatowymi Urzędami Pracy z województwa śląskiego. Rolę Lidera w projekcie pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Grupę docelową projektu stanowią osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy na terenie woj. śląskiego, zainteresowane otwarciem działalności gospodarczej. Cel projektu: zwiększenie wskaźnika przedsiębiorczości i zdolności do podjęcia działalności gospodarczej 1550 osób bezrobotnych, w tym co najmniej 698 kobiet. Liczba osób bezrobotnych do zrekrutowania przez PUP Katowice wynosi 67 osób, z czego 55 osobom wypłacone zostaną środki na podjęcie działalności gospodarczej. W ramach projektu uczestnicy będą mogli skorzystać z następujących form wsparcia: - doradztwo zawodowe, - opracowanie IPD dla wszystkich uczestników projektu, - szkolenia przygotowujące do podjęcia działalności

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Lp.	TYTUŁ PROJEKTU / TRYB WYBORU	PRIORYTET/DZIAŁANIE/ PODDZIAŁANIE	OPIS PROJEKTU
			gospodarczej, - indywidualne doradztwo w zakresie przedsiębiorczości i pisania biznesplanu, - zwrot kosztów dojazdu dla uczestników szkoleń, - przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.

3.4. Kryteria wyboru obszarów

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2007-2013 obejmuje następujące obszary:

A) TERENY MIEJSKIE:

- **OBSZAR CENTRUM**, w skład którego wchodzi w całości lub w części tereny jednostek pomocniczych: Śródmieście, Koszutka, Bogucice, Os. Paderewskiego – Muchowiec, Zawodzie
- **OBSZAR GISZOWIEC – NIKISZOWIEC**, w skład którego wchodzi tereny osiedli robotniczych Nikiszowiec i Giszowiec w granicach ochrony wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego
- **OBSZAR SZOPIENICE**, w skład którego wchodzi tereny zabudowy miejskiej stanowiące część jednostki pomocniczej Szopienice - Burowiec
- **OBSZAR ZAŁĘŻE**, w skład którego wchodzi tereny zabudowy miejskiej stanowiące część jednostki pomocniczej Załęże
- **OBSZAR WITOSA**, w skład którego wchodzi tereny osiedla mieszkaniowego w granicach jednostki pomocniczej Os. Witosy
- **OBSZAR PIOTROWICE**, w skład którego wchodzi tereny stanowiące część jednostki pomocniczej Piotrowice – Ochojec
- **OBSZAR BRYNÓW – CEGLANA**, w skład którego wchodzi tereny jednostek: Brynów – część wschodnia – Os. Zgrzebnika oraz Os. Paderewskiego – Muchowiec

B) TERENY POPRZEMYSŁOWE:

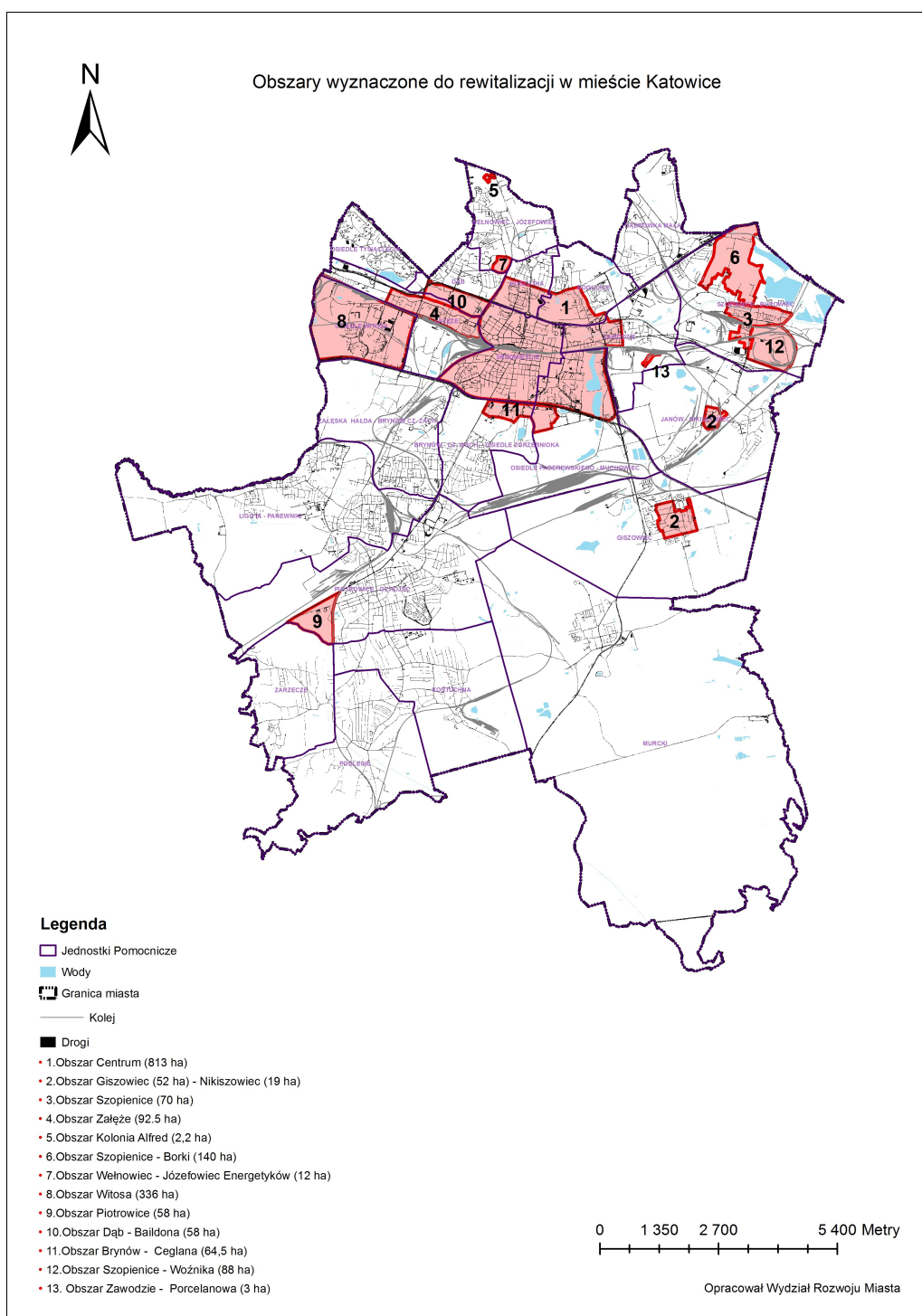
- **OBSZAR KOLONIA ALFRED**, w skład którego wchodzi tereny dawnej kolonii robotniczej, stanowiące część jednostki pomocniczej Wełnowiec - Józefowiec
- **OBSZAR SZOPIENICE-BORKI**, w skład którego wchodzi tereny podlegające skutkom działalności Huty Metali Nieżelaznych Szopienice oraz eksploatacji górniczej z XIX wieku, stanowiące część jednostki pomocniczej Szopienice - Burowiec
- **OBSZAR WEŁNOWIEC-JÓZEFOWIEC-ENERGETYKÓW**, w skład którego wchodzi tereny stanowiące część jednostki pomocniczej Wełnowiec – Józefowiec
- **OBSZAR DĄB – BAILDONA**, w skład którego wchodzi tereny byłej Huty „Baildon”, stanowiące część jednostek pomocniczych: Dąb i Załęże
- **OBSZAR SZOPIENICE – WOŹNIAKA**, w skład którego wchodzi głównie tereny byłej Huty Metali Nieżelaznych „Szopienice” S.A., w granicach jednostki pomocniczej Szopienice – Burowiec
- **OBSZAR ZAWODZIE – PORCELANOWA**, w skład którego wchodzi tereny dawnej fabryki Porcelana Śląska

Kryteria, jakimi kierowano się przy wyborze wyżej wymienionych obszarów to:

- wysoka stopa bezrobocia w powiązaniu z niskim poziomem wykształcenia ludności,
- wysoka stopa przestępczości,
- wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- wysoki poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków,

- duża ilość obiektów o wartości kulturowej i architektonicznej, w tym wpisanych do rejestru zabytków,
- występowanie obszarów nieekonomicznie wykorzystanej przestrzeni oraz wolnych obiektów o dużym potencjale gospodarczym,
- występowanie terenów i obiektów zdegradowanych na skutek prowadzonej działalności produkcyjnej, przemysłowej, możliwych do ponownego zagospodarowania

Ryc.3.4.1. Obszary wyznaczone do rewitalizacji w mieście Katowice

Większa część terenów wyznaczonych do rewitalizacji objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na różnym etapie zaawansowania prac (obowiązujące, w trakcie sporządzania lub podjęta uchwała Rady Miasta o przystąpieniu do sporządzania planu). Plany miejscowe wprowadzają i uściślają zasady ochrony dziedzictwa kulturowego miasta i krajobrazu miasta określone w Studium.

Ponad połowa wskazanego do rewitalizacji obszaru Centrum, a także wyznaczone obszary w ramach dzielnic Nikiszowiec, Giszowiec, Szopienice – Burowiec, Wełnowiec – Józefowiec oraz Załęże znajdują się w proponowanej strefie ochrony konserwatorskiej – tj. pełnej ochrony do bezwzględного zachowania. Zasady i kierunki działania dla tych obszarów określone w Studium wraz z rejestrem zabytków stanowią podstawę ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu miasta Katowice. Pełny spis obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego, zlokalizowanych w obszarze Centrum, Nikiszowiec – Giszowiec, Szopienice, Wełnowiec – Józefowiec, Załęże, Kolonia Alfred, Szopienice Borki oraz Szopienice Woźniaka znajduje się w Załącznikach 1 – 7 do Programu.

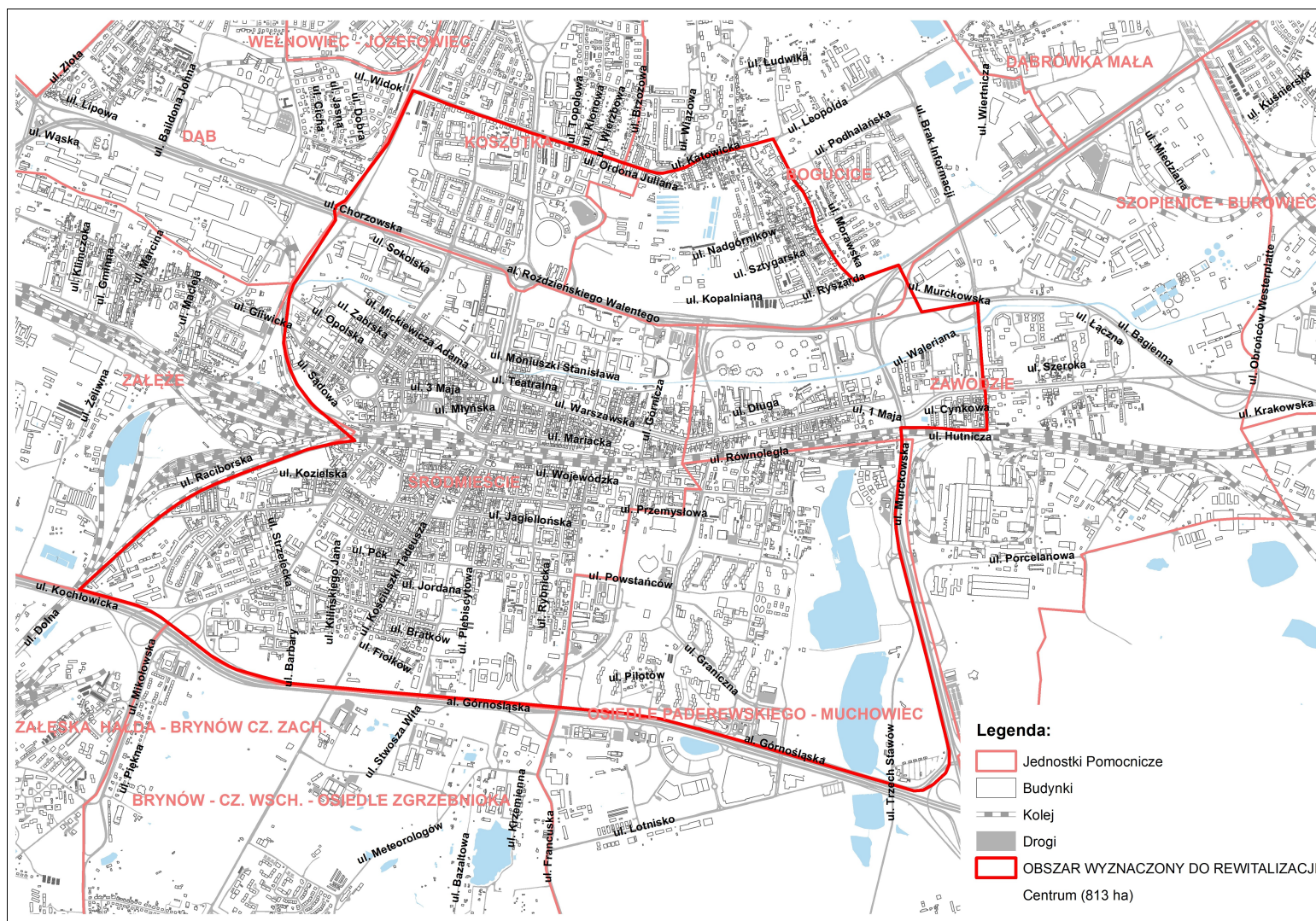
Jeżeli granica obszaru wyznaczonego do rewitalizacji przebiega w ulicy rozdzielając spójny kompleks zabudowy miejskiej, który traktuje się jako całość, do obszaru zalicza się budynki i obiekty zlokalizowane po obu stronach ulicy.

3.5 Obszary objęte Programem Rewitalizacji

3.5.1 Obszar Centrum

Wyznaczony do rewitalizacji obszar Centrum, o powierzchni ok. 813 ha, obejmuje w całości teren jednostki pomocniczej Śródmieście, część północną i centralną jednostki Os. Paderewskiego – Muchowiec, część południowo – zachodnią jednostki Bogucice, południową jednostki Koszutka, a także zachodnią część jednostki Zawodzie (obszar w wyznaczonych granicach przedstawia mapa). Ogólny charakter obszaru Centrum związany jest z rozwojem funkcji metropolitalnych, opartych o wysoko specjalistyczne usługi o randze ponadregionalnej. W obszarze tym zlokalizowane są obiekty zabudowy wielkomiejskiej, urzędy administracji rządowej i samorządowej, przestrzenie biurowe oraz siedziby instytucji gospodarczych i kulturalnych. Do podstawowych cech charakterystycznych Śródmieścia z punktu widzenia użytkowania terenów i funkcji miejskich można zaliczyć:

- bardzo wysoką intensywność zainwestowania,
- znaczne nasycenie specjalistycznymi funkcjami o charakterze funkcji metropolitalnych i znaczeniu krajowym i międzynarodowym,
- założenie urbanistyczne Rynku - o trzech pierzejach, wokół którego skupione są funkcje administracyjno-handlowe i usług specjalistycznych,
- przekształcenia terenów przemysłowych w tereny o funkcjach usługowo - handlowych,
- dominację zwartej, kwartałowej zabudowy pierzejowych kamienic z wewnętrznymi dziedzińcami, o zanikającej funkcji mieszkaniowej i wprowadzanej funkcji usługowo - handlowej szczególnie w parterach budynków i dolnych piętrach,
- nowe wolnostojące obiekty wysokościowe, w których zlokalizowane są znaczące funkcje metropolitalne – wielofunkcyjne centra usługowo-administracyjne /ALTUS, Chorzowska 50/, centrale wielkiego biznesu nowoczesne hotele, instytucje kultury,
- stare, historyczne siedziby władz wojewódzkich, samorządu lokalnego, sądownictwa, szkolnictwa wyższego, instytucji kultury wysokiej - teatry, muzea, filharmonia, biblioteki, siedziby władz kościelnych: Archikatedra pw. Chrystusa Króla, Kuria Metropolitalna z rozległym ogrodem biskupim,
- dominację w architekturze historyzmu, eklektyzmu, pojedynczych pereł secesji, a z okresu międzywojennego dużego obszaru zabudowy funkcjonalistycznej, o wysokich walorach zabytkowych; liczne obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków, takie jak: Archikatedra Chrystusa Króla, Pałac Biskupi, Kościół Mariacki, Kościół pw. św. Piotra i Pawła, Kościół Ewangelicki, Budynek Muzeum Śląskiego, budynek Starego Dworca.

Ryc.3.5.1.1. Centrum – obszar wyznaczony do rewitalizacji

Ujemny wpływ na atrakcyjność całego obszaru Centrum wywiera niedrożny i przeciążony układ komunikacyjny, będący w przebudowie, przy czym z części ulic ścisłego Śródmieścia wyprowadzono już ruch kołowy, tworząc pasaże piesze, nasycone funkcją handlową i usługami - ul. Wawelska, Stawowa, Staromiejska, Mariacka, Mielęckiego planowana ul. Dworcowa. Atrakcyjność obszaru Centrum podnoszą tereny biologicznie czynne. Do najważniejszych należą pas Al. Korfantego – głównej ulicy miasta obsadzonej zielenią, sieć placów miejskich na terenie Śródmieścia: pl. Wolności, pl. Andrzeja, pl. Miarki, pl. Chrobrego, pl. Rady Europy, pl. Rostka, pl. Kardynała Augusta Hlonda, rekultywowane tereny wzdłuż Rawy, tzw. zielone Bulwary Rawy.

Część północna jednostki os. Paderewskiego – Muchowiec to głównie tereny mieszkaniowe z usługami. Część centralna w rejonie autostrady obejmuje tereny centrów usługowo – handlowych o charakterze ogólnomiejskim. W granicach wyznaczonego obszaru Centrum częściowo położone są tereny rekreacyjne Doliny Trzech Stawów, a bezpośrednie otoczenie obszaru stanowi lotnisko sportowe Muchowiec umożliwiające rozwój różnych form wypoczynku. Nowa zabudowa mieszkaniowa rozwija się w kierunku Doliny Trzech Stawów, stara z lat 70-tych wymaga rehabilitacji. Na obszarze dzielnicy występują stopniowo likwidowane tereny przemysłowe.

Koszutka jest dzielnicą głównie mieszkaniową. W południowo – zachodniej części jednostki wchodzącej w zakres obszaru Centrum znajduje się część osiedla mieszkaniowego, zbudowanego w latach 1950–1960. Zabudowa osiedla została zrealizowana w całości wg jednego projektu realizacyjnego i ma przejrzysty, nowoczesny układ funkcjonalno – przestrzenny i drogowy. U zbiegu Al. Korfantego i Drogowej Trasy Średnicowej, w jej północno-wschodnim narożniku usytuowana jest Wojewódzka Hala Widowiskowo-Sportowa „SPODEK” – obiekt zdolny pomieścić od 7,5 do 11 tys. widzów. Dzielnica Koszutka może być traktowana jako atrakcyjne uzupełnienie śródmieścia Katowic. Jest ona wysoce atrakcyjna zarówno z punktu widzenia lokalizacji funkcji mieszkaniowej, jak również powierzchni biurowych, handlowo – usługowych i rekreacyjno – rozrywkowych.

Południowo – zachodnia część dzielnicy Bogucice obejmuje tereny po zlikwidowanej kopalni „Katowice – Kleofas” oraz zabudowę kilkurodzinną głównie z lat międzywojennych o wysokości 2-4 kondygnacji wzdłuż ul. Katowickiej, w części południowo – wschodniej natomiast zabudowę z początku poprzedniego wieku (rejon ul. Markiefki, ul. Wróblewskiego). Do obiektów o wysokich wartościach kulturowych zalicza się neogotycki zespół architektoniczny – kościoła p.w. św. Szczepana z cudownym obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem (stanowiący dominantę wysokościową całej dzielnicy), szpitala oo. Bonifratrów i klasztoru ss. Jadwiżanek - usytuowany u zbiegu ulic Leopolda i Markiefki oraz cmentarz parafialny i bonifraterski wraz z kaplicami, będący najstarszą nekropolią Katowic. Na terenach po zlikwidowanej kopalni „Katowice – Kleofas” pozostały obiekty o charakterze typowo przemysłowym, z których zespół zabudowy szybu „Bartosz ” wpisany jest do rejestru zabytków województwa śląskiego. Dominantę wysokościową tego rejonu stanowi wieża wyciągowa „Warszawa”.

W krajobrazie obszaru Centrum wyraźnie zaznaczone są dwie duże osie kompozycyjne miasta: oś północ – południe i oś wschód – zachód oraz kilka osi uzupełniających. Oś północ – południe biegnie wzdłuż ulic: Wita Stwosza, Kochanowskiego, poprzez Rynek, Al. Korfantego i Rondo

Katowickie. Na jej zamknięciu znajdują się: Archikatedra Chrystusa Króla i gmach hali widowiskowo – sportowej „Spodek”. Dominantą wysokościową i kompozycyjną jest budynek Archikatedra Chrystusa Króla z kopułą, położony w najwyższym punkcie miasta po jego stronie południowej. Oś wschód – zachód to oś placów i instytucji - plac Andrzeja z Dworcem Kolejowym i budynkiem Poczty Głównej, plac Miarki z pomnikiem Stanisława Moniuszki, ul. Jagiellońska, plac Sejmu Śląskiego z Górnośląskim Centrum Kultury, pomnik Wojciecha Korfanteo i Józefa Piłsudskiego, siedziba Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego. Oś ta zamknięta jest zabytkowym cmentarzem przy ul. Francuskiej.

Do osi uzupełniających, kształtujących krajobraz i układ funkcjonalno – przestrzenny obszaru Centrum należą:

- oś strategiczna „mniejsza” wschód – zachód obejmująca pas przestrzeni, w której znajdują się: zmodernizowany dworzec PKP wraz z nowo zagospodarowanym placem Wilhelma Szewczyka, na którym zlokalizowano Galerię Katowicką; ul. Dworcowa ze starym, zabytkowym budynkiem Dworca PKP, hotele „Monopol” i „Diamant”, ul. Mariacka, a na zamknięciu osi – zabytkowy kościół Mariacki, ograniczona od strony południowej linią kolejową, a od strony północnej domknięta ciągiem ulic 3-go Maja – Warszawska, stanowiącym główny szlak pieszo - komunikacyjny ścisłej strefy centrum miasta,
- oś rzeczna /zielona/ wzdłuż Rawy, tzw. „Bulwary Rawy”, ścieżki rowerowe, bulwar ruchu pieszego, rekreacji: sukcesywna regulacja i odkrywanie koryta Rawy; wzdłuż osi od strony wschodniej strefa akademicka – kompleks budynków Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej.

Bramami obszaru Centrum, które jednocześnie stanowią bramy miasta są:

- Brama Północna – Rondo im. gen. Jerzego Ziętka,
- Brama Wschodnia i Południowo – Wschodnia od strony Krakowa i Cieszyna – Al. Górnośląska, rejon Hotelu Campanile,
- Brama Zachodnia – ul. Chorzowska, rejon budynków ING Bank Śląski,
- Brama Południowa i Południowo – Zachodnia – autostrada A-4, ul. Kościuszki, Rondo Mikołowskie.

Tradycyjna zabudowa Centrum, w tym XIX wieczna struktura zabudowy „Starego Miasta” (obszar ścisłego centrum), zabudowa modernistyczna ulicy Skłodowskiej-Curie i okolicznych, zespół zabudowy szybu „Bartosz” – tereny po kopalni „Katowice – Kleofas” oraz obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego podlegają ochronie. Uwzględniając takie kryteria, jak:

- zachowanie XIX wiecznej zabudowy oraz struktury przestrzennej (siatka ulic, pierzeje, styl architektoniczny budynków),

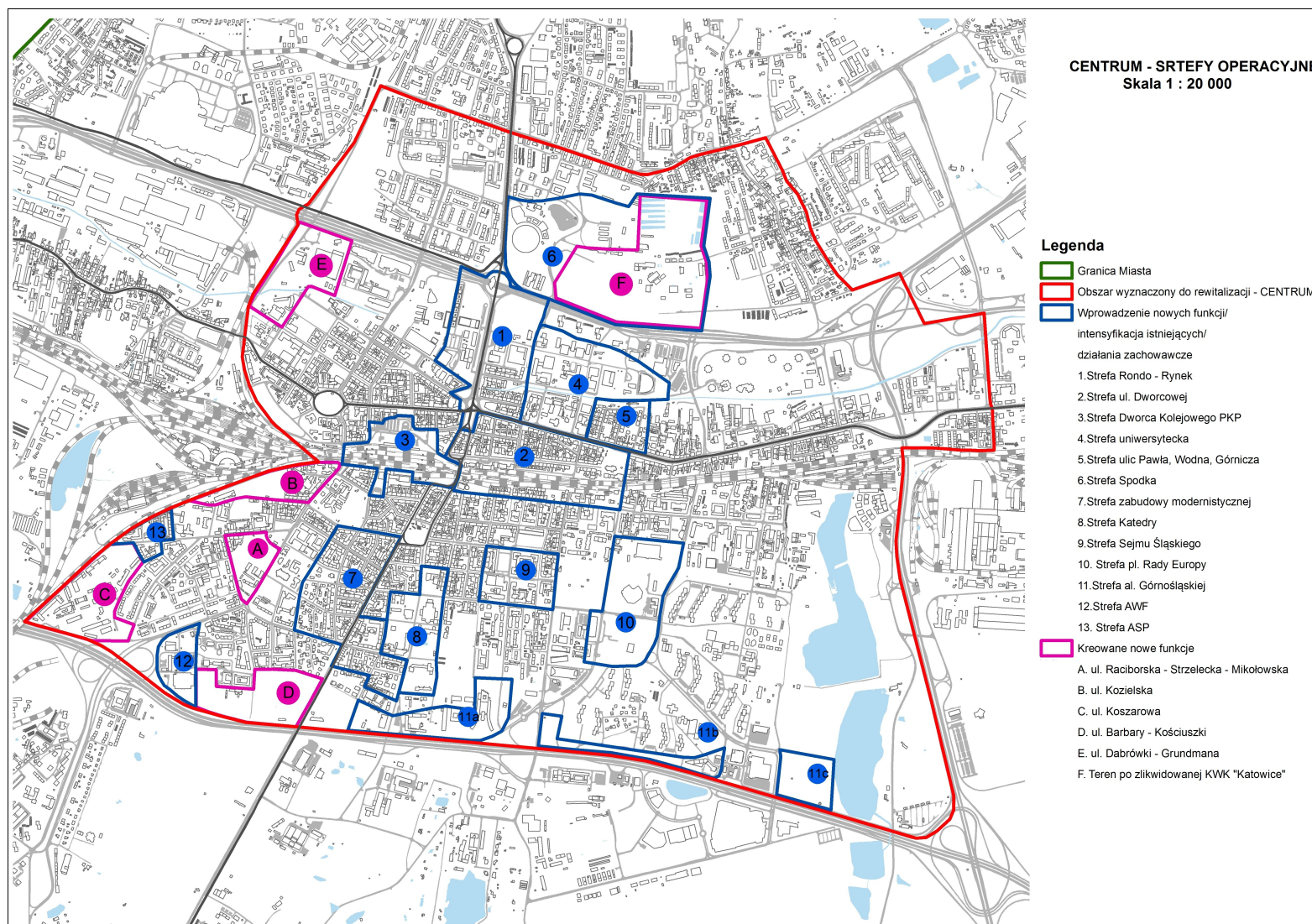
- obecność terenów i obiektów przemysłowych, terenów kolejowych oraz terenów po wyburzeniu starej zabudowy i niezabudowanych, na których należy wykreować nowe funkcje,
- istniejące i projektowane reprezentacyjne funkcje i przestrzenie publiczne,
- nowe strefy aktywności gospodarczej,
- oraz wizytówki i „bramy”,

wyznaczono strefy operacyjne, wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych, w ramach obszaru Centrum (nazwy stref mają charakter uproszczony, pozwalający na szybkie skojarzenie z odpowiednią lokalizacją, konkretny obszar wskazano na mapie):

1. strefa Rondo – Rynek,
2. strefa ul. Dworcowej,
3. strefa Dworca Kolejowego PKP,
4. strefa uniwersytecka,
5. strefa ulic Pawła – Wodna – Górnicza,
6. strefa Spodka,
7. strefa zabudowy modernistycznej ul. Skłodowskiej – Curie,
8. strefa Katedry Chrystusa Króla,
9. strefa Placu Sejmu Śląskiego,
10. strefa Placu Rady Europy,
11. strefa Al. Górnos Śląskiej,
12. strefa Akademii Wychowania Fizycznego,
13. strefa Akademii Sztuk Pięknych w rejonie ul. Koszarowej.

Tereny przemysłowe i kolejowe oraz tereny ogrodów działkowych występujące w obszarze Centrum, na których kreowane będą nowe funkcje to:

- A) teren w rejonie ulic: Raciborska – Strzelecka – Mikołowska
- B) teren w rejonie ulicy Kozielskiej
- C) teren w rejonie ulicy Koszarowej
- D) teren w rejonie ulic: Barbary – Kościuszki
- E) teren w rejonie ulic: Dąbrówki – Grundmanna
- F) teren po zlikwidowanej kopalni „Katowice – Kleofas”

Ryc.3.5.1.2. Obszar Centrum – strefy operacyjne

W latach 2014-2015, które stanowią horyzont czasowy niniejszego Programu planuje się kontynuację działań rewitalizacyjnych podjętych w latach 2007 – 2013.

• **Strefa operacyjna Rondo – Rynek**

W maju 2006 roku Prezydent Miasta Katowice ogłosił otwarty konkurs na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zagospodarowania centrum miasta Katowice. Celem konkursu było uzyskanie kompleksowego i możliwie szerokiego spektrum spojrzenia na docelowy kształt ścisłego centrum miasta - najważniejszej przestrzeni publicznej Katowic (Rynek - Al. W. Korfantego). Jako zwycięską pracę wybrano koncepcję autorstwa pracowni architektonicznej Konior Studio. Główne założenie koncepcji przebudowy centrum to przywrócenie właściwej skali i harmonii. Wprowadzenie zróżnicowanej i wielowątkowej przestrzeni publicznej. Wskazano na potrzebę silnego przemieszania i nagromadzenie różnorodnych funkcji w centrum. Zaproponowano odtworzenie kształtu dawnego rynku, który we współczesnej oprawie publicznych gmachów stanie się nowoczesną w formie i tradycyjną w znaczeniu agorą, miejskim forum. W kwietniu 2009 roku Rada Miasta Katowice podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Po raz pierwszy Miasto Katowice zaprezentowało urbanistyczną koncepcję przebudowy śródmieścia na Międzynarodowych Targach Nieruchomości MIPiM w Cannes, które odbyły się 13 marca 2007 roku. Nowe centrum będzie największą tego typu realizacją architektoniczną w Europie Środkowej oraz wizytówką 2 milionowej metropolii. Koncepcja zakłada przekształcenie centrum Katowic w salon nowoczesnej metropolii - miejsce, gdzie ludzie będą chętnie spędzać wolny czas, mieszkać i pracować. Wykorzystuje istniejącą oś miasta między symbolicznym dla całego regionu Spodkiem i Rynkiem, proponując wypełnienie jej bogatszą zabudową mieszkalną i usługową oraz elementami małej architektury.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH: stworzenie reprezentacyjnej przestrzeni publicznej spełniającej funkcje metropolitalne.

Dla koordynacji prac związanych z realizacją koncepcji ogłoszono konkurs, wyłoniono i powołano Pełnomocnika Prezydenta ds. Przebudowy Strefy Rondo-Rynek oraz utworzono Biuro Projektu Przebudowy Centrum Katowic.

Projekt Transformacja Centrum jest przedsięwzięciem wielkoskalowym i kompleksowym, obejmuje przekształcenie budynków użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych, infrastruktury drogowej i tramwajowej oraz zagospodarowanie przestrzeni komercyjnych. Ponowne zagospodarowanie 150 hektarów ścisłego centrum miasta będzie największym przedsięwzięciem tego typu kiedykolwiek przeprowadzonego w Europie Centralnej. Całkowita powierzchnia planowanej wielofunkcyjnej inwestycji w centrum 28-hektarowego śródmieścia Katowic szacowana jest na 735 000 m².

Nowe centrum miasta ma stanowić centralną przestrzeń Metropolii Silesia – jednej z największych aglomeracji w Europie. Odmienione miejsca będą lepiej służyły korzystającym z każdej funkcji, jakie spełnia współczesne miasto. Centrum będzie funkcjonalne, harmonijne i przyjazne.

W ramach prac nad wytycznymi do kształtowania systemu przestrzeni publicznych centrum Katowic w dniach 16 - 18 października 2008 r. w „Rondzie Sztuki” zorganizowany został cykl spotkań warsztatowych z szerokim udziałem społeczności lokalnej. Celem spotkań było poznanie preferencji mieszkańców co do kształtu przyszłego centrum. Na podstawie prac warsztatowych możliwe stało się sformułowanie szeregu wniosków dotyczących sposobu ukształtowania poszczególnych obszarów możliwych do objęcia nowym programem inwestycyjnym oraz najważniejszych elementów przestrzeni publicznej. Mimo, że nie podjęto ostatecznej decyzji co do sposobu zabudowy dwóch kluczowych elementów przestrzeni czyli Al. Korfantego i Rynku, to wśród propozycji zgłaszanych w trakcie warsztatów dominuje chęć ukształtowania ich w sposób odpowiadający wielkomiejskiemu, metropolitalnemu charakterowi Katowic.

Pierwsza faza projektu transformacji centrum Katowic obejmuje przekształcenie obszaru operacyjnego Rondo - Rynek o powierzchni 12,3 ha.

W dniu 14 września 2009 r. Miasto Katowice podpisało umowę z wybranym w przetargu Konsorcjum Firm pod przewodnictwem Biura Projektowo-Inżynierskiego „REDAN” Sp. z o.o. jako Liderem Konsorcjum na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej dla zrealizowania inwestycji pod nazwą **"Przebudowa układu drogowego, placów publicznych, torowiska tramwajowego oraz infrastruktury technicznej w strefie Rondo-Rynek"**. Prace projektowe zostały podzielone na dwie części:

1. **ETAP I - przebudowa linii tramwajowych** (projekt ukończono w styczniu 2011r.)
2. **ETAP II - przebudowa układu drogowego, placów publicznych, przykrytego odcinka koryta Rawy oraz infrastruktury technicznej w strefie Rondo-Rynek"** (prace projektowe zakończono w 2012r.)

Roboty budowlane zostały podzielone na dwie części:

1. **ETAP I - przebudowa linii tramwajowych wraz z mostem na Rawie.**
Z końcem 2011r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych Konsorcjum firm: NDI SA wraz z Construcciones Promociones Balzola, Sociedad Anonima SA. Prace zakończono w lipcu 2013r.
2. **ETAP II - przebudowa układu drogowego, placów publicznych, przykrytego odcinka koryta Rawy oraz infrastruktury technicznej w strefie Rondo-Rynek"**
W dniu 14.09.2012r. ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót budowlanych. W 2013r. wybrano wykonawcę robót: konsorcjum firm NDI-BALZOLA. Zakończenie całości prac planuje się na drugą połowę 2014 r.

Efektami realizacji projektu będą:

1. Potwierdzenie tożsamości Katowic jako miasta nowoczesnej architektury oraz stworzenie bramy do ścisłego centrum miasta, postrzeganego nie tylko jako symbol Katowic, a także całej

Aglomeracji Górnośląskiej

2. Przekształcenie centrum Katowic w główne centrum zakupów i rozrywki Aglomeracji Górnośląskiej, dzięki nowoczesnym przestrzeniom handlowym i rekreacyjnym
3. Stworzenie pełnych życia, bezpiecznych przestrzeni publicznych, gdzie będzie można się spotkać i zrelaksować dzięki zastosowaniu architektury i materiałów wysokiej jakości
4. Stworzenie centrum miasta bardziej przyjaznego pieszym i rowerzystom
5. Usprawnienie transportu publicznego

• **Strefa operacyjna ul. Dworcowej**

Ulica Dworcowa wyznaczona już w 2 połowie XIX wieku, kiedyś reprezentacyjna zielona przestrzeń publiczna z pierwszym świeckim, monumentalnym budynkiem użyteczności publicznej – tj. Dworcem Kolejowym – oddanym do użytku w 1859 roku, po wybudowaniu nowego dworca PKP znalazła się na peryferiach życia śródmiejskiego, a brak środków doprowadził do degradacji jej przestrzeni i zabudowy. Atutem obszaru jest powszechna akceptacja społeczności lokalnej i ośrodków opiniotwórczych (w tym mediów) dla przebudowy strefy Śródmiejskiej.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH: stworzenie atrakcyjnej przestrzeni śródmiejskiej tzw. „małego rynku miasta”.

Do planowanych działań rewitalizacyjnych należą:

- poprawa stanu technicznego obiektów miejskich, przywrócenie im wartości architektonicznych oraz adaptacja niektórych pod funkcje kulturalne,
- pomoc w odnowie elewacji budynków nie będących własnością miasta, w tym ze szczególnym uwzględnieniem budynków pełniących funkcje historyczne i publiczne, nie będące obiektami komercyjnymi,
- opracowanie programu zagospodarowania przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem możliwości odpoczynku i rekreacji, zdecydowanym ograniczeniem ruchu samochodowego, stworzeniem możliwości parkowania samochodów oraz uwzględnieniem konieczności obsługi lokali użytkowych w określonych godzinach,
- poprawa struktury społecznej osób zamieszkujących kwartał.

Po spotkaniach z mieszkańcami i przedsiębiorcami z tego obszaru ogłoszono ogólnopolski konkurs architektoniczny na opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej i urbanistyczno – architektonicznej zagospodarowania ulic św. Jana, Dworcowej, Mariackiej oraz Mielęckiego, Stanisława i Starowiejskiej, którego organizację i przeprowadzenie powierzono Stowarzyszeniu Architektów Polskich Oddział Katowice. Spośród 7 ocenianych prac wygrał wspólny projekt Autorskiej Pracowni Architektury Kuryłowicz & Associates z Warszawy oraz „A i R” Jurkowsky Architekci z Katowic. Zwycięski zespół opracował projekt wykonawczy tzw. etapu I obejmującego ulice Mielęckiego,

Stanisława, Starowiejską i Mariacką na odcinku od ul. Francuskiej do kościoła p.w. Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Do koordynacji prac w kwartale Dworcowa został powołany Kierownik Projektu Przebudowy Strefy "Dworcowa - Mariacka, Nowy Dworzec PKP - Plac Szewczyka".

Dnia 30 listopada 2008 r. zakończono pierwszy etap przebudowy strefy ulicy Dworcowej, tj. ulic: Mariackiej, Stanisława i Starowiejskiej. Wykonana przebudowa spowodowała przekształcenie ciągów ulic Mariackiej i Stanisława w pasaże piesze o ograniczonym wjeździe pojazdów mieszkańców posesji, zaopatrzenia, służb komunalnych i firm ochrony mienia. W 2010 r. zakończono realizację przebudowy ulicy Mielęckiego. W dalszej kolejności przystąpiono do przebudowy ul. Tylnej Mariackiej, mającej na celu uporządkowanie terenów wzdłuż torów PKP (stworzono nową pierzeję ulicy, wybudowano nową ulicę z parkingami, wprowadzono zieleń i elementy małej architektury). Inwestycja umożliwiła powiązanie komunikacyjne ul. Mielęckiego z ul. Francuską i zapewniła nowe miejsca parkingowe w ścisłym centrum.

Koncepcja przebudowy ulicy Dworcowej zakłada przekształcenie jej w plac publiczny - "Plac Dworcowy" z wyprowadzonym lub mocno ograniczonym ruchem kołowym. Pod Placem Dworcowym planuje się zlokalizowanie parkingu na 300-350 miejsc postojowych. Obecnie trwa postępowanie przetargowe na wybór realizatora i operatora parkingu.

Właściciel części Starego Dworca (Eurostar) opracował projekt rewaloryzacji zabytkowego obiektu w uzgodnieniu ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i przygotowuje się do realizacji tej inwestycji. Właściciel pozostałej części dworca – Holding Liwa Sp. z o.o. planuje realizację unikatowego w Katowicach konceptu, polegającego na połączeniu funkcji restauracyjnej (restauracja francuska), piekarniczej i browarniczej z rozrywkową, czyli koncertami. Dla obu właścicieli Starego Dworca wydane zostały decyzje lokalizacyjne na modernizację i przebudowę obiektu i dostosowanie go do nowych funkcji.

W ramach uchwały nr XXXVIII/792/05 Rady Miasta Katowice z dnia 21 marca 2005 r. z późn.zm. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków została udzielona dotacja dla kościoła p.w. Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Katowicach. Na kontynuację realizacji zadania w 2007 roku, udało się ponadto uzyskać dotację z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2008 i 2009 roku na dalsze etapy techniczno–estetycznej konserwacji elewacji kościoła, parafia otrzymała kolejne dotacje ze środków budżetu Miasta oraz ze środków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach (w 2009r. również z Zarządu Woj. Śląskiego). Realizacja zadania została zakończona.

• **Strefa operacyjna ulic Pawła, Wodna, Górnicza**

Ulice Pawła – Wodna – Górnicza wytyczono w 2 połowie XIX wieku choć nie do końca od razu je zrealizowano. Częściowo zachowało się osiedle robotnicze z XIX wieku przy obecnej ul. Górniczej.

Brak środków i skomplikowana sytuacja własnościowa doprowadziły do degradacji zabudowy i marginalizacji tej części miasta. Rozpoczęto trudne procedury prawne w celu ustalenia własności nieruchomości znajdujących się na tym terenie. Atutem obszaru są lokalizacja, walory historyczne oraz istniejąca pełna dokumentacja inwentaryzacyjna. Istnieje szansa na stworzenie partnerstwa podmiotów, których wspólne działanie pozwoli stworzyć spójny, wielozadaniowy projekt.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH - stworzenie atrakcyjnego kwartału zabudowy mieszkaniowo – biurowej z uzupełniającymi funkcjami użyteczności publicznej: kultury, nauki, handlu i usług.

Do planowanych działań rewitalizacyjnych należą:

- poprawa stanu technicznego obiektów miejskich, przywrócenie zachowanym budynkom wartości architektonicznych, adaptacja niektórych budynków pod funkcje kulturalne oraz budowa nowych obiektów,
- pomoc w odnowie elewacji budynków nie będących własnością miasta w tym ze szczególnym uwzględnieniem budynków pełniących funkcje historyczne i publiczne, nie będące obiektami komercyjnymi,
- opracowanie programu zagospodarowania przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem możliwości odpoczynku i rekreacji,
- poprawa struktury społecznej osób zamieszkujących kwartał.

Uporządkowanie sytuacji własnościowej nieruchomości jest podstawowym warunkiem powodzenia rewitalizacji w tym obszarze, gdyż warunkuje to możliwość znalezienia inwestora chętnego do zagospodarowania terenu zgodnie z wyznaczonymi kierunkami. W chwili obecnej trwają intensywne prace nad regulacją stanów prawnych kamienic będących w zarządzie miasta oraz prowadzone są wykwaterowania. Aktualnie, w kwartale ulic mieszka 558 osób.²¹ Mimo położenia w centrum miasta, dobrego skomunikowania i atrakcyjnego sąsiedztwa - obszar jest nieatrakcyjny dla sektora MSP, dla potencjalnych mieszkańców i niebezpieczny dla osób traktujących go jedynie jako łącznik pomiędzy ul. Warszawską i terenami UŚ. Marginalizacja obszaru ma kilka przyczyn, do których w głównej mierze należą: brak usług (rozwijającego się sektora MSP), zły stan infrastruktury oraz zły wizerunek kwartału jako miejsca, gdzie zamieszkują jedynie osoby ubogie i środowiska patologiczne. Zgromadzono szczegółowe informacje nt. struktury własności budynków, przekroju społecznego mieszkańców, oceny stanu technicznego budynków oraz funkcji lokali w tym obszarze.

Kwartał Pawła – Wodna – Górnicza stanowi bezpośrednie sąsiedztwo dla Uniwersytetu Śląskiego. Dzięki wspólnym działaniom Miasta i Uniwersytetu przestrzeń publiczną łączącą poszczególne obiekty Uniwersytetu stają się coraz bardziej atrakcyjne jako miejsca przyjazne nie tylko dla osób przemieszczających się, ale także tam przebywających. W ramach obszaru Centrum zrealizowano wspólny projekt Uniwersytetu Śląskiego, Akademii Ekonomicznej i Miasta Katowice dotyczący budowy Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej o łącznej wartości przekraczającej 79 mln zł,

²¹ Baza danych ewidencji ludności miasta Katowice, stan na 10.01.2014 r.

w tym ponad 52 mln środków z funduszu EFRR. Obiekt został uruchomiony dla czytelników we wrześniu 2012 r. CINIbA został już wielokrotnie wyróżniony i nagrodzony w konkursach architektonicznych. Ponadto w kwartale Pawła – Wodna – Górnicza przewiduje się budowę nowej siedziby Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego. Działanie to jest spójne z planami rozwoju Instytucji Filmowej – Silesia Film, która planuje realizację projektu adaptacji budynków przy ul. Górniczej 5-7 na cele administracyjno - techniczne i magazyny filmów wraz z zagospodarowaniem terenu. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się wyburzenie części istniejących pomieszczeń oraz adaptację istniejących na magazyny, pomieszczenia serwisu sprzętowego, pomieszczenia klubu filmowego oraz pomieszczenia administracyjno – techniczne.

• **Strefa operacyjna Spodka**

Obszar pomiędzy: Al. W. Korfantego, ul. Katowicką, ul. Wróblewskiego, Al. Roździeńskiego składa się z terenu przemysłowego po kopalni KWK „Katowice – Kleofas” i osiedla robotniczego po obu stronach ul. Markiefki. Na terenie po zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego, utworzonej w jednej z najstarszych dzielnic miasta na początku XIX wieku, zlokalizowane są zabytkowe obiekty przemysłowe. Obszar dotknięty jest bezrobociem i patologiami społecznymi. Atutem obszaru są wolne tereny po zakończonej eksploatacji górniczej, które mogą być udostępnione i zagospodarowane pod lokalizację instytucji centrotwórczych i usług wyższego rzędu.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH - stworzenie reprezentacyjnej przestrzeni publicznej spełniającej funkcje metropolitalne.

Teren o powierzchni 6,2 ha, na którym znajdują się obiekty zabytkowego zespołu zabudowy szybu „Bartosz” zostały przekazane na rzecz Muzeum Śląskiego aktem notarialnym w dniu 30 grudnia 2004 roku, celem wybudowania nowej siedziby Muzeum. Dnia 7 grudnia 2005 nastąpiło publiczne ogłoszenie przez Marszałka Województwa Śląskiego wyników konkursu na wykonanie koncepcji funkcjonalnej i przestrzennej Nowego Muzeum Śląskiego w Katowicach. Konkurs wygrała gliwicka firma P.A. Nova. We wrześniu 2006 roku Zarząd Województwa Śląskiego przyjął projekt Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007- 2013, w ramach którego na liście Indywidualnych Projektów Kluczowych znalazła się "Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach". Dnia 30 października 2006 r. ogłoszono międzynarodowy konkurs realizacyjny, jednoetapowy, z zakresu projektowania architektoniczno – budowlanego, na wykonanie koncepcji architektonicznej głównego gmachu Muzeum Śląskiego w Katowicach oraz zagospodarowanie części terenu byłej kopalni. Dnia 2 listopada 2006 r. podpisano porozumienie w sprawie współdziałania na rzecz budowy nowego gmachu Muzeum Śląskiego w Katowicach, pomiędzy Województwem Śląskim, Miastem Katowice i Muzeum Śląskim. W wyniku tego porozumienia Miasto Katowice zobowiązało się do przygotowania niezbędnych projektów dotyczących dostosowania infrastruktury technicznej do wymagań nowego obiektu. Wyniki konkursu zostały ogłoszone 15 czerwca 2007 roku. Z 18 nadesłanych prac wybrano

projekt przygotowany przez austriacką pracownię Riegler Riewe Architekten ZT-Ges.m.b.H z Grazu, zgodnie z którym wszystkie kondygnacje głównego budynku znajdą się pod ziemią. Nad powierzchnią ziemi pozostaną jedynie szklane wieże doświetlające podziemne ekspozycje. Dzięki takiemu rozwiązaniu zabytkowe budynki dawnej kopalni, mimo iż położone w głębi terenu, nie zostaną zasłonięte głównym gmachem. Następnie w wyniku przetargu wyłoniono inżyniera kontraktu – firmę ECM Group Polska Sp. z o.o. z Warszawy. Umowę na realizację kompletnej dokumentacji projektowej podpisano 7 lutego 2008r. We wrześniu 2009r. uzyskano pozwolenie na budowę nowej siedziby Muzeum Śląskiego. W lutym 2010r. otrzymano decyzję Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o przyznaniu dofinansowania dla projektu w wysokości 2,3 mln zł. W czerwcu 2011r. podpisano umowę z Generalnym Wykonawcą budowy Nowej Siedziby Muzeum Śląskiego. W czerwcu 2013r. nastąpiło zakończenie budowy obiektu i zgłoszenie do odbiorów technicznych. Planowane otwarcie nowej siedziby i rozpoczęcie realizacji wystawy stałej Górnego Śląska – II połowa 2014r.

Powierznię wystawienniczą w nowym głównym gmachu zaplanowano na dwóch poziomach. Wynosić ona będzie 6 193,54 m². Łącznie powierzchnia użytkowa obejmie 25 000 m². Poza budową nowoczesnego gmachu, inwestycja zakłada adaptację części zabytkowych pokopalnianych obiektów, pochodzących z przełomu XIX i XX wieku. Są wśród nich dwa szyby wyciągowe - „Warszawa II” oraz niezwykle cenny „Bartosz”, z unikatową XIX-wieczną parową maszyną wyciągową.

W celu realizacji funkcji metropolitalnych rozpoczęto budowę w sąsiedztwie Spodka oraz Muzeum Śląskiego - Międzynarodowego Centrum Kongresowego (MCK). Teren pod przyszłe Centrum wraz z obszarem, na którym zlokalizowany jest Spodek obejmuje 16,6 ha powierzchni. Obiekt Spodka, dzięki jego możliwościom wystawienniczym oraz pełnionym dotychczas funkcjom miejsca wielkich imprez będzie stanowił nieodłączny element Międzynarodowego Centrum Kongresowego. Aktualnie trwa ostatni etap prac modernizacyjnych obejmujących zarówno wnętrze Spodka, jak i jego wygląd zewnętrzny, finansowane ze środków własnych miasta oraz ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Do koordynacji prac związanych z budową Międzynarodowego Centrum Kongresowego został powołany Kierownik Projektu. Wstępne studium wykonalności opracowało konsorcjum fińskich firm FINMAP. Konkurs na projekt urbanistyczno – architektoniczny MCK wygrało biuro projektowe Jems Architekci z Warszawy. Projekt MCK znalazł się na liście Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WSL na lata 2007-2013. Zakłada on budowę obiektów kubaturowych wraz z zapleczem umożliwiającym realizację usług kongresowych, konferencyjnych, wystawienniczych i towarzyszących o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

Obiekt MCK ma umożliwiać organizację 3 rodzajów przedsięwzięć:

- a) kongresów, zjazdów, konferencji, seminariów, bankietów,
- b) wydarzeń o charakterze kulturalno – społecznym, koncertów muzycznych,
- c) przedsięwzięć o charakterze ekspozycyjno – wystawienniczo – targowym.

Elementy funkcjonalne Centrum to: sala wielofunkcyjna o powierzchni 10 000 m² i pojemności ponad 3000 miejsc, audytoryjna sala sceniczna o pojemności 600 miejsc, kompleks kilkunastu sal

konferencyjnych o pojemności od 50 do 200 miejsc, zaplecze gastronomiczne – restauracja, sala bankietowa – ballroom, kawiarnia, centrum biznesu, podziemny parking. MCK połączone zostanie przejściem podziemnym z Halą Widowiskowo - Sportową „Spodek”, co spowoduje, że kompleks MCK/Spodek będzie jedynym w Polsce obiektem kongresowo - konferencyjnym, który może pomieścić w jednym miejscu i czasie prawie 15 000 osób.

Realizacja projektu spowoduje wzrost konkurencyjności Miasta Katowice i całego obszaru metropolitalnego wobec pozostałych regionów. Konieczne jest wzbogacenie funkcji miejskich i regionalnych w taki sposób by Miasto Katowice mogło nie tylko spełniać swoje zadania wobec regionu, ale by mogło konkurować także w skali kraju. Miasto zyska nowe funkcje, dzięki którym wzrośnie jego atrakcyjność i rozpoznawalność na rynku krajowym i międzynarodowym. Na skutek realizacji przedsięwzięcia spodziewany jest napływ korzystających z oferty MCK oraz dalszy napływ inwestorów. Dzięki temu nastąpi wzrost dochodów budżetowych miasta, a potrzeby mieszkańców będą mogły być zaspokajane na odpowiednio wyższym poziomie.

Uporządkowana i przyjazna przestrzeń publiczna wpłynie na poprawę wizerunku Katowic i jego postrzeganie przez mieszkańców, a tym samym na wzrost poziomu identyfikacji mieszkańców z miastem.

Projektami komplementarnymi dla budowy MCK są projekty pn. *Promocja inwestycyjna miasta Katowice – warto tu zainwestować*, realizowany w ramach poddziałania 1.1.2. RPO Województwa Śląskiego oraz *Przeprowadzenie kampanii promocyjnej produktu turystyki biznesowej Katowic* realizowany w ramach działania 3.4 Priorytetu III Turystyka RPO WSL 2007-2013.

Obok Międzynarodowego Centrum Kongresowego i nowego gmachu Muzeum Śląskiego, dla wzmocnienia funkcji metropolitalnych Katowic w sferze kultury wysokiej, Miasto finalizuje budowę Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, z wykorzystaniem środków unijnych, pozyskanych w ramach PO Infrastruktura i Środowisko. Autorem projektu jest wyłonione w wyniku konkursu biuro architektoniczne Konior-Studio z Katowic.

Uzupełnieniem dla istniejących i planowanych obiektów na terenach po kopalni „Katowice – Kleofas” będzie również Teatr Wielki Opery i Baletu, którego budowa została wpisana w Strategię Rozwoju Miasta *Katowice 2020*. We wrześniu 2009 roku Rada Miasta Katowice podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia woli powstania obiektu dla potrzeb „Teatru Wielkiego Opery i Baletu w Katowicach”. Część terenów została wykupiona przez prywatnych inwestorów, którzy zamierzają zrealizować w tym obszarze wysokiej jakości budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne wysokie oraz budynki użyteczności publicznej.

Miasto Katowice przystąpiło do budowy układu komunikacyjnego na przedmiotowych terenach. Dla całego obszaru prowadzone są prace nad sporządzaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

• System zielonych ulic i placów

W Katowicach już w połowie XIX wieku zieleń komponowana wypełniała place miejskie, rzędami drzew wysadzano ulice, wysoką zielenią otoczono od razu oba główne kościoły miasta. Okolone żywopłotami kwatery zieleni wysokiej założono przed dworcem głównym. Znacząca rolę w ówczesnym krajobrazie miasta odgrywały ponadto ogrody przy willach i wolno stojących domach. Niestety czasy nam współczesne doprowadziły do poważnego umniejszenia zasobów zieleni, często nawet degradacji, a zmodernizowane w ostatnich latach place miejskie nie tworzą ciągłego systemu zieleni w mieście.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH - podniesienie jakości życia w mieście poprzez stworzenie ciągłego systemu zieleni w mieście, z alejami i miejscami do odpoczynku wśród zieleni w ramach zagospodarowania istniejących i nowych przestrzeni publicznych.

W granicach Katowic jest 25 placów, z tego 15 ma charakter zieleńców, pozostałe 10, bez zieleni, ma charakter komunikacyjny. Brakiem zorganizowanych placów cechuje się wielkogabarytowe budownictwo osiedlowe z wielkimi powierzchniami zieleni osiedlowej i komunikacji pomiędzy budynkami. Place można też klasyfikować z pozycji walorów kompozycyjnych. Niewątpliwie najbardziej przemysłane i organizujące przestrzeń są place najstarsze. Do nich należą w Śródmieściu: Plac Wolności i Rynek, który po otwarciu na północ zatracił częściowo charakter rynkowy, a poza Śródmieściem m.in. place w Nikiszowcu i Giszowcu.

Ze wstępnego opracowania inwentaryzacji i waloryzacji zieleni w centrum Katowic²² wynika potrzeba stworzenia ogólnodostępnych zasobów zieleni miejskiej, jako systemu ciągłego – elementu ekologicznej sieci miasta i regionu, poprzez proste działania jak: zazielenianie ciągów pieszych (w tym bulwary nad Rawą), obsadzanie stref przyulicznych szpalerami drzew dla utworzenia przyszłych ciągów alejowych, czy tworzenie enklaw umożliwiających odpoczynek wśród zieleni z wykorzystaniem istniejących obiektów zieleni miejskiej o dużych walorach, tj.:

- istniejące zadrzewienie w rejonie Doliny Trzech stawów,
- starodrzew przy Placu Rady Europy,
- zieleń urządzona Placu Wolności,
- park przy zlikwidowanej KWK „Katowice – Kleofas”,
- starodrzew cmentarzy – zwłaszcza zabytkowych przy ulicach Francuskiej i Kozielskiej,
- park willowy przy ul. Stalmacha,
- zieleń urządzona Placu Andrzeja,
- zieleń urządzona Placu Miarki.

²² Dr Leszek Trząski *Inwentaryzacja i ocena przestrzeni śródmieścia i centrum Miasta Katowice w aspekcie środowiskowym*, Katowice, grudzień 2004

3.5.2. Obszar Giszowiec – Nikiszowiec

W skład obszaru Giszowiec – Nikiszowiec wchodzi tereny dwóch kolonii górniczych – Nikiszowiec (o powierzchni ok. 19 ha) i Giszowiec (o powierzchni ok. 52 ha) w granicach ochrony wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego. Nikiszowiec jest osiedlem o zabudowie miejskiej, natomiast Giszowiec – nazywany często „miastem – ogrodem” lub „wsią – ogrodem” – posiada niespotykane rozwiązanie przestrzenne i niezwykle urozmaiconą architekturę o charakterze wiejskim. Każde z osiedli ma inny charakter, wzajemnie jednak się dopełniają i pomyślane zostały jako administracyjna całość.

Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego obszaru, zwiększenie jego potencjału kulturowego i turystycznego, a także poprawę jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Granice ochrony osiedla robotniczego **Nikiszowiec** obejmują cały układ przestrzenny osiedla między ulicami: Szopienicką, Nałkowskiej, torami kolejowymi i ulicą Giszowiecką oraz zespół zabudowań dawnego szpitala wraz z najbliższym otoczeniem – ulice: księdza Ficka, Giszowiecka, Odrowążów, Czechowa, Janowska, świętej Anny, Garbarska, Rymarska, Nałkowskiej, Szopienicka, Plac Wyzwolenia. Nikiszowiec powstał w dwóch etapach: 1908-1915 i 1920-1924. Zaprojektowali go bracia Georg i Emil Zillmannowie z podberlińskiego Charlottenburga.²³ Zabudowa Nikiszowca składa się z dziewięciu zwartych bloków z czerwonej cegły, między którymi ciągnie się siatka ulic. Poszczególne kwartały domów połączone są charakterystycznymi bramami, dającymi wrażenie zwartości całego układu. Centrum osiedla tworzy główny plac – pl. Wyzwolenia, który sąsiaduje z neobarokowym kościołem pw. św. Anny, zbudowanym w podobnym stylu co budynki mieszkalne i usługowe. Plac pełni rolę niewielkiego trójkątnego ryneczku, przy którym ulokowano szereg obiektów użyteczności publicznej. Budynki mieszkalne tworzą zamknięte wieloboki, wewnątrz których znajdują się rozległe podwórza. W dawnym budynku łaźni i pralni przy ul. Rymarskiej znajduje się galeria i izba muzealna „Magiel”, aktualnie modernizowana w ramach inwestycji miejskich. W bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego osiedla przy ul. Szopienickiej znajdują się niezwykle interesujące architektonicznie, wpisane do rejestru zabytków, zabudowania szybu „Pułaski” i „Wilson” kopalni „Wieczorek”, a przy ul. Nałkowskiej hala sportowa i zmodernizowane sztuczne lodowisko „Jantor”.

Ze względu na to, że zabytkowymi zasobami Nikiszowca zarządzają dwie instytucje, tj.: Hutniczo – Górniczo Spółdzielnia Mieszkaniowa (1159 mieszkań, zamieszkałych przez 3081 mieszkańców) i Spółka Mieszkaniowa „Wieczorek” (175 mieszkań, zamieszkałych przez 421 mieszkańców)²⁴, obie zgłosiły do Programu projekty dotyczące renowacji budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w dzielnicy Nikiszowiec. Projekty mają przede wszystkim na celu kompleksowe odnowienie i konserwację obiektów dziedzictwa kulturowego, tj. unikatowego zespołu

²³ Edward Wieczorek *Spacer po Katowicach*, lipiec 2002

²⁴ Mapa zasobów i potrzeb lokalnych dzielnicy Nikiszowiec, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Katowice 2009

zabudowy górniczej z początków XX wieku. Ponadto w latach 2004-2007 Hutniczo – Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa uzyskała dofinansowanie ze środków Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zmiany sposobu zasilania w ciepło na zdalaczynne w budynkach mieszkaniowych na osiedlu Nikiszowiec, co pozwala na zmniejszenie problemu tzw. „niskiej emisji”, który stanowi zagrożenie dla zabytkowej zabudowy osiedla.

Znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej budynek dawnej pralni i magła, wpisany w 1978 r. do rejestru zabytków dawnego województwa katowickiego decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest przedmiotem zakończonego projektu pn. *Serce Nikiszowca. Rewitalizacja budynku Muzeum Historii Katowic przy ul. Rymarskiej 4*. Na realizację projektu miasto Katowice otrzymało dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Przedmiotowy budynek KWK 'Wieczorek' przekazała Towarzystwu Społeczno - Kulturalnemu Giszowca, Nikiszowca i Janowa, powstałemu w 1994 roku. Towarzystwo postawiło sobie za cel dokumentowanie i gromadzenie przedmiotów związanych z historią dzielnic, publikowanie materiałów informacyjnych oraz promocyjnych. W 1996 roku do budynku przeniesiono kopalnianą izbę pamięci prowadzoną od 1962 roku. To społeczne muzeum funkcjonowało pod nazwą Galeria 'Magiel'. Kłopoty finansowe Galerii spowodowały, że w 2003 roku kopalnia wydzierżawiła budynek Muzeum Historii Katowic. Przez cztery lata funkcjonowania filii Muzeum Historii Katowic w Nikiszowcu zorganizowano wiele wystaw tematycznych i akcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Zły stan techniczny spowodował konieczność jego zamknięcia. Budynek usytuowany jest w zwartej zabudowie budynków mieszkalnych. Jedyna sala wystawowa usytuowana jest na I piętrze. Większość pozostałych pomieszczeń na parterze była nieużytkowana.

Celem projektu w wyniku którego uruchomiono Oddział Muzeum Historii Katowic – Dział Etnologii Miasta, było nadanie nowej funkcji budynkowi. Oddział organizuje wystawy stałe, czasowe oraz koncerty i wykłady. W ramach wystaw stałych - urządzenia pralni i wnętrze typowego mieszkania robotniczego, charakterystycznego dla Nikiszowca. Planuje się, że dzięki tej inwestycji miejsce stanie się swoistym 'zapalnikiem' dla uruchomienia szeregu działalności okołoturystycznych w Nikiszowcu i pozwoli odwrócić niekorzystne tendencje społeczne w dzielnicy. Projekt stanowi kluczowy krok dla włączenia Nikiszowca do oferty kulturalnej i turystycznej województwa Śląskiego. Obiekt ma szansę stać się miejscem spotkań artystów, tworząc warunki dla kontynuacji śląskich tradycji kulturalnych. Jest on idealnym tłem dla działań kulturalnych opierających się o śląską tradycję.

Projektem komplementarnym jest projekt pn. *Utworzenie, rozbudowa punktu informacji turystycznej w Nikiszowcu*, którego realizacja przyczyniła się do poprawy jakości obsługi ruchu turystycznego w Osiedlu. Innym projektem, w którego realizację zaangażowane będzie m.in. Muzeum Historii Katowic jest projekt *Katowice – w kręgu kultury*, którego celem jest e-informacja kulturalna oraz utworzenie punktu informacji kulturalnej.

Dnia 1 czerwca 2008r., w ramach projektu systemowego realizowanego przez MOPS w Katowicach, uruchomiono *Program Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu* (PCAL Nikiszowiec). Program jest finansowany ze środków EFS w ramach PO Kapitał Ludzki 2007-2013.

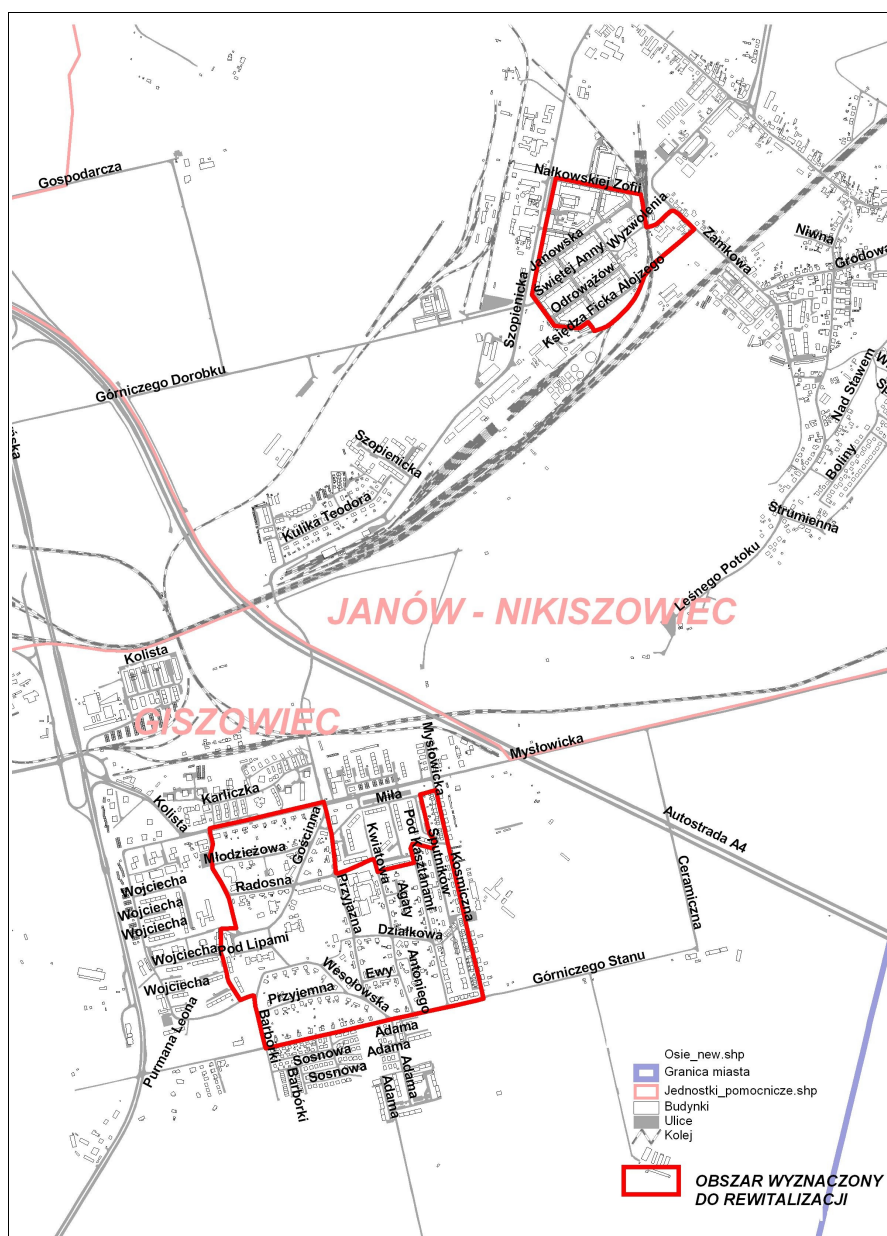
W ramach Programu opracowano *Mapę zasobów i potrzeb lokalnych dzielnicy Nikiszowiec*, zawierającą szczegółową analizę i diagnozę sytuacji społecznej, lokalnych problemów i możliwości ich rozwiązania, a także utworzono Punkt Informacji Obywatelskiej (PIO). Efektem Programu były również: cykl imprez lokalnych, Jarmark na Nikiszu, spotkania edukacyjne o charakterze treningów umiejętności społecznych i inne spotkania za społecznością lokalną oraz cykl szkoleniowy z zakresu animacji lokalnej dla mieszkańców i przedstawicieli instytucji lokalnych.

Problemem wielokrotnie zgłaszanym przez mieszkańców osiedla jest wysoki poziom przestępczości i związany z tym brak poczucia bezpieczeństwa. W wyniku inicjatywy mieszkańców oraz zebranych przez nich funduszy, a także dzięki współpracy z Hutniczo – Górnictwem Spółdzielnią Mieszkaniową i Miastem, powstał projekt budowy systemu instalacji monitoringu wizyjnego w Nikiszowcu. Projekt ten wpisano do Lokalnego Programu Rewitalizacji i zgłoszono do konkursu w ramach RPO WSL 2007 - 2013, Poddziałanie 6.2.1. *Rewitalizacja – duże miasta*. Projekt uzyskał dofinansowanie w wys. 679.842,94 zł – umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 23.05.2012r. Projekt zrealizowano – monitoring wizyjny funkcjonuje w Nikiszowcu od października 2012r.

Granice ochrony osiedla robotniczego **Giszowiec** obejmują układ urbanistyczny wraz z istniejącą zabudową i zielenią zorganizowaną, zawarty między ulicami: Mysłowicką i Górniczego Stanu wraz z usytuowanym w tym obszarze Placem pod Lipami, przy którym znajduje się modernistyczny budynek mieszkalno – handlowy z pierwszej ćwierci XX wieku. W bezpośrednim sąsiedztwie tego obszaru znajduje się zespół tzw. kolonii amerykańskiej – usytuowanej w rejonie ul. Górniczego Stanu.

Giszowiec powstał w latach 1906-1910 z inicjatywy dyrektora Anthona Uthemanna jako kolonia robotnicza dla pracowników pobliskiej kopalni „Giesche” („Wieczorek”).²⁵ Górnica „wieś-ogród” powstała na wykarczowanych terenach lasu myślowickiego na obszarze prostokąta 750 m x 1000 m. Wokół centralnej części osiedla, którą wyznaczył plac Pod Lipami, zgrupowano większość obiektów użyteczności publicznej. Giszowiec stracił swój pierwotny kształt w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku, kiedy budowano osiedle kopalni „Staszic” i pod jedenastokondygnacyjne budynki wyburzono całą zachodnią część osiedla i kwartał północno – wschodni. Dawna historyczna zabudowa osiedla zachowała się przy ul. Pod Kasztanami i przy ul. Działkowej. Najefektowniejszym budynkiem na terenie Giszowca, jest dawna gospoda „Karczma Śląska”, zmodernizowana w latach 2003-2005 w ramach inwestycji miejskich, sąsiadująca z Placem Pod Lipami. Na zapleczu „Karczmy Śląskiej” znajduje się niewielki budynek tzw. „Gawlikówka” (dawna stajnia) mieszczący galerię malarstwa Ewalda Gawlika, również poddany modernizacji. Przy placu znajdują się trzy dawne budynki szkolne, wydłużony budynek ze sklepami i dawne nadleśnictwo lasów spółki „Spadkobiercy Gieschego” – dziś przedszkole.

²⁵ Edward Wieczorek *Spacer po Katowicach*, lipiec 2002

Ryc.3.5.2.1. Giszowiec – Nikiszowiec – obszar wyznaczony do rewitalizacji

Osiedle Giszowiec wpisane do rejestru zabytków obejmuje 181 budynków (w tym 43 domy wpisane do rejestru indywidualnie), w których znajduje się 445 lokali mieszkalnych, z czego 290 lokali pozostaje nadal w zasobach miejskich. Ze względu na wiek (zabudowa z początku XX wieku), ale i efekty szkód górniczych, budynki znajdują się w złym stanie technicznym (zniszczone dachy, woda w piwnicach), a konieczne remonty z uwagi na ochronę konserwatorską wymagają dużych nakładów finansowych.

Zabytkowa część osiedla Giszowiec wraz z kompleksem Karczmy Śląskiej oraz zabytkowa część osiedla Nikiszowiec znalazły się na Szlaku Zabytków Techniki, opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i są wizytówką miasta Katowice.

3.5.3. Obszar Szopienice

W skład obszaru Szopienice wchodzi część jednostki pomocniczej Szopienice – Burowiec (o powierzchni ok. 70 ha), stanowiąca tereny zabudowy miejskiej. Od ul. Wałowej w kierunku południowym obszar objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo-zachodniej części dzielnicy Szopienice w Katowicach (uchwała Rady Miasta Katowice nr VII/93/07 z dnia 26.02.2007r.)

Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: zachowanie dziedzictwa historyczno - kulturowego obszaru oraz poprawę jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Początki Szopienic jako wsi położonej na ziemi myślowickiej sięgają końca XIII wieku. Od pierwszej połowy XIX wieku Szopienice powoli przekształcały się w osadę przemysłową. Centrum osady ukształtowało się w XIX wieku po obu stronach rzeki Rawy, wzdłuż dzisiejszych ulic Morawa, Wiosny Ludów i Zamenhofa. Na przełomie XIX i XX wieku następowała integracja Roźdzenia i Szopienic – powstawało wspólne centrum w rejonie dzisiejszych ulic Lwowskiej, bpa Bednarza, Kantorówny. W 1868 roku zbudowano drewniany kościół, a rok później erygowano parafię roździeńską (zamienioną na szopienicką w 1920 r.). Obecny kościół p.w. św. Jadwigi zbudowano w latach 1885 – 1887 w stylu neogotyckim. Duże znaczenie dla rozwoju osady miał rozwój kolejnictwa. W 1960 roku powiat miejski Szopienice włączono do Katowic.²⁶

Szopienice mogą być traktowane jako dzielnica typowo przemysłowa. Około 30% jej terenu zajmują zakłady przemysłowe. Najważniejszy i największy z nich to Huta Metali Nieżelaznych Szopienice. Tereny przemysłowe i składowe zajmują głównie szeroki pas obszaru dzielnicy ciągnący się wzdłuż ul. Bagiennej. Pas ten dzieli w połowie zabudowa mieszkalna usytuowana przy ulicy Lwowskiej i Krakowskiej (Wilhelmina). Zabudowa mieszkaniowa połączona z funkcjami usługowymi dla dzielnicy (ok. 30% całego obszaru dzielnicy) skupiona jest głównie wzdłuż ulic Gen. Józefa Hallera, części ulicy Obrońców Westerplatte, Wiosny Ludów i Lwowskiej. Tworzy ona pas terenu równoległy do pasa terenów przemysłowych. Przeważa tu niska (do 4 kondygnacji), stara zabudowa (kamienice i domy, osiedla domów robotniczych i familoków) związana z historyczną, przemysłową funkcją dzielnicy (stan techniczny zabudowy jest zły). Dzielnica Szopienice – Burowiec, poprzez swój przemysłowy charakter, uważana jest za dzielnicę nieatrakcyjną do zamieszkania i lokalizacji usług specjalistycznych wyższego rzędu. Tym niemniej na terenie dzielnicy występują ciekawe tereny w rejonie ul. Korczaka, które mogą być atrakcyjne dla zabudowy. Na terenie dzielnicy znajduje się kilka obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego. Dwa z nich są to całe zespoły zabudowy przemysłowej związane są z przemysłowym charakterem historycznej dzielnicy Szopienice.

²⁶ L. Szaraniec *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

Strona 73

Strona 73

Strona 73

3.5.4. Obszar Załęże

W skład obszaru Załęże wchodzi część jednostki pomocniczej Załęże (o powierzchni 92,5 ha), stanowiąca tereny zabudowy miejskiej. Obszar nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

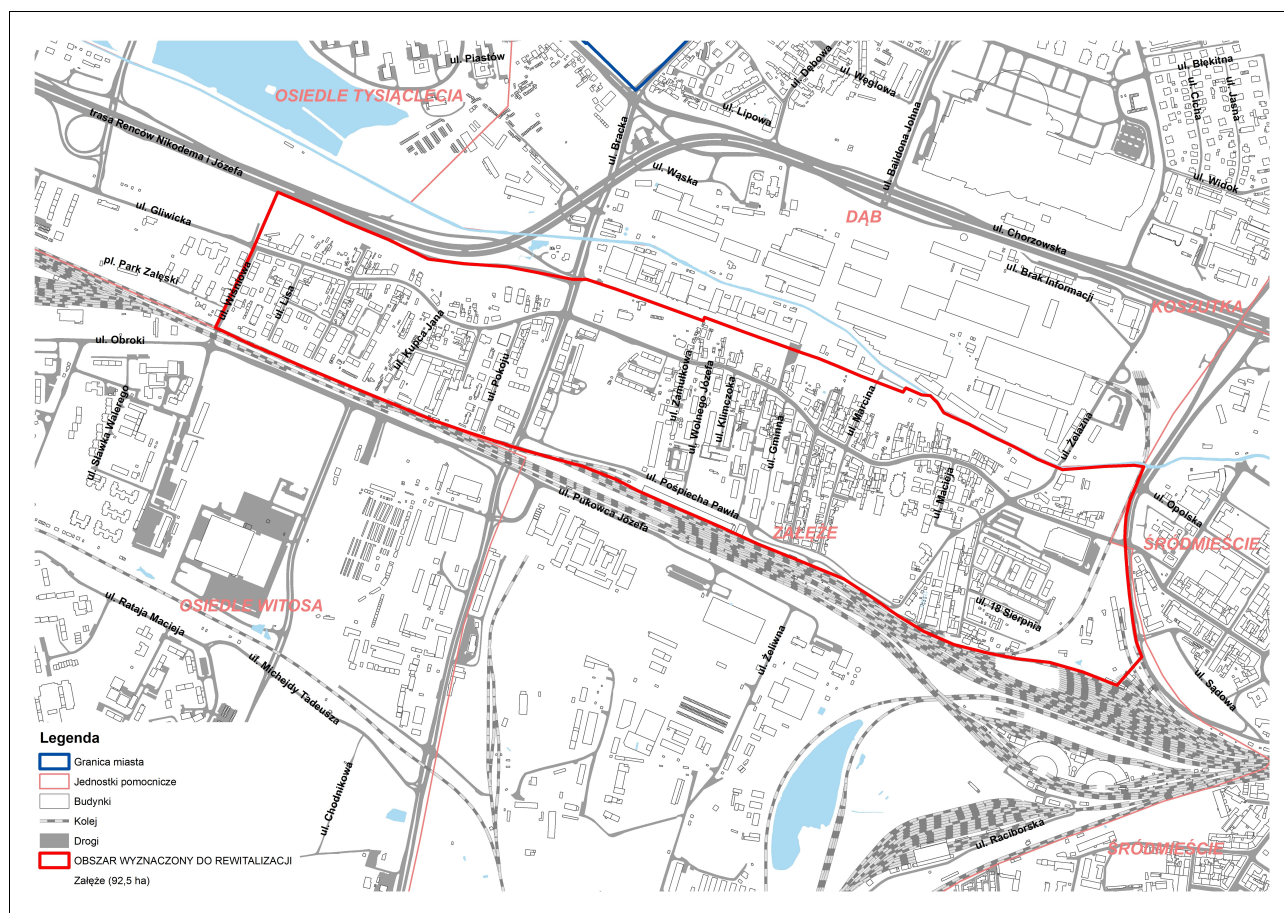
Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego obszaru oraz poprawę jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Załęże założone zostało jako wieś w XIII wieku. Charakter osady rolniczej zachowało do połowy XIX wieku, mimo że już od XV stulecia rozwijało się tu hutnictwo. Uruchomiono wówczas na terenie Załęża liczne kuźnie żelaza, czynne ponownie od połowy XVII wieku do lat trzydziestych XVIII. W roku 1714 zbudowano na ich miejscu młyn wodny, czynny do lat sześćdziesiątych XIX wieku. W Załężu, głównie na terenie ich kolonii Obroki, istniał od XVIII wieku folwark. Resztki budynków dworskich i neoklasycystyczny pałacyk (1887) wraz z parkiem zachował się do dziś w rejonie ulic Gliwickiej, Bocheńskiego i Szewczenki. W roku 1792 w dobrach dominialnych Załęża powstała pierwsza kopalnia węgla kamiennego „Charlotte”, a w roku 1841 następna tj. „Victor”. W przeciwieństwie do tych małych kopalni w 1840 roku powstała w Załężu duża kopalnia „Kleofas”. Jej założycielami byli Loebel Freund i Karol Godula. Na terenie Załęża oprócz przemysłu węglowego rozwinął się także przemysł cynkowy. W drugiej połowie XIX wieku Załęże stało się osadą typowo robotniczą. W końcu XIX wieku oraz tuż przed pierwszą wojną światową i po jej zakończeniu Załęże było ważnym ośrodkiem polskiego życia społecznego, kulturalnego i politycznego. W roku 1896 powstała w Załężu parafia katolicka. W dwa lata później rozpoczęto budowę neogotyckiego kościoła pod wezwaniem św. Józefa (wg projektu gliwickiego architekta Ludwika Schneidera) oraz domu sióstr zgromadzenia św. Jadwigi. W 1924 roku zakończył się okres samodzielności Załęża, które wraz z innymi osadami weszło w skład wielkich Katowic.²⁷

W strukturze przestrzennej dzielnicy wyróżnić można część północną i południową. Zagospodarowanie części północnej dzielnicy, wchodzącej w skład wyznaczonego do rewitalizacji obszaru Załęże jest niejednorodne. Składają się na niewysoki udział obiektów i zespołów przestrzennych o wartościach historycznych, oraz wymieszanie zabudowy powstałej w różnych okresach – na przełomie wieków obiekty o zróżnicowanym standardzie, w części chronione przez konserwatora zabytków, z okresu po II wojnie światowej wielokondygnacyjne bloki mieszkalne z tzw. wielkiej płyty oraz nowoczesne obiekty użyteczności publicznej z lat 90-tych XX wieku. Główne trasy komunikacyjne tej części dzielnicy to: ulica Gliwicka, Trasa N. i J. Reńców (odcinek Drogowej Trasy Średnicowej), ulica Bocheńskiego, linia kolejowa – magistrała W-E z dworcem PKP Katowice – Załęże oraz linia tramwajowa łącząca miasta Katowice i Chorzów.

²⁷ L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

O atrakcyjności tej części dzielnicy stanowią m.in. obszar Rawy, będącej w trakcie regulacji, z kładkami dla pieszych, neogotycki kościół pod wezwaniem św. Józefa, domy mieszkalne górników z przełomu XIX i XX wieku tzw. „familoki”, kamienice, budynek szkoły, zakład opiekuńczo-leczniczy sióstr św. Jadwigi z początków XX wieku, obiekt wielofunkcyjny CINEMA CITY z 9 salami kinowymi i kręgielnią.

Ryc.3.5.4.1. Załęże – obszar wyznaczony do rewitalizacji

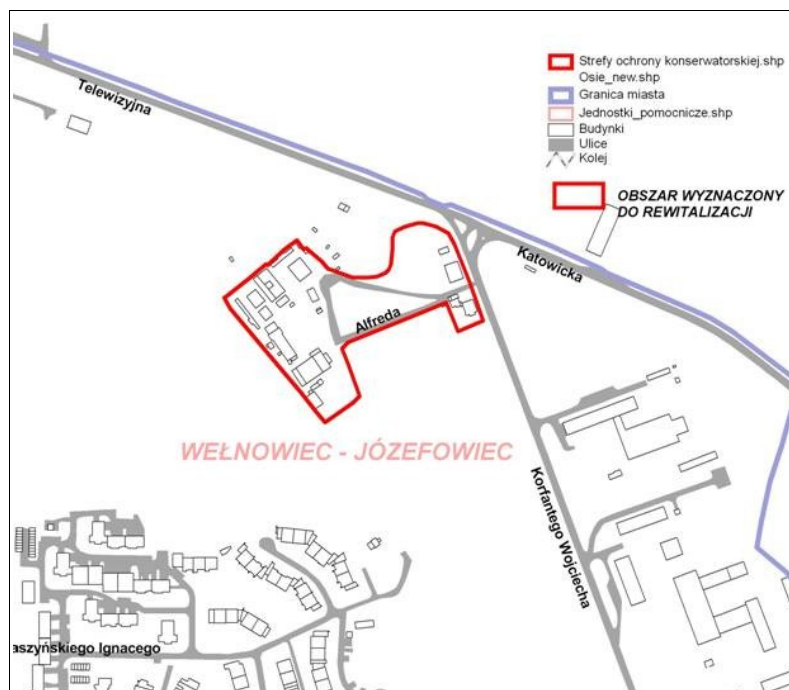
Dnia 1 lipca 2009 roku, w ramach projektu systemowego realizowanego przez MOPS w Katowicach, uruchomiono *Program Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu*, finansowany z EFS w ramach PO Kapitał Ludzki 2007-2013, który zajmuje się m.in.: organizacją spotkań grupy samopomocowej, spotkań społeczności lokalnej, zapewnia porady prawne i usługę animatora lokalnego.

3.5.5. Obszar Kolonia Alfred

W skład obszaru Kolonia Alfred wchodzi część osady robotniczej Alfred (o powierzchni ok. 2,2 ha) w granicach ochrony wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego.

Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: zachowanie dziedzictwa historyczno – kulturowego obszaru, stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno–rekreacyjnej, a także poprawę jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

Osada robotnicza Alfred wyrosła w połowie XIX wieku wokół kopalni „Alfred”, założonej w 1834 roku. W roku 1859 kopalnię „Alfred” przyłączono do kopalni „Hohenlohe” znajdującej się w Wełnowcu. Wydobywanie węgla z pokładów „Alfreda” odbywało się przez szyb włączoną do kopalni „Hohenlohe” kopalni „Fanny-Chasee”. Kopalnia „Hohenlohe” (w latach 1923-1933 „Hohenlohe-Fanny”) została unieruchomiona w 1933 r., a dziesięć lat wcześniej szyb „Alfred”. Zabudowa osady, składająca się w większości z jednopiętrowych domów mieszkalnych, powstała w końcu ubiegłego wieku. Po roku 1923 budynki wokół szybu „Alfred”, m.in. kuźni (dziś budynek nr 12), cechowni (nr 11), maszyny wyciągowej (nr 9), nadszybia (nr 8), kotłowni (nr 7), administracyjny (nr I) Zakłady Hohenlohego będące właścicielem kopalni przystosowały do innych potrzeb, m.in. na mieszkania dla robotników.²⁸

Ryc.3.5.5.1. Kolonia Alfred – obszar wyznaczony do rewitalizacji

²⁸ L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

W roku 1924, po likwidacji obszarów dworskich Bytkowa i Wełnowca, teren osady Alfred został podzielony. Część z zabudowaniami włączono do nowo powstałej gminy Wełnowiec, a część do miasta Siemianowice (Osiedle J. Tuwima). W roku 1951 kolonia Alfred wraz z gminą Wełnowiec weszła w skład Katowic. O istnieniu osady i kopalni świadczy dzisiejsza nazwa ulicy (ul. Alfreda), biegnącej od stadionu KS „Kolejarz” w Wełnowcu do ulicy Józefowskiej. Plac Alfreda nazwany został od szybu kopalni „Alfred” i kolonii domków robotniczych. Są one świadkiem początków industrializacji Górnego Śląska. Stanowią zabytek dawnej techniki, który należy chronić i otaczać opieką konserwatorską (w sierpniu 1978 roku kolonia wpisana została do rejestru zabytków).

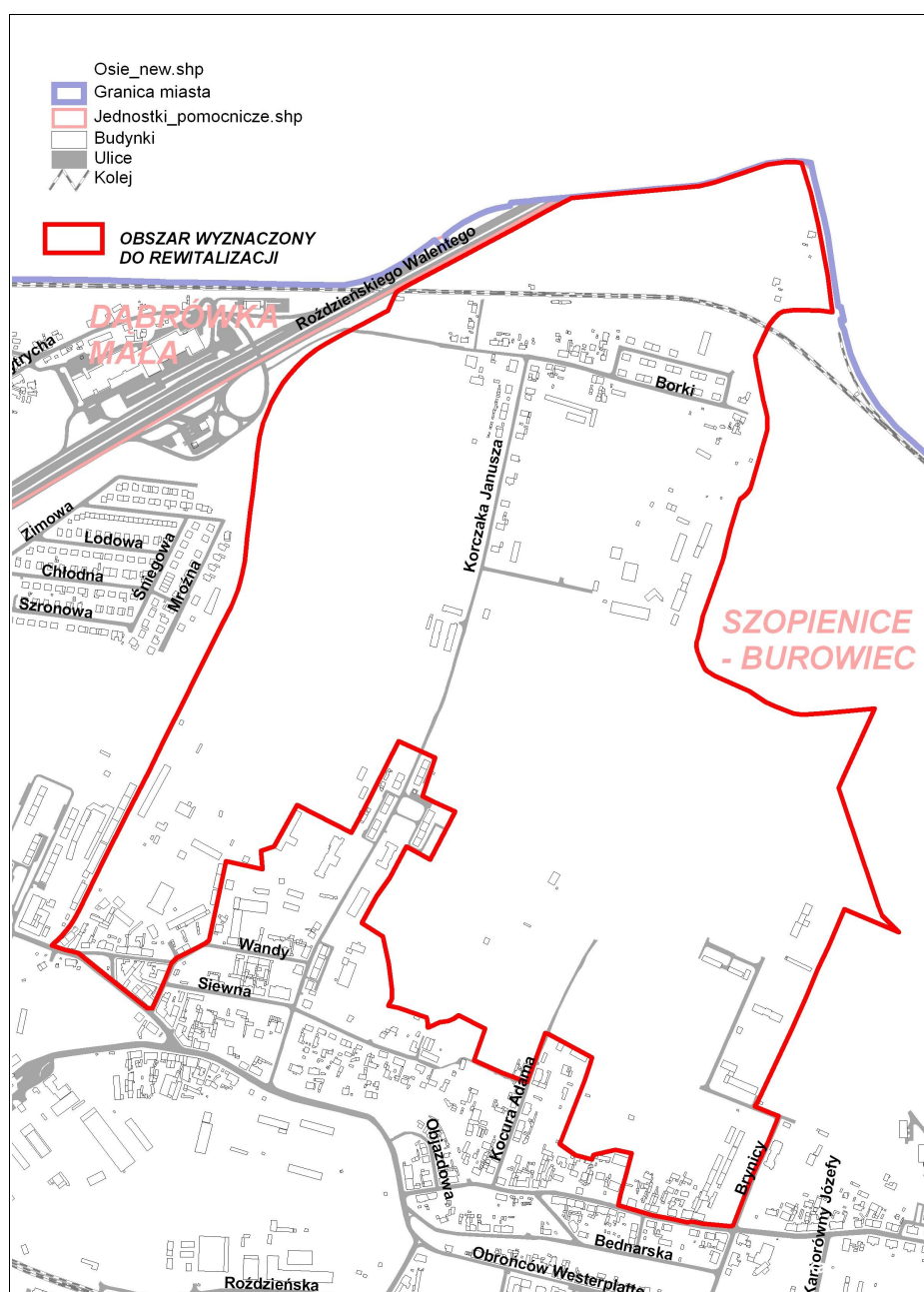
Dziś w zabytkowych budynkach przy placu Alfreda zamieszkuje ok. 58 osób²⁹. Administratorem budynków jest Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (KZGM). Obszar objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru dzielnicy Wełnowiec – Józefowiec uchwalonym dnia 25 czerwca 2007 roku uchwałą nr XII/218/07 Rady Miasta Katowice.

Doskonała lokalizacja, bliskość parku WPKiW, infrastruktura komunikacyjna (m.in. bezpośrednia linia tramwajowa zapewniająca połączenie z centrum miasta) i właściwości krajobrazowe są dodatkowymi atutami przemawiającymi za realizacją kompleksowego projektu rewitalizacji i zagospodarowania dawnej kolonii robotniczej.

²⁹ Dane ewidencji ludności Urzędu Miasta Katowice, stan na 10.01.2014r.

3.5.6. Obszar Szopienice – Borki

Obszar Szopienice – Borki zlokalizowany jest w północno-wschodniej części Katowic i stanowi część dzielnicy Szopienice – Burowiec. Od północy ograniczony jest drogą krajową DK86, linią kolei piaskowej; od wschodu granicą stawów Borki i Morawa, cmentarza katolickiego przy ul. Brynicy, od południa linią zabudowań wzdłuż ulic Morawa, Siewna i Wandy; od zachodu linią kolei piaskowej. Powierzchnia obszaru to ok. 140 ha. Obszar położony jest na wyżynie pomiędzy rzekami Rawą i Brynicą, słabo zarysowany grzbiet wzgórza przebiega na linii NNW-SEE. Na obszarze nie są zlokalizowane żadne akweny lub ciekі wodne.

Ryc.3.5.6.1. Szopienice – Borki – obszar wyznaczony do rewitalizacji

Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno – rekreacyjnej.

Borki wyrosły na północnych krańcach Roźdzenia w początkach XIX wieku jako osada nadgraniczna, położona na prawym brzegu rzeki Brynicy. Borki miały charakter kolonii robotniczej. Mieszkali w niej robotnicy okolicznych zakładów. Od 1836 roku w pobliżu kolonii czynna była huta żelaza „Dietrich”, posiadająca wielki piec opalany węglem drzewnym. Huta została unieruchomiona w drugiej połowie XIX wieku. W 1911 roku wzniesiono w Borkach jedną z dwóch wież ciśnień budowanych dla rozbudowujących się zakładów cynkowych „Geogr. Von Giesche's Erben” w Szopienicach. Projekt architektoniczny wieży wykonany była w 1907 roku w biurze projektowym Georga i Emila Zillmannów w Charlottenburgu koło Berlina. W latach między wojennych w pobliżu wieży ciśnień czynna była kopalnia „Polska” (od 1937 roku „Dąbrówka Śląska”).³⁰

Wyznaczony do rewitalizacji obszar Szopienice – Borki to w większości teren o charakterze rolniczym (nieużytki rolne), nieliczne zakłady przemysłowe i usługowe znajdują się w południowo-zachodniej części obszaru, przy ul. Korczaka oraz na terenach po Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym Przemysłu Węglowego w likwidacji (wschodnia część, niedaleko stawu Borki). Zabudowania mieszkalne zlokalizowane są wzdłuż ulicy Borki (Kolonie Borki) oraz Korczaka, a od strony południowej wzdłuż ul. Morawa i Siewnej. Przy ul. Korczaka znajduje się szpital psychiatryczny oraz szkoła podstawowa, kolejna szkoła i przedszkole znajdują się na końcu ul. Brynicy. Charakterystycznym elementem zabudowy jest wieża ciśnień z 1912 roku, przy ul. Korczaka.

Analizy własnościowej terenu dokonano w oparciu o dane zgromadzone w systemie informacji przestrzennej miasta Katowice oraz badanie ksiąg wieczystych w marcu 2006r. Struktura własnościowa całego obszaru jest niejednorodna i składają się nań: własność skarbu państwa (nieużytki, ogródki działkowe), własność miasta Katowice, własność prywatna (głównie pola uprawne, teren po Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym Przemysłu Węglowego).

Na podstawie opracowania wykonanego przez konsorcjum GIG i Geoprojekt w 2003 roku zdiagnozowano skalę zanieczyszczeń terenu metalami ciężkimi (Pb, Cd, Zn), które jest efektem obróbki rud cynku i ołowiu w HMN Szopienice, a także składowania pozostałości podprocesowych w centralnej części terenu.

W omawianym rejonie prowadzona była w latach 1859-1969 działalność wydobywcza węgla kamiennego. Prowadzona eksploatacja prowadziła do deformacji powierzchni terenu o charakterze ciągłym i nieciągłym. Na podstawie wykonanych przez GIG i Geoprojekt badań wskazane zostały obszary o niekorzystnych warunkach zabudowy, gdzie należy wykonać prace rekultywacji (stabilizacji podłoża). Na analizowanym obszarze występują także deformacje powierzchni natury antropogenicznej. Są to wyrobiska piaskowe w okolicach wieży ciśnień i w północno-zachodniej części terenu oraz formy nadpoziomowe (składowiska odpadów komunalnych, skały płonnej), z których

³⁰ L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

największe zlokalizowane są na zachód od wieży ciśnień i na południe od terenów byłej bazy transportowej PR-BPB. W ramach robót przygotowujących niezbędnym będzie usunięcie wymienionych form poprzez zasypanie (np. skałą płoną) lub wywiezienie warstw posiadających niedogodną charakterystykę fizyko-chemiczną, niekorzystną charakterystykę budowlaną.

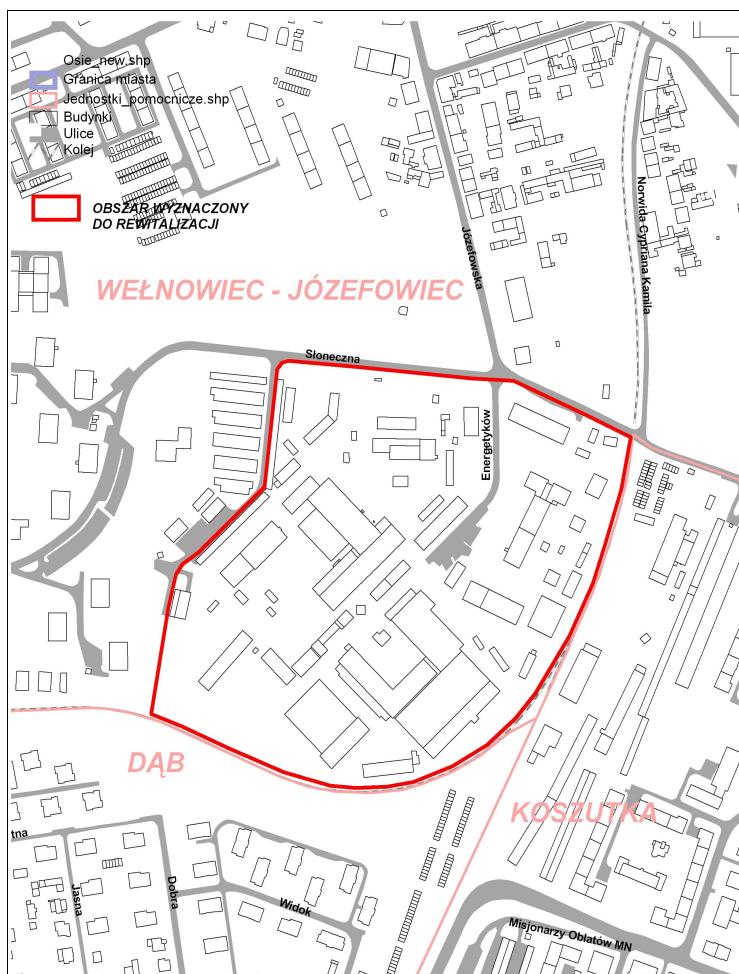
Omawiany obszar jest doskonale połączony z siecią dróg krajowych i lokalnych. Na granicach omawianego obszaru istnieje pełne uzbrojenie terenu i częściowo jest on objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (uchwała nr LXI/1245/10z dnia 30.06.2010r.) Łatwy dojazd do DK86 i sąsiedztwo terenów zielonych są więc szansą na rozwój nowoczesnego budownictwa mieszkaniowego i ożywienie tej dzielnicy Katowic. Miasto zrealizowało na tym terenie zadanie pn. Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ul. Korczaka, a Przedsiębiorstwo Budowlane DOMBUD SA realizuje osiedle domów wielorodzinnych.

3.5.7. Obszar Wełnowiec – Józefowiec – Energetyków

Obszar Wełnowiec – Józefowiec – Energetyków (o powierzchni ok. 12 ha) stanowi część jednostki pomocniczej Wełnowiec – Józefowiec, a dokładniej część osady przemysłowej Józefowiec, która ukształtowała się w drugiej połowie XIX wieku.

W wyznaczonym obszarze zlokalizowane były obiekty o charakterze przemysłowym, w tym obiekt przy ulicy Słonecznej 34 stanowiący niedokończoną inwestycję upadłych zakładów „Opta” (5-kondygnacyjny niezabudowany szkielet budynku wraz kilkoma zabudowaniami gospodarczymi). Niedokończona konstrukcja była dobrze widoczna m.in. z ulicy Misjonarzy Oblatów i wyraźnie szpeciła śródmiejską zabudowę Katowic. Izba Celną w Katowicach złożyła wniosek o wpis do LPR projektu budowy siedziby Izby Celnej na bazie szkieletu budynku. W 2011r. zakończono budowę budynku administracyjno – biurowego dla 300 funkcjonariuszy celnych będący siedzibą Izby Celnej w Katowicach. Obok nowoczesnego obiektu wybudowano również budynek magazynowo- garażowy z siecią parkingów i układem komunikacyjnym. Realizacja projektu przyczyniła się do znacznej poprawy wizerunku Śródmieścia Katowic.

Obszar objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nr 88, przyjętym uchwałą Rady Miasta nr XVI/314/07 z 24.09.2007r.

Ryc.3.5.7.1. Wełnowiec – Józefowiec – Energetyków – obszar wyznaczony do rewitalizacji

3.5.8. Obszar Witosa

W skład Obszaru Witosa wchodzi jednostka pomocnicza osiedle Witosa. Od zachodu Obszar graniczy z miastem Chorzów, od północy granicę wyznacza linia kolejowa - magistrala W-E, od wschodu - ul. Bocheńskiego, od południa - ul. Kochłowska z autostradą A4. Jednostka zajmuje powierzchnię 336 ha, liczba ludności wynosi 13,1 tys. osób, a gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 3,85 tys. os./km². W obrębie obszaru istnieją 4 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. w rejonie ul. Obroki, uchwalony dnia 28 czerwca 1999 roku uchwałą nr XII/136/99 Rady Miejskiej Katowic,
2. w rejonie ul. Pukowca, uchwalony dnia 13 września 1999 roku uchwałą nr XIV/199/99 Rady Miejskiej Katowic,
3. obszaru położonego w rejonie osiedla im. Wincentego Witosa przy ul. Kwiatkowskiego w Katowicach, uchwalony dnia 29 stycznia 2007 uchwałą nr VI/61/07 Rady Miasta Katowice,
4. obszaru położonego w rejonie ulic: Ossowskiego - Bocheńskiego w Katowicach, uchwalony dnia 25 czerwca 2007 roku uchwałą nr XII/ 217/07,

oraz 1 w trakcie sporządzania (dotyczący terenu KWK „Kleofas”).

Za GŁÓWNY CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH uznaje się: poprawę jakości życia mieszkańców.

W skład dzielnicy wchodzi dwie mniejsze jednostki: w części południowo - wschodniej i centralnej - osiedle mieszkaniowe Witosa (samodzielna jednostka urbanistyczna) oraz Obroki - w części północno - zachodniej. Osiedle powstało na terenach Załęskiej Hałdy między węglową linią kolejową, a ulicą Kochłowską. Po wojnie zbudowano tu osiedle domków fińskich dla górników KWK „Kleofas”, wyburzonych w latach 70-tych. Obecnie wznosi się w tym miejscu zespół wielorodzinnych bloków mieszkalnych o zróżnicowanej zabudowie. Budynki zgrupowane wzdłuż poszczególnych ulic tworzą jednorodne zespoły np. zespół niskich domów wzdłuż ul. Kwiatkowskiego i Grabskiego, a wysokich przy ul. Barlickiego czy Ossowskiego. W latach 80-tych w nowoerygowanej parafii, u zbiegu ulic Barlickiego i Kwiatkowskiego, wzniesiony został kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i Św. Herberta. Przez osiedle wije się ul. Witosa - patrona osiedla. Wzdłuż tejże ulicy rozlokowane są ważniejsze funkcje usługowe. Od zachodu i południa osiedle otoczone jest kompleksem leśnym, zaś od wschodu - ogródkami działkowymi.³¹

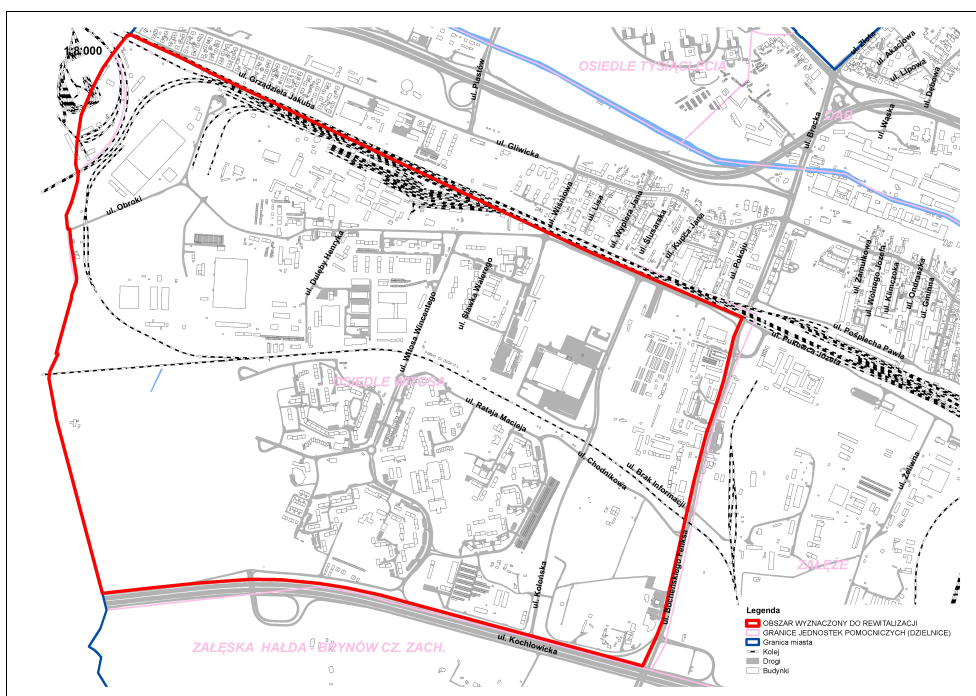
Granice Obroków wyznaczają: od północy - linia kolejowa Katowice - Gliwice, od południa - Las Załęski, a od zachodu - granice miasta Chorzowa. Wschodnia granica biegnie od ulicy Wiśniowej na południe, przecinając ulicę Witosa na wysokości ul. Grabskiego. Pierwsze historyczne wzmianki o tym przysiółku i zlokalizowanym na jego terenie młynie, pochodzą z XVII wieku.

Szybki rozwój Obroków nastąpił w XIX wieku wraz z uruchomieniem licznych niewielkich kopalni węgla kamiennego, a zwłaszcza kopalni „Kleofas”. W tym czasie w pośpiechu powstała zabudowa osady.

³¹ L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

Oprócz domów robotniczych zbudowano również budynki administracji kopalni. W roku 1924 Obroki włączone zostały do Katowic.

W latach 60-tych przy ul. Obroki rozpoczęto budowę nowego osiedla mieszkaniowego dla górników z kopalni „Kleofas”, które przyjęło zwyczajową nazwę Kleofas. W połowie lat 80-tych w rejonie ul. W. Sławka powstał interesujący zespół budynków z mieszkaniami typu własnościowego, wzniesiony przy udziale kopalni „Kleofas”.³²

Ryc.3.5.8.1. Witosa – obszar wyznaczony do rewitalizacji

W bezpośrednim sąsiedztwie kopalni „Kleofas” zlokalizowana jest powojenna niska zabudowa mieszkaniowa, szkoła górnicza oraz zakład Fabryki Sprzętu i Narzędzi Górniczych FASING S.A, a także stara zabudowa mieszkaniowa (tzw. familoki) o bardzo niskim standardzie i złym stanie technicznym. Na terenie dzielnicy znajdują się również obiekty administracji publicznej, małego biznesu, oraz jednostek badawczo - rozwojowych, a także tereny charakterystyczne dla stref przemysłowych, składowych i komunikacji kolejowej, m.in. Narodowy Fundusz Zdrowia, Polska Telewizja Kablowa, Przedsiębiorstwo Geodezyjno - Kartograficzne, Okręgowy Urząd Górniczy, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, baza MPGK. Znaczny obszar zajmują tereny handlu hurtowego i detalicznego: miejskie targowisko na terenie zakładu TRANSMLECZ, hala MAKRO i Centrum Handlu Hurtowego. Główne trasy komunikacyjne to: ul. Obroki, Pukowca, Bocheńskiego, Kolońska, Witosy, Kochłowska i autostrada A4 oraz linia kolejowa - magistrala W-E z dworcem PKP Katowice - Załęże.

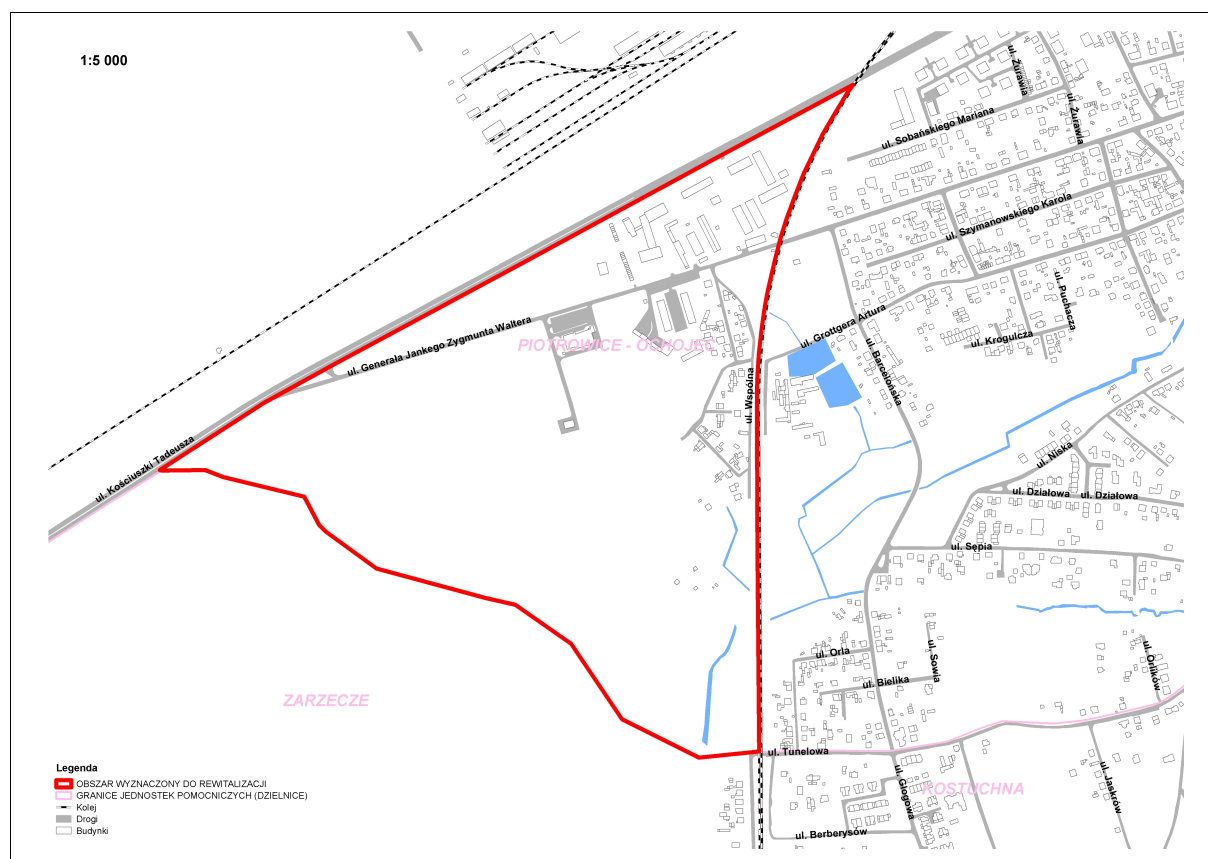
Duży zespół mieszkaniowy osiedla Witosy staje się swoistym uzupełnieniem (zapleczem mieszkaniowym i lokalizacji funkcji centralnych) Śródmieścia. Dodatkowo, wraz z wyposażeniem obszaru w urządzenia komunikacyjne takie jak A4, przyczynia się on do kreowania nowego wizerunku miasta.

³² L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, PHU TACOM Oficyna Artur, Katowice

3.5.9. Obszar Piotrowice

W skład Obszaru Piotrowice wchodzi fragment jednostki pomocniczej Piotrowice – Ochojec. Granice terenu wyznaczonego do objęcia procesem rewitalizacji stanowią: ul. Kościuszki (północ), linia kolejowa relacji Katowice - Racibórz i Katowice - Bielsko-Biała (wschód) oraz granica jednostki pomocniczej (południowy-zachód), przebiegająca przez tereny zielone. Zajmuje on ok. 58 ha, a fragment obszaru przy jego wschodniej granicy objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego południowych dzielnic miasta Katowice, uchwalonym 31 stycznia 2005 roku uchwałą nr XXXVI/737/05 Rady Miasta Katowice.

W wyznaczonym do rewitalizacji Obszarze, wzdłuż ul. Gen. Jankego, zlokalizowana jest Szkoła Policji w Katowicach. Teren Szkoły zabudowany jest kompleksem budynków administracyjnych, garażowych, warsztatowo-magazynowych oraz dydaktycznych (w tym obiektem strzelnicy, pięcioma akademikami i budynkiem mieszkalnym). Charakteryzuje go wysoki poziom degradacji infrastruktury technicznej oraz nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni. Dotyczy to głównie terenu i obiektów strzelnicy policyjnej, w szczególności zaś osi strzeleckich „B” i „C” wybudowanych w latach 60- i 70-tych XX wieku. Ze względu na przestarzałe konstrukcje i rozwiązania techniczne, nie spełniają one wymogów określonych w odpowiednich przepisach prawnych, uniemożliwiając tym samym korzystanie z nich zgodnie z przeznaczeniem. Ponadto, aktualny stan obiektu stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia osób przebywających na jego terenie. Z uwagi na specyfikę konstrukcyjną, nie jest możliwe wykorzystanie strzelnicy na inne cele, wobec czego wymaga ona podjęcia bezzwłocznych działań przywracających ją do stanu pozwalającego na wykorzystanie jej potencjału. Dodatkowo, należy wziąć pod uwagę ponadlokalną funkcję obiektu, gdyż jest jedyną tego rodzaju strzelnicą w województwie śląskim, udostępniającą swoje zasoby innym jednostkom. Zgodnie z planami Komendy Głównej Policji, do 2015 roku przewiduje się istotną modernizację i przebudowę obiektu (w tym nowy pawilon dydaktyczny wraz z zapleczem), w wyniku których stanie się on największą w kraju policyjną jednostką szkoleniową.

Ryc.3.5.9.1. Piotrowice – obszar wyznaczony do rewitalizacji

3.5.10. Obszar Dąb – Baildona

Wyznaczony Obszar Dąb – Baildona, o powierzchni 58 ha, w przeważającej części znajduje się na terenie jednostki pomocniczej Dąb, a jego niewielki południowo – zachodni fragment wchodzi w skład jednostki Załęże (granica jednostek przebiega po linii rzeki Rawy w południowej części Obszaru). Obszar jest zlokalizowany w północno – zachodniej części miasta Katowice i cechuje się słabnącą dominacją funkcji przemysłowej. Obszar zaliczono do typu terenów poprzemysłowych.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH:

Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej (głównie usługowej) oraz uzupełniająco: społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno - rekreacyjnej, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej ochrony elementów dziedzictwa poprzemysłowego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Katowice – II edycja jako wiodące określono funkcje usługowe oraz usługowo – produkcyjne, ponadto, zachodni fragment wyznaczonego w LPR Obszaru zaliczany jest do obszarów wymagających przekształceń, tj. obszarów o szczególnym zakresie zmian funkcjonalnych i przestrzennych, zmierzających do poprawy ładu przestrzennego, bardziej efektywnego wykorzystania walorów ekonomicznych przestrzeni. Obszar Dąb - Baildona w przeważającej części jest objęty trzema obowiązującymi planami miejscowymi:

1. Zmianą planu dla terenu położonego w obszarze dzielnicy Os. 1000-lecia – Załęże w rejonie ulic: Bracka – Chorzowska – Żelazna (plan nr 50), uchwała nr XVIII/329//03 Rady Miejskiej Katowic z dnia 22 grudnia 2003 r. (Dz. U. Woj. Śląskiego nr 8 z dnia 11 lutego 2004r.). Przedmiotem zmian planu była zmiana przeznaczenia części terenów przemysłowych w zakresie umożliwiającym wprowadzenie funkcji handlu, usług, administracji i sportu oraz adaptacji istniejącej funkcji przemysłowej .
2. Zmianą planu dla terenu położonego w rejonie ulic: Bracka – Chorzowska – Żelazna w Katowicach (plan nr 72), uchwała nr LXIII/1481/06 Rady Miasta Katowice z dnia 31 lipca 2006 r. (Dz. U. Woj. Śląskiego nr 107 z dnia 8 września 2006r.).
3. Planem dla obszaru położonego w sąsiedztwie kościoła Św. Jana i Pawła przy ul. Chorzowskiej w Katowicach (plan nr 86), uchwała nr XIV/292/07 Rady Miasta Katowice z dnia 30 sierpnia 2007r. (Dz. U. Woj. Śląskiego nr 172 z dnia 11 października 2007r.).

Rada Miasta Katowice podjęła uchwałę nr XLIII/884/09 z dnia 22 czerwca 2009r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic: Gliwickiej, Brackiej i Grundmana w Katowicach (nr 170 p).

Obecnie dla części terenów po Hucie Baildon miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego utrwała przeznaczenie produkcyjne, a dla części dopuszcza zmianę przeznaczenia na usługi.

Obowiązujące ustalenia określają przeznaczenie i zasady zagospodarowania, tak aby usługi i produkcja mogły w tym obszarze współistnieć i rozwijać się na zrównoważonych zasadach – nie stanowiąc uciążliwości dla usługowo – mieszkaniowych funkcji Śródmieścia Katowic. W planach podkreślono również fakt, że Obszar stanowi bezpośrednie otoczenie rzeki Rawy, pełniące funkcję korytarza ekologicznego i korytarza przewietrzania miasta.

Dąb powstał jako wieś najprawdopodobniej w XIII wieku, przez kilka lat związany z katolicką parafią chorzowską. W 1783 r. Dąb liczył 250 mieszkańców. W Dębie znajdował się prawdopodobnie pierwszy ośrodek górnictwa kruszcowego i węglowego na terenach wchodzących w skład dzisiejszych Katowic, które na dobre rozkwitło tu w I połowie XVI w. W I połowie XIX wieku – oprócz górnictwa węglowego – na obszarze Dębu rozwijało się także hutnictwo. Powstała huta cynku „Frieden” i huta żelaza – pudlingarnia Johna Baildona. W drugiej połowie XIX w. Dąb przekształcał się powoli w osadę przemysłową. Wokół kopalni i pudlingarni wyrosły domy mieszkalne dla robotników (w końcu lat 50-tych huta wybudowała dla swych pracowników bloki mieszkalne przy ul. Błękitnej i Jasnej).³³

Zakład hutniczy usytuowany był w północno – zachodniej części miasta na obszarze dzisiejszej jednostki pomocniczej Dąb, w sąsiedztwie historycznego założenia Rejonu „Gottwald” KWK „Kleofas”. Zajmował obszar ograniczony ulicami: Bracką, Chorzowską, Żelazną oraz rzeką Rawą (teren od północnego - wschodu zakończony skarpą wysoko podniesionego poziomu ul. Chorzowskiej).

Huta żelaza „Baildon” została wybudowana w 1823r. przez J. Baildona. Początkowo składała się ona z walcowni żelaza sztabowego i pierwszej na ziemiach polskich pudlingarni. W 1887r. huta przeszła na własność koncernu Obereisen w Gliwicach. W 1891r. uruchomiono na terenie zakładu pierwsze trzy piece martenowskie, jednocześnie rozpoczynając likwidację pieców pudlarskich. W 1907r. uruchomiono w hucie pierwszy na Śląsku elektryczny piec indukcyjny, co pociągnęło za sobą szybki rozwój produkcji stali narzędziowych i szybko tnących. Na początku wieku zakład rozbudowano o obiekty pomocnicze: warsztaty, magazyny, obiekty biurowe, socjalne i laboratorium. Po podziale Górnego Śląska Hutę „Baildon” wyłączono z koncernu Obereisen, utworzono natomiast spółkę akcyjną Huta Baildon S.A. Pierwsze lata funkcjonowania spółki charakteryzowały się znacznym spadkiem produkcji. W 1925r. huta została przejęta przez koncern Huta Pokój S.A. W czasie kryzysu ekonomicznego nastąpiła redukcja załogi, a koncern macierzysty ogłosił upadłość. Większość akcji przejął Skarb Państwa Polskiego. Od 1933r. po unowocześnieniu i intensyfikacji produkcji, nastąpił jej wyraźny wzrost i dalsze inwestycje. W czasie wojny przestawiono zakład na potrzeby militarne. Po wojnie hutę znacjonalizowano.³⁴ Zakład został zmodernizowany, rozbudowano również wydziały hutnicze i przetwórcze – od stalowni, walcowni taśm na zimno, po oddział metalurgii proszków. Wybudowano nową wytwórnię elektrod do spawania i wytwórnię wiertel. Huta stała się jednym z nielicznych zakładów w Europie produkujących tak wszechstronny i poszukiwany asortyment. Powstała stalownia elektryczna i prasownia. W 1996r. uruchomiono COS – urządzenie do ciągłego odlewania stali.³⁵ Do roku 2001,

33 L. Szaraniec, 1996, Osady i osiedla Katowic, Katowice, P.H.U. „TACOM” Oficyna Artur, Katowice

34 A. Szewczyk, P. Wybraniec, 1996, Studium historyczno-urbanistyczne Katowic w granicach administracyjnych, Katalog Zespołów i Obiektów Przemysłowych, Tom II, opracowanie na zlecenie Urzędu Miasta Katowic, Pracownia Konserwacji Zabytków „Arkona” Sp. z o.o., Pracownia Dokumentacji Naukowo – historycznej, Kraków

35 L. Szaraniec, 1996, Osady i osiedla Katowic, Katowice, P.H.U. „TACOM” Oficyna Artur, Katowice

w którym ogłoszono upadłość Huty, stanowiła ona czynny zakład produkcyjny.

Obecnie na terenie dawnej huty zlokalizowane są następujące wartościowe obiekty zabytkowe:

1. budynek dyrekcji Huty Baildon
2. budynek Urzędu Celnego (dawniej laboratorium)
3. dawny mostek kolejowy na Rawie
4. hala obróbki ciężkiej
5. wieża wodna
6. hale przeróbki plastycznej
7. hala walcowni taśm

Kwalifikująca się do zachowania parowa maszyna napędowa walcarek wpisana do rejestru zabytków ruchomych została przekazana Muzeum Śląskiemu i przeniesiona na teren dawnej Kopalni „Katowice”. Pozostałe maszyny, w tym prasa parowa i młot parowy zostały zbyte przez syndyka masy upadłościowej.

Miasto na terenie dawnej huty sukcesywnie realizuje budowę układu komunikacyjnego. W roku 2007 wykonano drogę dojazdową wraz z oświetleniem i odwodnieniem od ul. Żelaznej do Zakładu BGH; w roku 2009 wykonano drogę z odwodnieniem, kan. deszczową, oświetleniem i sygnalizacją świetlną łączącą Spółkę "ESAB" i inne tereny dawnej Huty Baildon z ul. Chorzowską w Katowicach. W roku 2011 wykonano drogę z odwodnieniem i oświetleniem jako dojazd do obiektów planowanego centrum biurowego Silesia Business Park. W latach następnych konieczne jest kontynuowanie działań inwestycyjnych w zakresie dostosowania układu drogowego do potrzeb generowanych w obszarze w związku z kolejnymi realizowanymi przedsięwzięciami.

Dodatkowo, w celu zapewnienia prawidłowego przepływu wody w korycie Rawy oraz zmniejszenia zagrożenia wylewaniem przy wysokim stanie wód, w latach 2010 – 2011 Miasto wykonało na terenie Huty Baildon naprawę prawego wału powodziowego na długości 234 m, z uwzględnieniem wycinki drzew i odmulenia koryta. Planuje się dalsze prace konserwacyjne na Rawie na odcinku od ul. Brackiej do ul. Grundmana.

Z uwagi na lokalizację Obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie ścisłego centrum Miasta, po przeciwnej stronie wielkopowierzchniowego centrum handlowego w niedalekiej odległości od terenów o funkcji mieszkaniowej, wymagany jest szczególny zakres zmian funkcjonalnych i przestrzennych, zmierzających do racjonalizacji wykorzystania terenu i podniesienia jego estetyki. Właściwym byłoby, aby proces przemian na przedmiotowym terenie w miarę możliwości zmierzał do zakończenia bądź ograniczenia działalności mogących mieć niekorzystny wpływ na środowisko i zmniejszenia uciążliwości dla terenów przyległych. Zachodzące w przestrzeni zmiany powinny odbywać się przy zachowaniu walorów zabytkowych zabudowy. Zalecane jest ukształtowanie przestrzeni publicznych w otoczeniu terenów po Hucie Baildon, w szczególności z ukształtowaniem terenów zieleni urządzonej wzdłuż przebiegu rzeki Rawy i wykreowaniem nowych przestrzeni (placów, deptaków, alei) w powiązaniu z ul. Gliwicką oraz w nawiązaniu do rejonu kościoła Świętych Męczenników Jana i Pawła.

Strona 89

Strona 89

3.5.11. Obszar Brynów – Ceglana

Obszar zlokalizowany jest na granicy dwóch jednostek pomocniczych: Brynów – część wschodnia – Os. Zgrzebnioka oraz Os. Paderewskiego – Muchowiec. Obszar zajmuje 64,5 ha i ograniczony jest ulicami: Kościuszki, Ceglana, Francuską, Lotnisko, Szybowcową, Rodańską, Alpejską a jego północna granica biegnie wzdłuż Alei Górnośląskiej. Obszar zaliczono do typu terenów miejskich.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH:

Stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno – rekreacyjnej, a także poprawy jakości życia mieszkańców, w tym m.in. poprzez zwiększenie dostępności usług medycznych oraz zagospodarowanie terenów pod funkcje mieszkaniowe.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Katowice - II edycja, fragmenty wyznaczonego w LPR Obszaru zaliczane są do obszarów wymagających przekształceń, tj. obszarów o szczególnym zakresie zmian funkcjonalnych i przestrzennych, zmierzających do poprawy ładu przestrzennego i bardziej efektywnego wykorzystania walorów ekonomicznych przestrzeni. W odniesieniu do omawianego obszaru (szczególnie jego części północno –wschodniej), przekształcenia powinny polegać przede wszystkim na wzmocnieniu funkcji gospodarczych - usług związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju gospodarki Katowic, ze względu na jego predyspozycje wynikające z istniejącej infrastruktury technicznej i bardzo dobrego położenia w stosunku do głównych tras komunikacyjnych. Z uwagi na położenie w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej niezbędne jest kształtowanie nowej zabudowy o układzie, formie i intensywności dostosowanej do położenia w strukturze przestrzennej miasta. Głównymi kierunkami przeznaczenia dla części zachodniej i południowej obszaru Brynów - Ceglana, wyznaczonymi w projekcie Studium jest: zabudowa usługowo – mieszkaniowa oraz zabudowa usługowa z zielenią urządzoną z uwzględnieniem harmonijnego powiązania kształtowanych zespołów z terenami otaczającymi, zarówno pod względem formowania zabudowy, jak relacji funkcjonalnych – powiązań pieszych, ciągłości terenów zieleni i przestrzeni publicznych o lokalnym znaczeniu.

Obszar zlokalizowany jest w granicach obowiązujących planów miejscowych:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Katowice w rejonie ulic Górnośląska – Kościuszki – Zgrzebnioka – Meteorologów, uchwała nr XL/824/05 Rady Miasta Katowice z dnia 25 kwietnia 2005r. (plan nr 58),
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego trzech terenów położonych przy ulicy: Ofiar Katynia (teren nr 1), Kościuszki (teren nr 2), Rodańskiej (teren nr 3) w Katowicach, uchwała nr XII/222/07 Rady Miasta Katowice z dnia 25 czerwca 2007 r. (plan nr 84),
3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie

Al. Górnśląska - ul. Graniczna - ul. Francuska w Katowicach, uchwała nr XL/823/05 Rady Miasta Katowice z dnia 25 kwietnia 2005 (plan nr 57).

Ponadto teren zlokalizowany jest w granicach obszarów, dla których Rada Miasta Katowice podjęła uchwały:

- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie lotniska Muchowiec w Katowicach (uchwała nr XXVI/550/08 z dnia 27 maja 2008 r.), (160 p.),
- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obszarze fragmentu terenu górniczego Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. KWK „Wujek” obejmującego cztery tereny położone w rejonie: ul. Ligockiej i torów PKP (teren nr 1), ul. Załęskiej i Szadoka (teren nr 2), ul. Kormoranów (teren nr 3), ul. Kościuszki i Ceglanej (teren nr 4) w Katowicach (uchwała nr XI/182/11 z dnia 22 czerwca 2011 r.) (177 p.).

Obowiązujące plany określają przeznaczenie obszarów pod szerokopojęte usługi, w tym m.in. sportu i rekreacji, obszary zieleni, usługi zdrowia, obiekty konferencyjno-wystawiennicze, technopark, obiekty hotelowe, gastronomiczne, obiekty biurowe i biznesowe, obiekty wypoczynku oraz kultury a także, częściowe przeznaczenie pod funkcje mieszkaniowe. W obrębie terenu objętego planem nr 84 znajduje się obiekt „Hali Parkowej” przy ul. Kościuszki 90, podlegający ochronie konserwatorskiej na podstawie zapisu w planie. Ponadto, budynek dawnej Hali Parkowej oraz hala zajezdni tramwajowej przy ul. Kościuszki 94 zostały wskazane w wykazie obiektów do ujęcia w gminnej ewidencji obiektów zabytkowych. Wykaz obiektów zabytkowych z terenu Katowic, do ujęcia w gminnej i wojewódzkiej ewidencji opracowany został przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków .

Obszar Brynów – Ceglana zlokalizowany jest na terenie trzech historycznych osad Katowic: *Katowickiej Hałdy*, której początki sięgają połowy XVIII wieku, *Kuźnicy Bogucickiej* wyodrębnionej w XIV wieku ze wsi Bogucice oraz Muchowca, który powstał w XVII wieku jako przysiółek Katowic. Na przełomie XIX i XX w. w rejonie dzisiejszych ulic Francuskiej i Ceglanej zbudowano domy m.in. dla robotników zatrudnionych w powstałych w obrębie Muchowca cegielniach. W 1924 r. Muchowiec wszedł w skład Katowic.³⁶

Obszar znajduje się w sąsiedztwie strefy komercyjnej z dominującą funkcją usługową, w skład której wchodzi wielkopowierzchniowe obiekty handlowe (Centrum Handlowe 3 Stawy), wysokiej klasy obiekty biurowe (biurowce: Atrium, Millenium Plaza, Francuska Office Centre – GTC) i hotelowe (Campanile). Planowane przedsięwzięcia miejskie oraz inwestycje prywatne zmierzają do bardziej efektywnego wykorzystania przestrzeni, stanowiącego uzupełnienie dla przyległych funkcji w obszarze Centrum. W odpowiedzi na wnioski inwestorów zewnętrznych, Miasto planuje realizację budowy przedłużenia ul. Szybówcowej wraz z oświetleniem i odwodnieniem na odcinku od drogi serwisowej autostrady A4 do skrzyżowania z ul. Lotnisko oraz budowę układu drogowego w rejonie ul. Ceglanej i ul. Kościuszki.

36 L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, Katowice, P.H.U. „TACOM” Oficyna Artur, Katowice

Strona 92

Strona 92

Id: CF3FA883-3059-440D-9A2F-086D5ACCA072. Podpisany

w sąsiedztwie: Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 5 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz kliniki EuroMedic.

Przedsiębiorstwo FitClub CENTER Sp. z o.o. planuje w obszarze realizację kompleksu sportowo – rekreacyjnego o powierzchni użytkowej 8800 m². W skład kompleksu wejdą m.in: sale do zajęć siłowych i rekreacyjnych, powierzchnie ze sprzętem aerobowym, sale do zajęć muzyczno-ruchowych, powierzchnie przeznaczone do sportów walki, korty do squash'a, sauny, gabinety masażu i odnowy. Projekt ten z uwagi na swoją skalę, stanowić będzie istotny wkład w budowanie atrakcyjności Katowic, wpisując się w mapę miejsc organizacji eventów sportowych w mieście, w postaci gal bokserskich, MMA, K1, Karate, etc. o randze zarówno krajowej, jak i europejskiej. W ramach projektu planowane jest podjęcie działań na rzecz społeczności lokalnej w formie zajęć ruchowych dla dzieci oraz osób niepełnosprawnych prowadzonych przez wykwalifikowanych rehabilitantów.

3.5.12. Obszar Szopienice - Woźniaka

Obszar zlokalizowany jest w południowo – wschodniej części jednostki pomocniczej Szopienice – Burowiec i zajmuje powierzchnię 88 ha. Obszar ograniczony jest ulicami: Lwowską od zachodu, Krakowską od południa oraz linią kolejową od wschodu. Obszar zaliczono do typu terenów przemysłowych.

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH:

Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej (głównie produkcyjnej i usługowej) oraz uzupełniająco: społecznej, kulturalnej i turystycznej, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej ochrony elementów dziedzictwa przemysłowego.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Katowice - II edycja*, część wyznaczonego w LPR Obszaru zaliczana jest do terenów wymagających rehabilitacji (RH4), polegającej na zagospodarowaniu terenów przemysłowych na cele turystyki, kultury i innych usług społecznych, a przez to realizację idei Postindustrialnego Parku Kulturowego. Północno – zachodni fragment Obszaru objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego: uchwała nr VII/93/07 Rady Miasta Katowice z dnia 26 lutego 2007r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo - zachodniej części dzielnicy Szopienice w Katowicach (plan nr 76). Zasadniczym kierunkiem przeznaczenia jaki przewiduje Studium jest głównie funkcja produkcyjna i usługowa. Plan dopuszcza lokalizację obiektów i urządzeń produkcyjnych (w tym wysokich technologii), składów, magazynów oraz centra logistyczne, obiekty biurowe, parkingi, a także usługi. Ponadto część obszaru zlokalizowana jest w granicach terenu, dla którego Rada Miasta Katowice podjęła uchwałę nr XVI/314/11 z dnia 30 listopada 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic Lwowskiej i Kołodziejskiej (nr 180p.).

W drugiej połowie XIX wieku na obszarze Szopienic funkcjonowała huta szkła *Sonnenfelda*, na obszarze której na początku XX wieku zbudowano fragment nowego zespołu hut cynku. Na południowej granicy Szopienic i Janowa w 1834 roku uruchomiona została przez koncern *Giesches Erben* (*Spadkobiercy Gieschego*) huta cynku *Wilhelmina*, wybudowano także kolonie domków robotniczych: *Wilhelmina*, *Morgenroth*, *Helgoland*, *Neue Berlin*. W tym okresie założono również kopalnie: *Edwin* (eksploatowana do 1841 roku), *Teichmannshoffnung* (od 1868r.) i *Abendroth* (od 1872r.). W latach 1860 – 1865 w Szopienicach utworzona została kolonia *Morawa* dla robotników zakładów, które należały do koncernu *Giesches Erben*. Od 1840r. duży wpływ na zmiany w Szopienicach miał rozwój kolejnictwa. W latach 1906 – 1908 Spółka *Spadkobiercy Gieschego* zaprojektowała nowoczesny zakład cynkowy z hutą cynku Uthemann oraz prażalnią, fabryką wyrobów ogniotrwałych i fabryką kwasu solnego. Architekturę dla przedmiotowego kompleksu zaprojektowali bracia Zillmannowie, którzy byli także projektantami dwóch osiedli robotniczych – Giszowca i Nikiszowca. W kolejnych latach etapowo realizowano budowę kompleksu oraz połączono

- budynek dawnej cechowni i dyrekcji huty z 1910r. (od niedawna własność prywatna firmy Silesia Jeans, w listopadzie 2011r. częściowo spłonął),
- wieża ciśnień z 1912r.
- budynek portierni z 1924r.

Aktualnie, na miejscu huty Wilhelmina znajduje się Zakład Przetwórstwa Miedzi Huty Metali Nieżelaznych „Szopienice”. Wraz z rozbudową zakładu i układu komunikacyjnego ulegała likwidacji zabudowa kolonii.³⁸ W 2008r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Huty Metali Nieżelaznych „Szopienice” S.A. podjęło decyzję o rozwiązaniu Spółki i otwarciu jej likwidacji. W chwili obecnej HMN nie prowadzi żadnej działalności produkcyjnej, jedynie działalność likwidacyjną polegającą na przygotowaniu do zbycia nieruchomości i ich zbywaniu. W okresie 2-letniego procesu likwidacji Huta

38 L. Szaraniec, 1996, *Osady i osiedla Katowic*, Katowice, P.H.U. „TACOM” Oficyna Artur, Katowice

zbyła ok. 13 ha gruntów częściowo zabudowanych. Nowi właściciele, którzy nabyli już nieruchomości prowadzą lub mają zamiar prowadzić następujące działalności gospodarcze:

- Bumech S.A. – naprawa i modernizacja urządzeń górniczych
- Piekarnia „Kłos” – produkcja pieczywa
- INWEST DOM - przedsiębiorstwo budowlane
- Silesia Jeans - sprzedaż odzieży jeansowej
- Plakat XL - działalność handlowa, usługowa oraz reklama.

Poszukuje się kolejnych inwestorów, którzy mogliby zakupić grunt celem uruchomienia działalności inwestycyjnej. Ze względu na wymagającą rekultywacji powierzchnię oferowanych działek do sprzedaży, proces likwidacyjny przebiega stosunkowo powoli.

W roku 2007 Miasto zakończyło realizację zadania o wartości przekraczającej 5 mln zł pn.: "Przebudowa ul. ks. mjr. Woźniaka" w celu zaktywizowania terenów zlokalizowanych w przedmiotowym obszarze.

3.5.13. Obszar Zawodzie – Porcelanowa

Obszar o powierzchni 3 ha zlokalizowany jest na terenie jednostki pomocniczej Zawodzie. Przedmiotowy obszar został ukształtowany historycznie i przestrzennie jako część terenów przemysłowych w strefie zainwestowania miejskiego o wysokiej intensywności. Od połowy XIX wieku rozwój obszaru związany był ściśle z przemysłem (m.in. hutą cynku „Kunegunda, hutą Ferrum). W 1920 roku w Szopienicach-Roźdzeniu powstała pierwsza fabryka porcelany wykupiona przez Richarda Czudaya, który przeniósł zakłady na teren byłej fabryki pasz w Bogucicach. Fabryka Porcelany „Giesche” (wcześniej „Czuday” Katowice-Bogucice), produkowała przede wszystkim serwisy obiadowe, kawowe, herbaciane, a także wazony, świeczniki czy talerze okolicznościowe, a także serwisy dla polskich ambasad i jednostek wojskowych. Większość szlachetnych materiałów i kruszców sprowadzano z zagranicy. Okres okupacji niemieckiej przekształcił fabrykę w „Giesche” Porzellanfabrik, jednocześnie w dużym stopniu rozwijając działalność produkcyjną dzięki dużym nakładom finansowym władz niemieckich. W 1946 r. fabrykę znacjonalizowano i do roku 1952 funkcjonowała pod nazwą „Giesche” Fabryka Porcelany S.A. pod zarządem państwowym. W 1952 roku przemianowano zakłady na „Bogucice” oraz stworzono nowy znak fabryczny, używany aż do 1993 r. W 1994 roku fabryka została zamknięta i wykupiona przez Spółkę „Porcelana Śląska”. Wymieniono stare piece do wypalania na nowoczesne wypalarki, co pozwoliło zwiększyć wydajność fabryki i ponownie uruchomiono produkcję w 1995 r. Przywrócono wówczas na wyrobach nazwę „Giesche”. W latach 90-tych aż 90% wyrobów Porcelany Śląskiej eksportowano zagranicę. W 2008 roku zabudowania fabryki zostały odkupione przez Porcelanę Śląską SC. Nie produkuje się tu już porcelany, jednak do dziś w zakładach zdobi ją spółka BGH, wynajmująca przestrzeń dla swojej działalności.³⁹

CEL DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH:

Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej oraz uzupełniająco kulturalnej i edukacyjnej, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej ochrony elementów dziedzictwa poprzemysłowego.

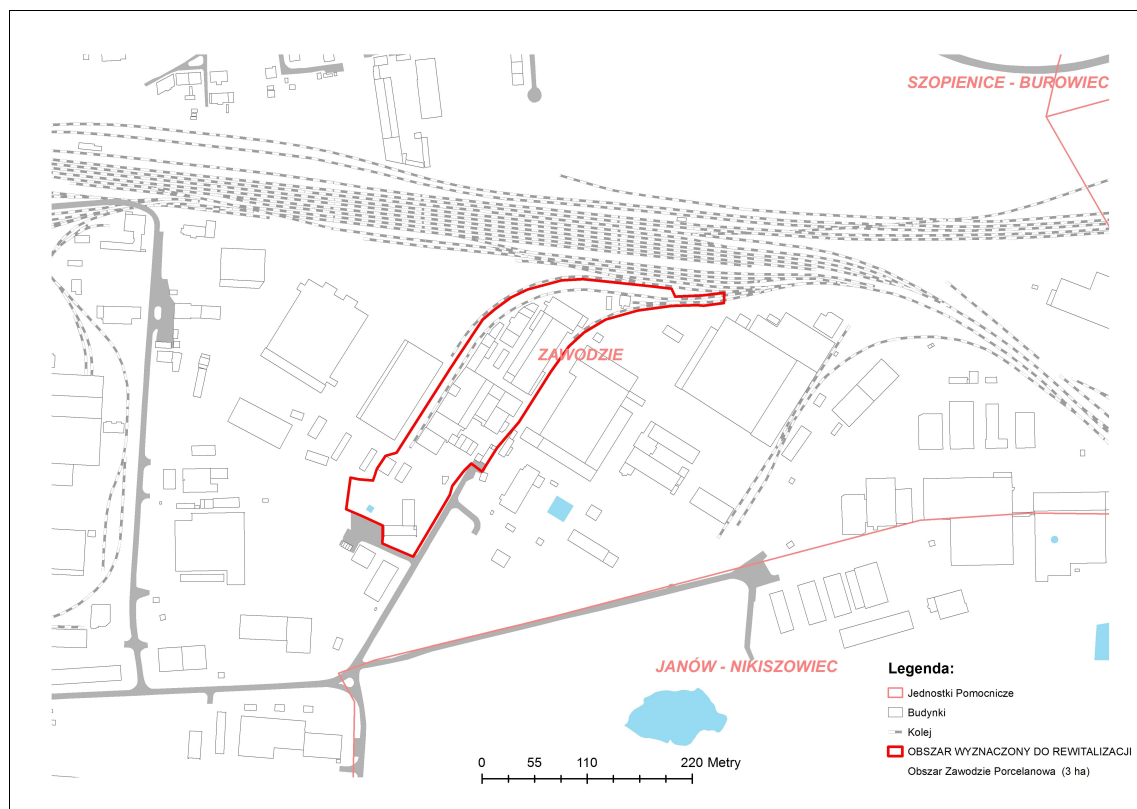
W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Katowice – II edycja* dla obszaru określono funkcje produkcyjno – usługowe. Obszar objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą nr LII/1065/05 Rady Miasta Katowice z dnia 19 grudnia 2005r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Murckowska – Porcelanowa w Katowicach (plan nr 65). Przedmiotowy plan ustala przeznaczenie terenu pod obiekty przemysłowe, produkcyjne, składy, magazyny oraz zabudowę usługową. Ponadto na podstawie ustaleń mpzp obszar objęto strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, dla której zaleca się: remontować obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską, utrzymać historyczny układ dróg wewnętrznych, pielęgnować i uzupełniać istniejącą zieleń, uzgadniać wszelkie prace budowlane i zmiany funkcji ze Śląskim Woj. Konserwatorem Zabytków.

³⁹ Informacje przekazane przez Fundację „Giesche”

Zespół budynków dawnej fabryki porcelany przy ulicy Porcelanowej 23 w Katowicach, tj.:

- kompleks głównego zespołu produkcyjnego: palarni, odlewni, formiarni, hali pieca tunelowego, modelarni i formowni,
- budynek biura utrzymania ruchu z warsztatem elektrycznym, magazynem żelaza i drewna,
- budynek magazynu materiałów pomocniczych,
- budynek malarni mufel z magazynem materiałów elektrycznych; budynek produkcyjny malarni, szlifierni, pakowni, dekorowni, łaźni, magazynów z wieżą wodną; budynek składowy białej porcelany i sitodruku; zespół budynków produkcyjnych szlamowni, odlewni, zasypowni, młynowni, laboratorium i biur; budynek magazynu wyrobów gotowych,

został ujęty w gminnej ewidencji zabytków.

Ryc.3.5.13.1. Zawódzie – Porcelanowa - obszar wyznaczony do rewitalizacji

Fundacja Giesche zwróciła się z wnioskiem o wpisanie projektu pn. *Adaptacja budynku szlamowni historycznej fabryki porcelany na budynek biurowo – usługowy wraz z zagospodarowaniem otoczenia jako kolejny etap i rozbudowa Parku Przemysłowo – Technologicznego Porcelana Śląska Park w Katowicach* do Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice. Projekt stanowi rozbudowę już realizowanego projektu Parku Przemysłowo-Technologicznego. Kompleks Parku obejmuje cenne obiekty architektury przemysłowej, m.in. budynki starej piecowni, malarni czy wzorcowni służących przez blisko 100 lat do produkcji porcelany, które zostaną zaadoptowane m.in. na laboratoria,

przestrzenie naukowe i biurowe Parku. Projekt ma na celu stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, kulturalnej i edukacyjnej (m.in. organizacja Nocy Muzeów, warsztatów ceramicznych, warsztatów projektowania) oraz będzie stanowił element budowania nowoczesnego wizerunku Miasta.

3.6. Przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa

Biorąc pod uwagę przesłanki wynikające z charakteru polskiej przestrzeni i uwarunkowań rozwojowych, przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury mieszkaniowej / mieszkalnictwa należy rozumieć jako uzupełnienie i wzmocnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.⁴⁰

Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego daje możliwość współfinansowania środkami EFRR wydatków w zakresie mieszkalnictwa. Podstawę dla udzielenia wsparcia finansowego w tym zakresie powinny stanowić odpowiednie zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego. Wkład EFRR przeznaczony na wydatki związane z mieszkalnictwem obejmuje wyłącznie wydatki ponoszone na renowację / modernizację (nie budowę nowych) budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz adaptację na potrzeby mieszkaniowe budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów o celach niezarobkowych wykorzystywanych na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach. Wsparcie w pierwszym przypadku będzie obejmować remonty i modernizacje budynków wielorodzinnych (budynek, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne), w tym modernizację budynków z wielkiej płyty.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 spośród możliwych do realizacji przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa objął wsparciem projekty skoncentrowane na zastępowaniu azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka.

Uwzględniając powyższe w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015, stanowiącego aktualizację i kontynuację Programu na lata 2007-2013, w zakresie przedsięwzięć związanych z likwidacją azbestu w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych, ustanawia się obszar problemowy, obejmujący teren całego miasta Katowice. Ujęte w Programie przedsięwzięcia mają charakter jedynie propozycji, a ich realizacja będzie zależeć od możliwości finansowych i technicznych inwestora. Nie przewiduje się udzielania wsparcia finansowego na realizację tych projektów ze strony Miasta Katowice.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie mieszkalnictwa, zawartymi w Załączniku nr 4 *Wytyczne do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji do Szczegółowego Opisu Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*⁴¹, inwestycje w substancję mieszkaniową mogą być realizowane wyłącznie w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji, na obszarach, które spełniają co najmniej trzy spośród kryteriów (dowolnie wybranych) określonych w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa*.

⁴⁰ *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa*, MRR/H/18(2)/08/08, Warszawa, 13 sierpnia 2008

⁴¹ *Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*, Zał. Nr 4 *Wytyczne do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*, Katowice, czerwiec 2009.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Ze względu na fakt, że w *Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015* dla przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa ustanowiono obszar problemowy obejmujący teren całego miasta Katowice, zgodnie z przyjętą metodą - obszarem kwalifikującym się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa, dla którego wartości wskaźników są większe (a w przypadku wskaźnika: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób – mniejsze) niż wartość referencyjna dla województwa śląskiego, jest całe miasto Katowice.

Tab.3.6.1. Poziom ubóstwa i wykluczenia w Katowicach w latach 2006-2008

KRYTERIUM		Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia		
WSKAŹNIK		Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności		
Rok	Liczba mieszkańców Katowic ^{*1}	Liczba osób korzystających z zasiłków MOPS ^{*2}	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Wartość referencyjna dla województwa śląskiego
2006	314 500	35 158	111,8	52
2007	312 201	31 621	101,3	
2008	309 621	25 933	83,7	

Źródło: *1 dane GUS (Bank Danych Regionalnych), stan na dzień 31XII; *2 MOPS w Katowicach - *Sprawozdanie z działalności ośrodka za 2008 rok*

Tab.3.6.2. Stopa długotrwałego bezrobocia w Katowicach w latach 2006-2008

KRYTERIUM		Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia		
WSKAŹNIK		Udział długotrwale bezrobotnych* wśród osób w wieku produkcyjnym		
Rok	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (w %)	Wartość referencyjna dla województwa śląskiego
2006	204 369	4 989	2,4	3,7
2007	202 371	2 575	1,3	
2008	200 366	833	0,4	

* osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy

Źródło: dane GUS - Bank Danych Regionalnych

Tab.3.6.3. Poziom przestępczości i wykroczeń w Katowicach w latach 2006-2008

KRYTERIUM		Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń		
WSKAŹNIK		Liczba przestępstw na 1 tys. ludności		
Rok	Liczba mieszkańców Katowic	Liczba przestępstw stwierdzonych	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wartość referencyjna dla województwa śląskiego
2006	314 500	21 212 ^{*1}	67,4	39,3
2007	312 201	19 772 ^{*2}	63,3	

Źródło: *1 Urząd Statystyczny w Katowicach, *Województwo Śląskie 2007 – podregiony, powiaty, gminy*, Katowice 2007

*2 Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl/katowl, *Województwo śląskie 2008 – podregiony, powiaty, gminy*

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.3.6.4. Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej w Katowicach w latach 2006-2008

KRYTERIUM		Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej		
WSKAŹNIK		Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób		
Rok	Liczba mieszkańców Katowic	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Wartość referencyjna dla województwa śląskiego
2006	314 500	42 909	13,6	9,1
2007	312 201	42 769	13,7	
2008	309 621	40 439	13,1	

Źródło: dane GUS – Bank Danych Regionalnych

Tab.3.6.5. Poziom wartości zasobu mieszkaniowego w Katowicach

KRYTERIUM		Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego		
WSKAŹNIK		Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków		
Rok	Liczba budynków ogółem w Katowicach	Liczba budynków sprzed 1989 roku	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %)*	Wartość referencyjna dla województwa śląskiego
2002	15 296	13 736	89,8%	88,0%

* ilość budynków mieszkalnych powstałych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych

Źródło: Narodowy Spis Powszechny, 2002.

Katowice spełniają trzy spośród w/w kryteriów:

- I. **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,**
- II. **Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,**
- III. **Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.**

IV. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE

Zadania realizowane w latach 2005-2006, 2007-2013 oraz 2014-2015 w poszczególnych, obszarach rewitalizacyjnych związane są z przedsięwzięciami w zakresie infrastruktury społecznej, gospodarczej i technicznej. Każde z zamierzonych przedsięwzięć wpłynie na sferę, społeczną jak i ekonomiczną. Przyczyni się ponadto do poprawy lokalnej infrastruktury oraz pokonywania barier społecznych.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania miejskie

Zadania miejskie obejmują zadania przewidziane do realizacji zgodnie z uchwałą budżetową oraz Wieloletnią Prognozą Finansową (uchwały Rady Miasta Katowice: Nr XLIII/1009/13 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Katowice na lata 2014 – 2035 oraz Nr XLIII/1010/13 w sprawie uchwalenia budżetu miasta Katowice na 2014 rok, z dnia 18.12.2013r.). Wartości wykonań przyjęto za uchwałą nr XXXVIII/862/13 Rady Miasta Katowice z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu miasta Katowice za 2012 rok oraz rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego miasta Katowice za 2012 rok, a także na podstawie materiałów źródłowych KZMG i MZUiM - w zakresie wartości wykonań za 2013 rok.

Zadania w poszczególnych obszarach wyznaczonych do rewitalizacji przedstawiają tabele finansowe w rozdziale V Programu. Wśród zadań miejskich wyodrębniono kategorię przedsięwzięć zintegrowanych, stanowiących jedno zadanie realizowane łącznie w kilku wyznaczonych do rewitalizacji obszarach.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania innych instytucji wnioskujących

W wyniku konsultacji społecznych, przeprowadzonych w formie zaproszenia potencjalnych beneficjentów, wskazanych dla działania 6.2. *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013* do złożenia wniosku o wpisanie projektu do Programu Rewitalizacji Miasta Katowice, instytucje zewnętrzne zgłosiły w wyznaczonych do rewitalizacji obszarach 43 przedsięwzięcia. Ponadto w ramach przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe zgłosiły dodatkowo 21 projektów. Szczegółowo zadania innych instytucji wnioskujących przedstawiają tabele finansowe w rozdziale V Programu.

V. PLAN FINANSOWY

Źródłami finansowania zadań będą środki:

- własne budżetu miasta;
- własne indywidualnych beneficjentów (innych niż Miasto Katowice);
- budżetu państwa;
- Narodowego, Wojewódzkiego i Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- Funduszy Europejskich.

Tab. 5.1. Nakłady inwestycyjne na realizację zadań miejskich wg obszarów

stan na dzień 01.01.2014r.

NAZWA OBSZARU	WARTOŚĆ SZACUNKOWA		
	Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne do zakończenia po 2012 r.	OGÓŁEM
CENTRUM	726 674 908	823 506 369	1 550 181 277
GISZOWIEC - NIKISZOWIEC	26 131 926	7 050 000	33 181 926
SZOPIENICE	28 808 657	2 714 629	31 523 286
ZALĘŻE	39 165 265	0	39 165 265
SZOPIENICE – BORKI	614 529	15 000	629 529
WEŁNOWIEC – JÓZEFOWIEC – ENERGETYKÓW	12 734 826	0	12 734 826
WITOSA	16 281 904	0	16 281 904
DĄB – BAILDONA	6 382 768	3 520 000	9 902 768
BRYNÓW – CEGLANA	1 798 753	6 078 634	7 877 387
PROJEKTY ZINTEGROWANE	17 913 461	167 808 258	185 721 719
RAZEM	876 506 997	1 010 692 889	1 887 199 886

5.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania miejskie

Tab.5.1.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Centrum

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastające do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przebudowa strefy śródmiejskiej miasta Katowice	Zrealizowano przebudowę ul. Tylnej Mariackiej. Wykonano budowę systemu ruchu kołowego na ul. Mariacka, Stanisława i Mieleckiego. Opracowano projekt przebudowy i zmiany funkcji budynku przy ul. Mariackiej 10. Wykonano wzmocnienia podbudowy ul. Mariackiej na odcinku od ul. Francuskiej do Kościoła Mariackiego. Zrealizowano słupki w ul. Mieleckiego. Trwa realizacja zadania w zakresie przebudowy układu drogowego, placów publicznych, torowiska tramwajowego oraz infrastruktury technicznej w strefie Rondo-Rynek - Etap I. Dopuszczono do ruchu: - linię tramwajową na relacji Brynów – Zawodzie - linię tramwajową na relacji Zawodzie – Brynów - linię tramwajową na relacji Wschód – Zachód - linię tramwajową na relacji Północ – Południe Zakończono roboty bitumiczne na płycie Rynku – przygotowano do utrzymania zimowego. Opracowano Projekt II etapu przebudowy układu drogowego, torowiska tramwajowego oraz infrastruktury technicznej w strefie Rondo-Rynek i wybrano wykonawcę robót budowlanych. Rozstrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji urbanistycznej zagospodarowania przestrzeni publicznych w obszarze Centrum Katowic. Przygotowano i ogłoszono przetarg ograniczony na wybór wykonawcy dokumentacji projektowej zagospodarowania przestrzeni publicznych w Centrum Katowic, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na podstawie koncepcji udostępnionej przez Zamawiającego wraz z nadzorem autorskim nad realizacją zadania. Trwa procedura przetargowa. Trwa realizacja umowy na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu. Wykonano bieżącą konserwację figury Świętego Jana. Opracowano PFU dla wykonania „Projektu drogi pomiędzy ul. P. Skargi i Mickiewicza przy budynku DH ŚLĄZAK w Katowicach”. Zrealizowano przebudowę ul. Słowackiego, węzła wschodniego w rejonie ulic: Pocztowej, Dworcowej, Św. Jana, ul. Kochanowskiego (pod wiaduktem kolejowym). Trwa realizacja umowy w zakresie wykonania usług doradczych przy realizacji parkingów w ramach Placu Dworcowego, Placu B. Chrobrego, w ramach procedury wyboru partnera prywatnego w celu zawarcia umowy koncesji na roboty budowlane odnośnie ww. parkingów.	2005 -2015	82 971 192	141 927 016	224 898 208	Środki własne EBI BRRE	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
2.	Połączenie drogowe ul. Damrota z ul. Francuską	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja połączenia drogowego z miejscami postojowymi dla obsługi komunikacyjnej terenu położonego pomiędzy ul. Damrota a ul. Francuską w związku z realizacją obiektów Sądu Okręgowego. Zadanie zakończone.	2005-2010	14 069 882	0	14 069 882	Środki własne EBI Środki budżetu państwa	Os. Paderewskiego Muchowiec
3.	Modernizacja węzła drogowego Al. Roździeńskiego - ul. Murckowska - ul. Bagienna - II etap w ramach zadania "Drogowa Trasa Średnicowa Katowice - Dąbrowa Górnicza"	Opracowanie dokumentacji projektowej, przetargowej i realizacja II etapu modernizacji dotyczącego części drogowej. Zadanie zakończone.	2006-2007	19 128 429	0	19 128 429	Środki własne Środki budżetu państwa Środki budżetu województwa	Bogucice + Zawodzie
4.	Układ komunikacyjny dla terenu budowy Nowego Muzeum Śląskiego, Międzynarodowego Centrum Kongresowego i siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja budowy układu komunikacyjnego dla terenu budowy Nowego Muzeum Śląskiego, Międzynarodowego Centrum Kongresowego i siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach wraz z niezbędnymi przekładkami oraz miejscami parkingowymi.	2008-2014	93 111 052	60 961 637	154 072 689	Środki własne EBI	Bogucice
5.	Przebudowa ul. Słowackiego od ul. Mikołowskiej / Matejki do ul. Dworcowej	Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy odc. ul. Słowackiego od ul. Mikołowskiej do ul. Dworcowej - dostosowanie geometrii do nowych rozwiązań komunikacyjnych. W związku z przebudową dworca PKP, realizacja części zakresu robót drogowych związanych z poszerzeniem ul. Słowackiego, z przekładką uzbrojenia podziemnego i przebudową sygnalizacji świetlnej skrzyżowania ul. Słowackiego - Mikołowskiej - Matejki - Sądowej. Dworcowej. Zadanie zakończone.	2006-2008	986 065	0	986 065	Środki własne EBI	Śródmieście
6.	Bulwary Rawy	Zrealizowano: drogę dojazdową do szpitala Św. Elżbiety, plac manewrowy z możliwością postoju przy ul. Szkolnej, parking przy ul. Chelkowskiego, odcinek od ul. Bogucickiej do ul. Czecha wraz z parkingiem, odcinek od ul. Bogucickiej do SP przy os. Gwiazdy, budowę dróg, ciągów pieszych, ścieżek rowerowych oraz zagospodarowanie wzdłuż rzeki Rawy. Wykonanie aktualizacji dokumentacji projektowej dla lewobrzeżnego odcinka drogi wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem dla pieszych, miejscami parkingowymi, odwodnieniem, oświetleniem i małą architekturą na odcinku od ul. Bankowej w stronę ul. Dudy Gracza. Końcowa faza realizacji zadania.	2005-2013	17 116 961	300 000	17 416 961	Środki własne EBI	Śródmieście
7.	Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja Międzynarodowego Centrum Kongresowego w Katowicach, na terenie po zlikwidowanej kopalni "Katowice", z zakładanym dofinansowaniem z funduszy europejskich.	2008-2014	34 331 736	289 978 040	324 309 776	Środki własne EBI EFRR	Bogucice + Koszutka

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
8.	Budowa siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach	Opracowanie studium wykonalności i dokumentacji projektowej oraz realizacja budowy siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, na terenie po zlikwidowanej kopalni "Katowice", z zakładanym wykorzystaniem funduszy strukturalnych UE.	2008 -2014	65 062 685	227 489 555	292 552 240	Środki własne EBI EFRR	Bogucice
9.	Przebudowa dróg gminnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg gminnych: ul. Sienkiewicza - koszt: 2 988 343 (06/08) ul. Opolska - koszt: 1 653 823 (06/08) ul. Reymonta - koszt: 2 439 889 (06/08) ul. Dąbrowskiego - koszt: 2 785 996 (06/07) ul. Zacisze - koszt: 758 975 (07) ul. Andrzeja - koszt: 1 906 872 (07/08) ul. Chopina - koszt: 2 310 214 (07/08) ul. Batorego - koszt: 610 924 (07) łącznik ul. Sienkiewicza - Plebiscytowa - koszt: 111 130 (07) ul. Krzywa - koszt: 1 002 453 (07/08) dojazd do Superjednostki - koszt: 154 997 (07) ul. Królowej Jadwigi - koszt 785 134 (09) ul. Rybnicka - koszt 1 015 120 (09) ul. Barbary - koszt 2 490 943 (09) ul. Sobieskiego - koszt 326 390 (09) ul. Czarnieckiego - koszt 975 720 (09) ul. Morcinka - koszt 1 747 797 (09) ul. Reymonta 34-40 - koszt 405 278 (10) ul. Szmausa - Hercena - koszt 2 483 956 (10) ul. Lompy - koszt 594 664 (10) Pl. Miarki – koszt 160 194 (10) Pl. Wolności - koszt 217 074 (10) ul. Rynek - koszt 143 107 (10) ul. Pocztowa - koszt 88 645 (10) ul. Andrzeja – koszt 28 626 (10) ul. Przemysłowa – koszt 299 147 (10) ul. Strzelecka – koszt 1 328 125 (11) ul. Piotra Skargi – koszt 3 066 470 (12/13) ul. Szttygarska – koszt 332 571 (13) ul. Jordana – koszt 700 000 (14)	2006-2014	29 880 018	4 032 559	33 912 577	Środki własne dysponent środków MZUim EBI	Śródmieście
10.	Pałac Młodzieży im. Prof. A. Kamińskiego przy ul. Mikołowskiej 26 + Termomodernizacja budynku Pałacu Młodzieży w Katowicach	Opracowanie dokumentacji projektowej oraz rozpoczęcie modernizacji obiektu w zakresie termomodernizacji, przebudowy segmentu teatru wraz z zapleczem scenicznym, wymiany instalacji wewnętrznych, czyszczenia elewacji, usunięcia barier architektonicznych.	2007-2014	26 567 863	23 361 018	49 928 881	Środki własne EBI fundusze strukt. UE	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
11.	Przebudowa placu Jana Pawła II	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy pl. Jana Pawła II. Realizacja zadania przekazana do KZGM, ZZM i MZUiM. Zadanie zakończone.	2007	54 026	0	54 026	Środki własne	Śródmieście
12.	Przebudowa dróg powiatowych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg powiatowych: ul. Plebiscytowa - koszt 2 144 677 (06/08) ul. Graniczna - koszt 4 750 619 (06/07) al. Korfantego - koszt 4 178 575 (06/08) ul. Bogucicka – koszt: 1 683 687 (07) ul. Mikołowska - koszt: 1 932 387 (07) ul. Powstańców - koszt: 3 749 850 (08) ul. Plebiscytowa – koszt 1 240 903 (09) ul. Ligonía – koszt 700 298 (09) ul. Jagiellońska – koszt 2 273 115 (09) ul. Wita Stwosza – koszt 1 119 978 (09) ul. Powstańców – koszt 2 630 806 (09) ul. Kochanowskiego – koszt 1 494 706 (09) skrz. Graniczna - Sikorskiego - koszt 2 764 489 (09) ul. Szeptyckiego - koszt 311 365 (09) ul. Murckowska - koszt 2 189 075 (09) ul. Mikołowska - koszt 2 196 017 (09) ul. Francuska - koszt 1 952 439 (10) ul. Wita Stwosza - koszt 330 477 (10) ul. Bankowa - koszt 1 612 189 (10) ul. Roździeńskiego 98 - koszt 269 080 (10) ul. Krasieńskiego - koszt 193 437 (10) ul. Francuska - koszt 447 254 (10) skrz. Mikołowska - Kopernika - koszt 127 605 (10) ul. Markiefki – koszt 445 580 (10) ul. Jagiellońska – koszt 1 096 694 (11) ul. Skłodowskiej – koszt 281 627 (11) ul. Jagiellońska 25 – koszt 410 012 (11) ul. Mikołowska – koszt 204 578 (11) ul. Sokolska (przejście podziemne) – koszt 695 068 (12) ul. Graniczna – koszt 724 099 (12) ul. Sokolska – koszt 54 489 (13) ul. Ligonía – koszt 1 033 848 (13) ul. Mikołowska (przejście podziemne) – koszt 161 148 (13) skrzyż. ul. Boh. Monte Cassino – ul. 1 Maja – koszt 236 476 (13) ul. Boh. Monte Cassino (przejście podziemne) – koszt 454 521 (13) ul. Raciborska – koszt 1 200 000 (14) ul. Kilińskiego – koszt 1 300 000 (14)	2006-2014	44 150 685	4 440 482	48 591 167	Środki własne dysponent środków MZUiM EBI	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
13.	Modernizacja skweru przy ul. Sokolskiej	Opracowanie dokumentacji i realizacja modernizacji skweru, na podstawie założeń rekomendowanych przez Stowarzyszenie "Moje Miasto" i UM Katowice. Zadanie zakończone.	2009-2011	3 998 804	0	3 998 804	Środki własne	Śródmieście
14.	Miejski Dom Kultury „Zawodzie” – filia „Bogucice”	Opracowanie dokumentacji i realizacja istniejącego obiektu MDK "Zawodzie" - filia "Bogucice" oraz dobudowa nowego skrzydła budynku wraz z instalacjami elektrycznymi, wod-kan i co. Zadanie zakończone.	2005-2010	9 069 884	0	9 069 884	Środki własne EBI	Bogucice
15.	Zagospodarowanie akwenu „Dolina Trzech Stawów”	Opracowanie dokumentacji i realizacja akwenu wodnego dla potrzeb kąpieliska strzeżonego wraz z zagospodarowaniem terenu. Zadanie zakończone.	2005 i 2008-2010	3 364 765	0	3 364 765	Środki własne EBI	Paderewskiego Muchowiec
16.	Budowa Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach	W 2010r. Miasto Katowice wydatkowało w ramach zadania 77.000 zł na przygotowanie konkursu architektonicznego, a w 2011r. przekazało działkę przy ul. Pawła 3 (działka nr 183/2 objęta księgą wieczystą KW 29302; akt notarialny z dnia 22.11.2011r.; protokół zdawczo – odbiorczy przekazania nieruchomości z dnia 21.12.2011r.). Dnia 10 lipca 2013r. uprawomocniła się decyzja o pozwoleniu na budowę nowej siedziby Wydziału.	2010-2013	77 000	0	77 000	Środki własne	Śródmieście
17.	Hala sportowa przy ul. Granicznej 46	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja hali sportowej z wielkowymiarowych elementów klejonych zlokalizowanej przy Gimnazjum Nr 4 przy ul. Granicznej 46. Zadanie zakończone.	2006-2007	1 211 747	0	1 211 747	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
18.	Modernizacja obiektu "Spodek" w Katowicach	Opracowanie dokumentacji i realizacja modernizacji obiektu "Spodek" w Katowicach w zakresie, m.in.: wymiany elewacji, remontu tarasów, instalacji wewnętrznych, wykonania i montażu kurtyn p.poż., wykonania nagłośnienia, przebudowy hotelu.	2008-2014	163 936 687	15 739 964	179 676 651	Środki własne EBI	Koszutka
19.	Nadbudowa budynku Rektoratu i adaptacja budynku po NBP dla Rektoratu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach	Pomoc miasta w realizacji adaptacji budynku po NBP przy ul. Bankowej dla Rektoratu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zadanie zakończone.	2005 i 2007- 2008	4 650 000	0	4 650 000	Środki własne	Śródmieście
20.	Modernizacja budynku Politechniki Śląskiej – Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii w Katowicach	Pomoc miasta w realizacji modernizacji budynku Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii przy ul. Krasińskiego 8. Zadanie zakończone.	2005-2010	3 600 000	0	3 600 000	Środki własne	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
21.	Budowa między ulicami Raciborską a Koszarową w Katowicach obiektów dydaktycznych i kulturalnych wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych na otwarty park form przestrzennych	Pomoc miasta w realizacji inwestycji budowy między ulicami Raciborską a Koszarową w Katowicach obiektów dydaktycznych i kulturalnych wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych na otwarty park form przestrzennych. Zadanie zakończone.	2007 i 2010	737 910	0	737 910	Środki własne	Śródmieście
22.	Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka	Pomoc miasta w realizacji inwestycji budowy Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej dla Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej w Katowicach (na podstawie dokumentacji projektowej opracowanej przez UŚ w uzgodnieniu z AE), zlokalizowanej w rejonie ul. Bankowej i rzeki Rawy. Zadanie zakończone.	2005 i 2009-2011	9 583 339	0	9 583 339	Środki własne	Śródmieście
23.	Budowa Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej SYMFONIA w Katowicach	Pomoc miasta w realizacji inwestycji budowy Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej SYMFONIA przy ul. Damrota. Zadanie zakończone.	2004-2007	7 640 000	0	7 640 000	Środki własne	Śródmieście
24.	Modernizacja budynku przy Pl. Wolności 12a	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji budynku z przystosowaniem na potrzeby Urzędu Miasta. Zadanie zakończone.	2005-2010	21 760 212	0	21 760 212	Środki własne EBI	Śródmieście
25.	Modernizacja budynku przy ul. Młyńskiej 1	Opracowanie dokumentacji projektowej i modernizacja budynku przy ul. Młyńskiej 1 dla przystosowania obiektu do funkcji administracyjno – biurowej.	2009 - 2014	19 546 553	12 343 960	31 890 513	Środki własne EBI	Śródmieście
26.	Monitoring wizyjny w obszarze ulic Raciborska – Kozielska	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja monitoringu wizyjnego w obszarze ulic Raciborska - Kozielska w tym Cmentarza Żydowskiego. Zadanie zakończone.	2008	189 876	0	189 876	Środki własne	Śródmieście
27.	Modernizacja budynku Rektoratu Akademii Muzycznej w Katowicach	Pomoc miasta w realizacji modernizacji budynku Rektoratu Akademii Muzycznej w Katowicach. Zadanie zakończone.	2009-2010	700 000	0	700 000	Środki własne	Śródmieście ²⁹

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
28.	Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ul. Pułaskiego Zmiana nazwy zadania: Rozbudowa układu komunikacyjnego na Os. Paderewskiego w rej. ul. Sikorskiego i Pułaskiego - etap I	Realizacja dwóch odcinków dróg gminnych wraz z oświetleniem, odwodnieniem i infrastrukturą towarzyszącą, w tym: zadanie 1 – Rozbudowa u. Sikorskiego, zadanie 2 – Rozbudowa ul. Pułaskiego na odcinku od ul. Paderewskiego/Szeptyckiego do ul. Pułaskiego	2013-2014	0	4 600 000	4 600 000	Środki własne	Śródmieście
29.	Kompleksowa termomodernizacja i budowa infrastruktury do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynkach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach	W ramach projektu wykonano prace służące zmniejszeniu strat ciepła i zapotrzebowania na ciepło w budynku warsztatów szkolnych i szkoły, wymieniono stolarkę, wykonano modernizację instalacji c.o. i c.w.u., zbudowano stację wymienników, wykonano modernizację i budowę instalacji wentylacyjnej dla sali gimnastycznej i auli z odzyskiem ciepła, zbudowano infrastrukturę do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zamontowano lampy solarne. Zadanie zakończone.	2010-2012	7 775 544	0	7 775 544	Środki własne Fundusze UE	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
30.	Modernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Realizacja modernizacji budynków: ul. Barbary1/Mikolowska 44 – koszt 3 518 022 (04/07) ul. Mariacka 25,25a/Francuska 7 – koszt 2 858 541 (05/08) ul. Mariacka 28, 28a – koszt 1 842 065 (05/07) ul. Mariacka 34 – koszt 76 363 (05/06) ul. Katowicka 46b, c – koszt 1 306 324 (05/07) ul. Mariacka 10 – koszt 136 959 (05/08) ul. Warszawska 43/ Damrota 2 – koszt 45 470 (05/06) ul. PCK 9 – koszt 89 570 (06) ul. 3-go Maja 7 – koszt 1 895 193 (05/08) ul. Słowackiego 11 – koszt 677 846 (06/07) ul. 3 Maja 36 – koszt 3 207 915 (05/07 i 11/16) ul. Chopina 16 – koszt 13 708 (06) ul. Mickiewicza 8 – koszt 26 031 (05) ul. Raciborska 31-35 – koszt 1 285 642 (06/07) ul. Kościuszki 41 – koszt 162 911 (07/10) ul. Krasińskiego 9/ul. Brata Alberta 2 – koszt 2 917 027 (07/11) ul. Sienkiewicza 16 – koszt 911 825 (07/10) ul. 3-go Maja 11 – koszt 4 431 (08) ul. Wojewódzka 36-38 – koszt 7 505 405 (07/15) ul. Francuskiej 43 – koszt 211 203 (08/11) ul. Żwirki i Wigury 9, 9a – koszt 186 660 (08/10) ul. Ligonia 55 – koszt 1 922 209 (08/11) ul. Krasińskiego 7/ Brata Alberta 1 – koszt 3 497 551 (08/10 i 12/13) ul. Mariacka 32, 32a, 32b, 34 – wykonanie 5 978 (09) ul. Moniuszki 6/11 – koszt 138 860 (09) ul. Kordeckiego 3-4 – wykonanie 154 119 (11) ul. Drzymały 12 – wykonanie 121 390 (10/11) ul. Warszawska 35,35a,35b – wykonanie 48 007 (10) ul. PCK 1 – koszt 3 792 085 (10/12) ul. Stalmacha 20, 18, 18a – koszt 5 354 012 (10/15) ul. Młyńska 9 – koszt 171 435 (10/11) ul. Dyrekcyjna 3 – koszt 505 453 (10/11) ul. Warszawska 6/Teatralna 9 – koszt 1 518 104 (10/11) ul. Staromiejska 14/ Mieleckiego 3 – koszt 1 323 289 (10/11) ul. Mickiewicza 29 – koszt 9 392 (10) ul. Andrzeja 23a – koszt 90 280 (11) ul. Warszawska 42 – koszt 2 600 136 (12/14) ul. Sienkiewicza 7a – koszt 6 765 (12) ul. Mariacka 3, 3a, 5, 5a – koszt 47 921 (12) ul. Warszawska 4/ ul. Teatralna 7 – koszt 674 114 (13 i 14) ul. Mariacka 3 – koszt 300 000 (14) ul. Sienkiewicza 17 – koszt 600 000 (14) ul. Raciborska 14 a – koszt 600 000 (14) ul. Wróblewskiego 37, 39 – koszt 250 000 (14) ul. Wróblewskiego 39A, 41 – koszt 250 000 (14)	2004-2016	36 713 155	16 147 058	52 860 213	Środki własne dysponent środków KZGM	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
31.	Rozbudowa bazy turystycznej Camping 215 w Katowicach	Wykonano dokumentację projektową i zrealizowano pięć domków kempingowych wraz z wyposażeniem, zapleczem technicznym i parkingami. Zadanie zakończone.	2010-2011	3 381 633	0	3 381 633	Środki własne	Os. Paderewskiego Muchowiec
32.	Stworzenie i oznakowanie Szlaku Moderny w Katowicach	W ramach projektu "Stworzenie i oznakowanie Szlaku Moderny w Katowicach" dostarczono, zamontowano i uruchomiono 16 infokiosków na terenie miasta Katowice (przy budynkach architektonicznych zbudowanych w stylu modernistycznym). Zadanie wykonano w całości. Zadanie zakończone.	2011	315 441	0	315 441	Środki własne	Śródmieście
33.	Przebudowa infrastruktury technicznej w rejonie ul. Rybnickiej oraz Lompy.	Wymiana sieci ciepłowniczej zasilającej budynki przy ul. Rybnickiej 3,5,7,8,10,14 oraz Lompy 24, 24a, sieć ujawniona jako majątek Miasta Katowice.	2013 - 2014	0	370 000	370 000	Środki własne	Śródmieście
34.	Przebudowa strefy śródmiejskiej miasta Katowice: Etap II - Strefa Rondo-Rynek Przebudowa ulic: Matejki oraz Słowackiego	Przebudowa dróg powiatowych w strefie śródmiejskiej (ul. Słowackiego, ul. Matejki).	2014	0	2 500 000	2 500 000	Środki własne kredyt BRRE	Śródmieście
35.	Przebudowa strefy śródmiejskiej miasta Katowice: Etap II - Strefa Rondo-Rynek Modernizacja budynku przy ul. św. Jana 10, 10a	Modernizacja budynku przy ul. Św. Jana 10, 10a.	2008 - 2014	991 764	11 195 080	12 186 844	Środki własne kredyt BRRE	Śródmieście
36.	Rewitalizacja Parku Boguckiego	Rewitalizacja Parku Boguckiego.	2013-2016	0	5 120 000	5 120 000	Środki własne Fundusze UE	Bogucice
37.	Rewitalizacja zabytkowych budynków Łaźni Głównej i Stolarsi wraz z przyległym terenem dawnej kopalni Katowice i budową niezbędnej infrastruktury na potrzeby Muzeum Śląskiego w Katowicach	Rewitalizacja zabytkowych budynków Łaźni Głównej i Stolarsi wraz z przyległym terenem dawnej kopalni Katowice i budową niezbędnej infrastruktury na potrzeby Muzeum Śląskiego w Katowicach.	2015	0	3 000 000	3 000 000	Środki własne	Bogucice

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.5.1.2. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Giszowiec – Nikiszowiec

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR GISZOWIEC - NIKISZOWIEC								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przebudowa dróg gminnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg: ul. Plac Pod Lipami – koszt 4 037 820 (09 i 14) ul. Gościnną – koszt 708 318 (09) ul. Rymarska/Plac Wyzwolenia – koszt 121 390 (09) ul. Radosna – koszt 278 394 (09) Plac Wyzwolenia - Rymarska - Garbarska – koszt 3 464 649 (10) Zadanie zakończone.	2009-2014	4 610 571	4000000	8 610 571	Środki własne dysponent środków MZUiM EBI	Giszowiec Nikiszowiec
2.	Przebudowa dróg powiatowych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg: ul. Mysłowicka - koszt 5 007 854 (06/08) Zadanie zakończone.	2006-2008	5 007 854	0	5 007 854	Środki własne dysponent środków MZUiM EBI	Giszowiec
3.	Modernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji budynków: Os. Giszowiec - IV etap sieci energetycznych - koszt 391 978 (07/08) ul. Radosna 35a,b,c (14 i 16) – koszt 2 900 000 ul. Kosmiczna 30-43 (14) – koszt 150 000	2007-2016	391 978	3 050 000	3 441 978	Środki własne dysponent środków KZGM	Giszowiec
4.	Serce Nikiszowca. Rewitalizacja budynku Muzeum Historii Katowic przy ul. Rymarskiej 4	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji obiektu p.n. "Magiel" przy ul. Rymarskiej 4, z zakładanym wykorzystaniem funduszy strukturalnych UE. Zadanie zakończone.	2005-2007 i 2009-2010	3 245 102	0	3 245 102	Środki własne EFRR	Nikiszowiec
5.	Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie łódzkiego „Jantor”	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy układu komunikacyjnego w rejonie łódzkiego "Jantor" tj. skrzyżowań: - ul. Nałkowskiej z ul. Szopienicką, - ul. Nałkowskiej i Pl. Wyzwolenia, z możliwością pozyskania dodatkowych miejsc parkingowych. Zakończenie realizacji przebudowy układu komunikacyjnego w rejonie łódzkiego "Jantor" wraz z dodatkowymi miejscami parkingowymi. Zadanie zakończone.	2005-2006 i 2008-2010	7 581 366	0	7 581 366	Środki własne EBI Środki budżetu Państwa	Nikiszowiec
6.	Szkoła Podstawowa nr 53 przy pl. Wyzwolenia 18	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja wymiennikowni - dostosowanie do nowych warunków zasilania ZEC. Zadanie zakończone.	2008	502 605	0	502 605	Środki własne	Nikiszowiec
7.	Zmiana ogrzewania na zdalaczynne w budynkach mieszkaniowych na osiedlu Nikiszowiec	Realizacja zmiany sposobu zasilania w ciepło przez Hutniczo – Górnica Spółdzielnię Mieszkaniową dofinansowywane ze środków MFOŚiGW. Zadanie zakończone.	2004-2007	3 992 635	0	3 992 635	Środki MFOŚiGW	Nikiszowiec

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR GISZOWIEC - NIKISZOWIEC								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
8.	Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego – instalacja kamer w dzielnicy Nikiszowiec w Katowicach	Zadanie wykonano zgodnie z projektem. Powstał monitoring na świetłowodach. Składa się z 10 kamer IP. Podglądy hala Jantor, MCR, KMP, KPV. Zapis obrazów i ich udostępnianie upoważnionym organom w KMP. Zadanie zakończone.	2010-2012	799 815	0	799 815	Środki własne (w tym wkład społeczności lokalnej) EFRR	Nikiszowiec

Tab.5.1.3. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Szopienice

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR SZOPIENICE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przebudowa dróg powiatowych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg: ul. Wiosny Ludów od ul. Przelotowej do granic miasta - koszt: 2 111 608 (06/07) ul. Lwowska – koszt 1 789 610 (09) Zadanie zakończone.	2006-2009	3 901 218	0	3 901 218	Środki własne dysponent środków MZUiM EBI	Szopienice - Burowiec
2.	Modernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji budynków: ul. Zamenhofska 32 a-d – koszt 847 080 (07/08) ul. Zamenhofska 34 a-d – koszt 815 464 (08/09) ul. Wiosny Ludów 24 – koszt: 100 971 (10/11) ul. Wiosny Ludów 5 – 471 750 (12 i 14) ul. Morawa 119a – koszt 1 920 000 (13/15) ul. Obr. Westerplatte 42-50 – koszt 486 134 (11/12) ul. Sucharskiego 9 – koszt 25 000 (14)	2007-2015	2 261 399	2 405 000	4 666 399	Środki własne dysponent środków KZGM	Szopienice - Burowiec
3.	Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie ul. Wiosny Ludów oraz skrzyżowania z ulicami Lwowską, Bednorza i Obrońców Westerplatte (plac Powstańców Śląskich)	Uregulowanie spraw terenowo-prawnych w związku z planowanym rozpoczęciem realizacji przebudowy układu drogowego w rejonie ul. Wiosny Ludów oraz skrzyżowania z ulicami Lwowską, Bednorza i Obrońców Westerplatte (Plac Powstańców Śląskich).	2010-2014	256 928	309 629	566 557	Środki własne	Szopienice - Burowiec
4.	Przebudowa budynku przy ul. Lwowskiej 7	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy budynku z uwzględnieniem nowych funkcji związanych z przeniesieniem V Komisariatu Policji z budynku przy ul. Zamenhofska 15. Zadanie zakończone.	2007-2010	9 156 006	0	9 156 006	Środki własne	Szopienice – Burowiec

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR SZOPIENICE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
5.	Szkoła Podstawowa nr 42 przy ul. Wiosny Ludów 22	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przewiązki łączącej budynki szkolne. Zadanie zakończone.	2005-2007	2 510 111	0	2 510 111	Środki własne EBI	Szopienice
6.	Zespół Szkół Specjalnych nr 10 przy ul. ks. bpa H. Bednorza 13	Opracowanie dokumentacji projektowej i usunięcie barier architektonicznych w obiekcie miejskim. Zadanie zakończone.	2006 i 2008	175 199	0	175 199	Środki własne	Szopienice - Burowiec
7.	Szkoła Podstawowa nr 45 przy ul. Korczaka 11	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przewiązki łączącej budynki szkolne oraz sali gimnastycznej. Zadanie zakończone.	2006 i 2009-2010	5 808 698	0	5 808 698	Środki własne	Szopienice - Burowiec
8.	Budowa kompleksu boisk z ogrodzeniem dla Szkoły Podstawowej nr 44 w Katowicach	Opracowanie dokumentacji i realizacja kompleksu boisk z ogrodzeniem z wykorzystaniem funduszy strukturalnych UE. Zadanie zakończone.	2008-2009	857 244	0	857 244	Środki własne EFRR	Szopienice - Burowiec
9.	Przerzut ścieków z dzielnicy Szopienice do oczyszczalni Dąbrówka Mała Centrum – I etap i II etap	Opracowanie dokumentacji projektowej kolektora grawitacyjnego na terenie Dąbrówki Małej oraz opracowanie dokumentacji projektowej układu kanalizacji dla rozbudowy Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szopienicach przy ul. Ks. Bpa. Bednorza 3. Zadanie zakończone.	2002-2004 i 2005-2009	3 881 854	0	3 881 854	Środki własne Środki MFOŚiGW	Szopienice – Burowiec

Tab.5.1.4. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Załęże

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR ZAŁĘŻE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Modernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji budynków: Ul. Gliwicka 150 – koszt: 4 397 063 (06/08) Zadanie zakończone.	2006-2008	4 397 063	0	4 397 063	Środki własne dysponent środków KZGM	Załęże

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR ZAŁĘŻE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
2.	Przebudowa kanalizacji w dzielnicy Załęże w rejonie ul. Gliwickiej	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy kanalizacji w ul. Gliwickiej na odc. od ul. Brackiej do ul. Lelewela i budowy kolektorów poprzecznych w ul. Macieja i ul. Pośpiecha oraz na odc. od ul. Żelaznej do ul. Brackiej z włączeniami poprzecznymi do istniejącego kolektora, wraz z modernizacją drogi i oświetlenia. Zadanie zakończone.	2003-2009	23 888 073	0	23 888 073	Środki własne EBI	Załęże
3.	Boisko sportowe i plac zabaw przy Szkole Podstawowej nr 22 przy ul. Wolskiego 3	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja boiska sportowego z bieżnią i placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 22 przy ul. Wolskiego 3. Zadanie zakończone.	2006-2008	1 106 642	0	1 106 642	Środki własne EBI	Załęże
4.	Budowa siedziby Straży Miejskiej przy ul. Żelaznej	Opracowanie dokumentacji projektowej i budowa siedziby Straży Miejskiej przy ul. Żelaznej. Zadanie zakończone.	2009-2012	8 468 808	0	8 468 808	środki własne	Załęże
5.	Przebudowa dróg powiatowych	Przebudowa ul. Żelaznej od ul. Gliwickiej do ul. Chorzowskiej (jezdnia + chodnik). Zadanie zakończone.	2012	1 304 679	0	1 304 679	środki własne	Załęże

Tab.5.1.5. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Szopienice - Borki

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR SZOPIENICE - BORKI								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ul. Korczaka	Zadanie zakończone i odebrane w zakresie budowy drogi dojazdowej do zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych w rejonie ul. Korczaka i Hallera z odwodnieniem i oświetleniem. Zadanie zakończone.	2012-2013	614 529	15 000	629 529	Środki własne	Szopienice – Burowiec

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.5.1.6. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Wełnowiec – Józefowiec – Energetyków

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR WEŁNOWIEC – JÓZEFOWIEC - ENERGETYKÓW								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przedłużenie ul. Stęślickiego w kierunku północnym - etap I – ul. Konduktorska	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja inwestycji. Zadanie zakończone.	2007-2010	12 734 826	0	12 734 826	Środki własne EBI EFRR	Wełnowiec - Józefowiec

Tab.5.1.7. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Witosa

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR WITOSA								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe przy ul. Sławka – Rataja (TBS)	Opracowanie dokumentacji i realizacja uzbrojenia terenu osiedla (kanal. sanit., kanal. deszcz., oświetlenie i droga). Zadanie zakończone.	2005-2010	4 500 806	0	4 500 806	Środki własne EBI	Os. Witosa
2.	Przebudowa kanalizacji w ul. Rataja	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja odcinka kanalizacji sanitarnej od ul. Kossutha 13 do skrzyżowania ul. Mościckiego z ul. Rataja, z przejściem pod torami kolejowymi, kanalizacji deszczowej od torów kolejowych do rej. bud. przy ul. Rataja 2, z modernizacją drogi ul. Rataja na całej długości. Zadanie zakończone.	2006-2007	131 931	0	131 931	Środki własne	Os. Witosa
3.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych na os. Witosa	Opracowanie koncepcji, dokumentacji projektowej i realizacja obiektu rekreacyjnego z elementami funkcji sportu na terenie u zbiegu ulic Witosa – Ossowskiego. Zadanie zakończone.	2005-2006	640 226	0	640 226	Środki własne	Os. Witosa
4.	Regionalny Obszar Rekreacyjno - Turystyczny - trasy rowerowe drogą do rozwoju turystyki aktywnej w Subregionie Centralnym - trasa rowerowa nr 103 w Katowicach	Budowa trasy rowerowej nr 103 w Katowicach, z zakładanym wykorzystaniem funduszy strukturalnych UE. Zakończenie opracowania dokumentacji projektowej i rozpoczęcie realizacji trasy rowerowej nr 103 w Katowicach. Zadanie zakończone.	2007-2010	1 659 861	0	1 659 861	Środki własne EFRR	Os. Witosa
5.	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Katowicach ul. Witosa 23	Realizacja termomodernizacji budynków ZSO nr 7. Zadanie zakończone.	2008 i 2010-2011	5 601 614	0	5 601 614	Środki własne Środki WFOŚiGW	Os. Witosa

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR WITOSA								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
6.	Przebudowa dróg gminnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg: ul. Obroki – koszt 892 567 (09) ul. Rataja – 1 897 326 (11/12) Zadanie zakończone.	2009 i 2011-2012	2 789 893	0	2 789 893	Środki własne dysponent środków MZUim	Os. Witosy
7.	Przebudowa dróg powiatowych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy dróg: ul. Witosy (wiadukt + zatoka autobusowa) – 957 573 (09 i 12) Zadanie zakończone.	2009 i 2012	957 573	0	957 573	Środki własne dysponent środków MZUim	Os. Witosy

Tab. 5.1.8. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Dąb – Baildona

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR DĄB - BAILDONA								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Układ komunikacyjny na terenie likwidowanej Huty Baildon	Realizacja układu komunikacyjnego na terenie Huty Baildon, w zakresie dróg publicznych, dla dojazdu od ul. Żelaznej w kierunku obiektów BGH POLSKA Sp. z o.o., zjazdu z DTS w kierunku obiektów ESAB oraz dojazdu do centrum biurowego Silesia Business Park. Zadanie zakończone.	2005/2006 i 2008/2012	6 382 768	0	6 382 768	Środki własne	Dąb
2.	Przedłużenie ul. J. Baildona w kierunku planowanej ul. Nowo Gliwickiej	Przedłużenie ul. J. Baildona w kierunku planowanej ul. Nowo Gliwickiej	2014 - 2015	0	3 520 000	3 520 000	Środki własne	Dąb

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.5.1.9. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie w obszarze Brynów – Ceglana

stan na dzień 01.01.2014r.

OBSZAR BRYNÓW - CEGLANA								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Przedłużenie ul. Szybowcowej	Budowa przedłużenia ul. Szybowcowej wraz z oświetleniem i odwodnieniem na odcinku od drogi serwisowej autostrady A4 do skrzyżowania z ul. Lotnisko. Uregulowanie spraw terenowo - prawnych, decyzja ZRID.	2010 i 2012-2014	160 596	900 000	1 060 596	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
2.	Połączenie drogowe Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Katowicach z ulicą Francuską w Katowicach	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja budowy połączenia ośrodka WORD z ul. Francuską w Katowicach.	2012-2014	0	366 204	366 204	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
3.	Przebudowa dróg powiatowych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja przebudowy ul. Lotnisko. Zadanie zakończone.	2010-2011	1 555 019	0	1 555 019	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
4.	Modernizacja komunalnych budynków mieszkalnych	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja modernizacji budynków: ul. Francuska 80 – koszt 197 719 (13) ul. Gen. Jankego 272 – koszt 97 849 (11/13)	2011-2013	83 138	212 430	295 568	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
5.	Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ulic Szybowcowej i Francuskiej	Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w rejonie ulic Szybowcowej i Francuskiej.	2015	0	1 600 000	1 600 000	Środki własne	Os. Paderewskiego - Muchowiec
6.	Budowa układu drogowego w rejonie ul. Ceglanej i ul. Kościuszki	Budowa układu drogowego w rejonie ul. Ceglanej i ul. Kościuszki.	2015	0	3 000 000	3 000 000	Środki własne	Brynów - os. Zgrzebnioła

Tab.5.1.10. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne - zadania miejskie – projekty zintegrowane

stan na dzień 01.01.2014r.

PROJEKTY ZINTEGROWANE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
1.	Strefy aktywności rodzinnej	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja stref aktywności rodzinnej. Zadanie zakończone	2006 i 2009-2010	2 016 297	0	2 016 297	Środki własne fundusze UE	Teren miasta
2.	Miasto Ogrodów – Strefy Aktywnego Wypoczynku	Opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja zagospodarowania Stref Aktywnego Wypoczynku na terenie miasta.	2012-2014	26 937	2 573 063	2 600 000	Środki własne	Teren Miasta
3.	Radosna Szkoła - budowa i modernizacja szkolnych placów zabaw - gmina	Udział miasta Katowice w rządowym programie "Radosna Szkoła" służącym zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I - III szkół podstawowych.	2010-2014	4 634 227	717 200	5 351 427	Środki własne Środki budżetu Państwa	Teren Miasta

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

PROJEKTY ZINTEGROWANE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
4.	Radosna Szkoła - budowa i modernizacja szkolnych placów zabaw - powiat	Udział miasta Katowice w rządowym programie "Radosna Szkoła" służącym zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I - III szkół podstawowych specjalnych. Zadanie zakończone.	2011-2012	564 992	0	564 992	Środki własne Środki budżetu Państwa	Teren Miasta
5.	Katowicki Inteligentny System Monitoringu i Analizy	Rozbudowa Systemu Zarządzania Strumieniami Obrazów Video oraz uruchomienia funkcji Katowickiego Inteligentnego Systemu Monitoringu i Analizy w ramach przetwarzania obrazów z kamer zainstalowanych na terenie Miasta.	2012-2015	36 285	5 963 715	6 000 000	Środki własne	Teren Miasta
6.	Budowa w Katowicach Sieci Publicznych Punktów Dostępu do Elektronicznych Usług Administracji Publicznej - etap II	Zakup i zainstalowanie sieci publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP) - utworzenia infokiosków oraz telecentrów. Zadanie zakończone.	2008 i 2010-2012	577 828	0	577 828	Środki własne Fundusze UE	Teren Miasta
7.	Budowa w Katowicach Sieci Publicznych Punktów Dostępu do Elektronicznych Usług Administracji Publicznej - etap III	Zakup i zainstalowanie sieci publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP) - sieć kratowa WiFi.	2011 i 2014	14 760	929 094	943 854	Środki własne Fundusze UE	Teren Miasta
8.	Modernizacja infrastruktury tramwajowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Modernizacja infrastruktury drogowej w ul. 3 Maja na odcinku od Placu Wolności do katowickiego Rynku. - ul. Obrońców Westerplatte w Katowicach; - końcowego odcinka linii nr 6 i 16 w Katowicach Brynowie; - na odcinku połączenia tramwajowego Katowic z Mysłowicami i Sosnowcem; - na odcinku od Pętli Słonecznej do Ronda w Katowicach; - w ciągu ul. Gliwickiej od przystanku tramwajowego "Lisa" do granic miasta Katowice z Chorzowem; - na odcinku torowiska tramwajowego wbudowanego w jezdnię ul. Kościuszki od Al. Górnosławskiej do skrzyżowania z ul. Dworcową w Katowicach - na odcinku od Wesołego Miasteczka do pętli Zachodniej przy Stadionie Śląskim.	2009-2015	10 042 136	46 567 186	56 609 321	Środki własne	Teren Miasta
9.	Katowicki Inteligentny System Zarządzania Transportem	Identyfikacja strumieni ruchu, ich analiza i informowanie użytkowników dróg o sytuacji ruchowej.	2013-2017	0	56 600 000	56 600 000	Środki własne Fundusze UE	Teren Miasta
10.	Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej w mieście Katowice	Opracowanie dokumentacji projektowej, audytów energetycznych, studium wykonalności oraz wybór Inżyniera kontraktu dla termomodernizacji obiektów przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów (Miejskiego Przedszkola nr 6 przy ul. Uniwersyteckiej 15, nr 12 przy ul. Ligockiej 3, nr 55 przy ul. Szeptyckiego 3, nr 65 przy ul. Ciesielskiej 1, nr 82 przy ul. Bytomskiej 8b, nr 84 przy ul. Targowej 13, nr 85 przy ul. Kwiatkowskiego 20, nr 87 przy ul. Granicznej 44, nr 89 przy ul. Zadole 26a, nr 93 przy ul. Łętowskiego 24, nr 94 przy ul. Rataja 10; Szkoły Podstawowej nr 5 przy ul. Gallusa 5, nr 12 przy ul. Paderewskiego 46, nr 27 przy ul. Łętowskiego 18, nr 29 przy ul. K. Lepszego 2, nr 62 przy ul. Ordona 3b, nr 66 przy ul. B. Krzywoustego 7; Gimnazjum nr 4 przy ul. Granicznej 46,	2014-2017	0	54 458 000	54 458 000	Środki własne Fundusze UE	Teren Miasta

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

PROJEKTY ZINTEGROWANE								
Lp.	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRZEWIDYWANY ZAKRES WYKONANIA	LATA REALIZACJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA w zł			ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	DZIELNICA
				Wykonanie narastająco do 31.12.2012 r.	Nakłady niezbędne z budżetu miasta do zakończenia inwestycji po 2012 r.	OGÓŁEM		
		nr 16 przy ul. Wojciecha 9, nr 19 przy ul. Spółdzielczości 19, nr 20 przy ul. Gen. Jankego 160); obiektów Zespołu Szkół Budowlanych przy ul. Techników 11 oraz V Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Jankego 65; obiektów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74a, Oblatów 24, Świdnickiej 35a, Głogowskiej 23, Morcinka 19a; obiektu Domu Dziecka "Stanica" przy ul. Plebiscytowej 46; oddziałów Żłobka Miejskiego przy ul. Grzegorzka 2, Ligonia 43, Szeptyckiego 1, Bytomskiej 8a, Wojciecha 23a, Tysiąclecia 45, Ordona 3a; obiektów Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego przy ul. Paderewskiego 46a oraz Szkoły Mistrzostwa Sportowego wraz z internatem przy ul. Techników 5-7; Opracowanie dokumentacji projektowej, audytu energetycznego, studium wykonalności oraz wybór Inżyniera Kontraktu dla instalacji kolektorów słonecznych wspomagających system ciepłej wody użytkowej w Domu Pomocy Społecznej "Zacisze" przy ul. Traktorzystów 42.						

5.2. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne – zadania innych instytucji wnioskujących

Tab.5.2.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Centrum

OBSZAR CENTRUM					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Lider projektu: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach Partner projektu: Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach	Budowa między ulicami Raciborską a Koszarową w Katowicach budynku dydaktyczno - badawczego i kulturalnego wraz z zagospodarowaniem terenu na otwarty park form przestrzennych	2008-2012	50 000 000	Śródmieście
2.	Politechnika Śląska Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii w Katowicach	Centrum Badawczo – Rozwojowe Nowe Materiały	2009-2011	7 100 000	Śródmieście
3.	Muzeum Śląskie	Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach	2005-2011	400 000 000	Śródmieście
4.	Filharmonia Śląska	Rozbudowa Filharmonii Śląskiej w Katowicach	2006-2011	29 522 000	Śródmieście
5.	Instytucja Filmowa „Silesia – Film”	Centrum Sztuki Filmowej - adaptacja budynków w Katowicach przy ul. Górniczej 5-7 na cele administracyjno – techniczne i magazyny filmów wraz z zagospodarowaniem terenu	2008-2010	12 500 000	Śródmieście
6.	Rzymsko – Katolicka Parafia p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła	Renowacja zabytkowego kompleksu kościelnego p.w. św. Ap. Piotra i Pawła przy ul. Mikołowskiej w Katowicach	2010-2012	12 000 000	Śródmieście
7.	Rzymsko – Katolicka Parafia p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny	Rewitalizacja kościoła p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Katowicach	2007-2010	5 100 000	Śródmieście
8.	Parafia Ewangelicko – Augsburska w Katowicach	Remont plebani i kościoła Zmartwychwstania Pańskiego wraz z cmentarzem zabytkowym	2005-2009	1 000 000	Śródmieście
9.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy im. Ks. L. Markiecki Zgromadzenia SS św. Jadwigi	Remont i konserwacja elewacji zabytkowego obiektu Specjalnego Ośrodka Wychowawczego im. Ks. L. Markiecki w Katowicach	2008-2009	2 350 000	Bogucice
10.	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. I.J. Paderewskiego	Modernizacja i adaptacja pawilonu przy ul. Sowińskiego 5A na centrum handlowo – kulturalno – oświatowe	po roku 2013	3 200 000	Paderewskiego Muchowiec
11.	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. I.J. Paderewskiego	Przebudowa układu parkingowo – komunikacyjnego wraz z dostosowaniem do obowiązujących przepisów oraz z elementami małej architektury i zieleni obejmującej rejon ulic Sowińskiego, Granicznej i Sikorskiego w zasobach Spółdzielni	po roku 2013	12 000 000	Paderewskiego Muchowiec
12.	Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Przebudowa i modernizacja pawilonu wolnostojącego przy ul. Rybnickiej 11	2008-2009	973 817,35	Śródmieście
13.	Klub Niezależnych Stowarzyszeń Twórczych Marcholt	Przebudowa i modernizacja willi Kramstów	2010-2012	10 000 000	Śródmieście
14.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „GÓRNIK” w Katowicach	Projekt remontu klubu osiedlowego Spółdzielni Mieszkaniowej „Górniki” w Katowicach , w ramach „przebudowa i remont obiektów oraz ich jednoczesna adaptacja na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniając się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym”	2009-2010	253 464	Śródmieście

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR CENTRUM					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
15.	Uniwersytet Śląski w Katowicach	Wielofunkcyjna Hala Sportowa Uniwersytetu Śląskiego	2010-2013	20 000 000	Śródmieście
16.	Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach	Rewitalizacja dzielnicy Katowice-Bogucice poprzez budowę obiektu o funkcjach edukacyjnych, kulturowych, społecznych i gospodarczych	2011-2013	48 741 216	Bogucice
17.	Warszawska 21 Sp. z o.o.	Rewitalizacja budynku byłego Hotelu Śląskiego na funkcje turystyczne z restauracją i mini browarem - Hotel Mariacka 15	2012-2013	11 000 000	Śródmieście
18.	Secus Property S.A.	Piaskowa Business Center	2012-2013	40 000 000	Zawodzie
19.	KAMSOF S.A.	Budynek Biurowo – Szkoleniowy „Ogrody Nauki”	2013-2018	150 000 000	Zawodzie
20.	EUROSTAR REAL ESTATE Sp. z o. o.	Rewitalizacja fragmentu pierzei ulicy Wojewódzkiej – budowa obiektu hotelowego oraz biurowo usługowego wraz z przebudową pieszych ciągów komunikacyjnych łączących centrum miasta z peronem kolejowym nr 5	2012-2014	31 500 000	Śródmieście
21.	EUROSTAR REAL ESTATE Sp. z o. o.	Rewitalizacja i przebudowa zespołu budynków tzw. „Starego Dworca” w Katowicach przy ulicy Dworcowej – dostosowująca obiekty do pełnienia funkcji usługowej, handlowej oraz komunikacji zbiorowej	2013-2016	90 000 000	Śródmieście
22.	BUD-SERWIS Sp. z o.o.	Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa budynku biurowego zlokalizowanego przy ulicy Słowackiego 37 w Katowicach wraz ze zmianą sposobu użytkowania obiektu na funkcję hotelową	2014-2015	18 000 000	Śródmieście
23.	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach	Modernizacja rektoratu, uwzględniająca nowe założenia funkcjonalno – użytkowe	2012-2015	17 000 000	Zawodzie
24.	Uniwersytet Śląski w Katowicach	Kreatywne Miasto – kreatywny Region: Uniwersytet Śląski w Katowicach, ul. Bankowa 14, adaptacja na cele gospodarcze, edukacyjne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne	2014-2015	6 000 000	Śródmieście
25.	Uniwersytet Śląski w Katowicach	Centrum Kształcenia Ustawicznego i Integracji Twórczej przy ul. Bankowej 5 w Katowicach	2015-2017	20 000 000	Śródmieście

Tab.5.2.2. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Giszowiec – Nikiszowiec

OBSZAR GISZOWIEC - NIKISZOWIEC					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Przebudowa i modernizacja pawilonu wolnostojącego przy ul. Mysłowickiej 28	2008-2009	1 102 431,86	Giszowiec
2.	Hutniczo – Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa	Renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w dzielnicy Nikiszowiec – osiedle górnicze z pocz. XX w.	2007-2013	64 000 000	Nikiszowiec
3.	Spółka Mieszkaniowa „Wieczorek”	Renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w dzielnicy Nikiszowiec – osiedle górnicze z pocz. XX w.	2007-2013	3 600 000	Nikiszowiec

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.5.2.3. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Szopienice

OBSZAR SZOPIENICE					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Wyższa Szkoła Mechatroniki w Katowicach	Szopienice Młodym - Kreatywna Strona Katowic.	2011-2012	5 000 000	Szopienice - Burowiec
2.	BFC Nieruchomości Johann Bros	Rewitalizacja i modernizacja starej słodowni (budynek D)	2012-2014	15 000 000	Szopienice - Burowiec

Tab.5.2.4. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Załęże

OBSZAR ZAŁĘŻE					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Hutniczo – Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa	Przywrócenie utraconych funkcji społeczno – gospodarczych zespołu mieszkalno – usługowego położonego w Katowicach przy ul. 18-go Sierpnia i Narutowicza	2007-2013	11 000 000	Załęże
2.	Rzysko - Katolicka Parafia pw. Św. Józefa ul. Gliwicka 76	Prace konserwatorskie i restauratorskie mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku budynku Kościoła pod wezwaniem Św. Józefa w Katowicach - Załężu przy ul. Gliwickiej 76 wraz z okalającym teren ogrodzeniem	2009-2012	650 000	Załęże
3.	Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych w Katowicach	Akademickie Centrum Szkoleniowo - Konferencyjne z zapleczem socjalnym	2009-2011	16 000 000	Załęże
4.	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Gliwicka 12-18a	Nasz Wspólny Dom	2007-2013	1 015 238,20	Załęże
5.	Avimed - N Sp. z o.o.	Rewitalizacja parku miejskiego i budowa centrum usług zdrowotnych i społecznych w Katowicach	2012	10 000 000	Załęże

Tab.5.2.5. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Kolonia Alfred

OBSZAR KOLONIA ALFRED					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Fundacja dla Śląska	Kolonia Alfred – Fabryka Sztuki. Projekt rewitalizacji i zagospodarowania dawnej koloni robotniczej w Katowicach – Welnowcu	2007-2013	110 000 000	Welnowiec-Józefowiec

Tab.5.2.6. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Welnowiec – Józefowiec - Energetyków

OBSZAR WELNOWIEC – JÓZEFOWIEC - ENERGETYKÓW					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Izba Celna w Katowicach	Budowa nowej siedziby Izby Celnej w Katowicach przy ul. Słonecznej 34	2009-2012	50 469 880	Welnowiec- Józefowiec

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

Tab.5.2.7. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Piotrowice

OBSZAR PIOTROWICE					
Lp.	INSTYTUCJA WNOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Szkoła Policji w Katowicach	Przebudowa osi B i C, modernizacja osi A strzelnicy policyjnej Szkoły Policji w Katowicach	2008 - 2015	50 000 000	Piotrowice - Ochojec

Tab.5.2.8. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Dąb - Baildona

OBSZAR DĄB - BAILDONA					
Lp.	INSTYTUCJA WNOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Maksimum Sp. z o.o. Holding S.K.A.	Rewitalizacja przemysłowego budynku hali sprzężarek na potrzeby budynku hotelowego	2012-2013	9 000 000	Dąb
2.	Maksimum Sp. z o.o. Holding S.K.A.	Rewitalizacja terenu po Hucie Baildon "Bracka Center"	2012-2013	50 000 000	Dąb

Tab.5.2.9. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Brynów – Ceglana

OBSZAR BRYNÓW - CEGLANA					
Lp.	INSTYTUCJA WNOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Geo, Mieszkanie i Dom Sp. z o.o.	Centrum Medyczne Ceglana	2012-2016	300 000 000	Brynów - cz. wsch. - Os. Zgrzebnika
2.	Fit Club Center Sp. z o.o.	Ośrodek rekreacyjno - sportowy Fit Club Center "Fabryka Mistrzów"	2012-2014	50 000 000	Os. Paderewskiego - Muchowiec

Tab.5.2.10. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne innych instytucji wnioskujących w obszarze Zawodzie – Porcelanowa

OBSZAR ZAWODZIE – PORCELANOWA					
Lp.	INSTYTUCJA WNOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Fundacja Giesche	Adaptacja budynku szlamowni historycznej fabryki porcelany na budynek biurowo-usługowy wraz z zagospodarowaniem otoczenia jako kolejny etap i rozbudowa Parku Przemysłowo-Technologicznego „Porcelana Śląska Park” w Katowicach	2014 - 2015	5 800 000	Zawodzie

5.3. Planowane przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa – zadania innych instytucji wnioskujących

Tab.5.3.1. Planowane przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa w Katowicach

OBSZAR MIASTA KATOWICE					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
1.	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. I.J. Paderewskiego	„CIEPŁE I ZDROWE OSIEDLE” – Projekt usuwania azbestu i termomodernizacji budynków wielorodzinnych w zasobach Spółdzielni. „CIEPŁE I ZDROWE OSIEDLE” [ETAP 1] – Projekt usuwania azbestu i termomodernizacji budynków wielorodzinnych w zasobach Spółdzielni <u>Lokalizacja:</u> ul. Sowińskiego [1,3], [7], [9,11], ul. Sikorskiego [38], [40], [42], [44]	2010-2013 [ETAP 1]	10 400 000 [ETAP 1]	Os. Paderewskiego-Muchowiec
2.	Wspólnota Mieszkaniowa Aleja Korfańskiego 8	Bezpieczny dom – ekologiczne życie <u>Lokalizacja:</u> Al. Korfańskiego 8	2007-2013	1 500 000	Śródmieście
3.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „GÓRNIK” w Katowicach	Usunięcie i utylizacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych przy ul. Janasa 7A, Ondraszka 11 i 19 z równoczesnym ich zastąpieniem materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia <u>Lokalizacja:</u> ul. Janasa 7A, ul. Ondraszka 11, ul. Ondraszka 19	2009-2012	5 400 000	Załęże
4.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Załęska Hałda”	Ekologiczne elewacje budynków mieszkalnych osiedla Witosa w Katowicach – wyzwanie i konieczność <u>Lokalizacja:</u> ul. Kwiatkowskiego 4, 4A, 10A, 10B, 18, 18A, 18B, 18C, 22, 22A, 22B, 22C, 24, 24A, 24B, 24C, 26A, 26B, 28, 28A, 28B, 28C; ul. Grabskiego 5, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 5F, 7, 7A, 7B, 7C, 7D, 9, 11, 13, 15, 19, 19A, 19B, 19C, 21, 21A, 21B, 21C, 29, 29A; ul. Witosa 9, 9A, 9B, 11, 11A, 11B, 13, 13A, 13B, 13C; ul. Rataja 4, 4A, 6, 6A, 8, 8A; ul. Bardowskiego 3, 3A, 3B, 3C, 3D, 8, 8A, 8B, 10, 10A, 10B; ul. Barlickiego 9, 9A, 11, 11A, 13, 13A, 17, 17A, 19, 19A, 21, 21A; ul. Witosa 32, 32A, 32B, 34, 34A, 36, 36A, 38, 38A, 38B; ul. Rataja 16, 16A; ul. Ossowskiego 2, 2A, 4, 4A, 6, 6A, 14, 14A, 24, 24A, 26, 26A, 28, 28A, 32, 32A, 34, 34A, 30, 30A. I etap projektu: ul. Kwiatkowskiego 28, 28A, 28B, 28C; Grabskiego 7, 7A, 7B, 7C, 7D; Witosa 13, 13A, 13B, 13C; Witosa 34, 34A; Ossowskiego 26, 26A.	Całość projektu: 2009-2020 I etap projektu: 2010-2012	Całość projektu: 36.500.000 I etap projektu: 5.400.000	Os. Witosa
5.	Hutniczo – Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z demontażem płyt z acekolu <u>Lokalizacja:</u> ul. Strzelców Bytomskich 21a, 21b, 21c, 21d, 21e; ul. Strzelców Bytomskich 23a, 23b, 23c; ul. Grzegorzka 14a, 14b, 14c, 14d; ul. Grzegorzka 18a, 18b, 18c, 18d	2011-2013	8 500 000	Dąbrówka Mała
6.	Wspólnota Mieszkaniowa Piaskowej 6-6a w Katowicach	Ocieplenie elewacji budynku wraz z utylizacją eternitu <u>Lokalizacja:</u> ul. Piaskowa 6-6a	2008	120 000	Zawodzie
7.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rolna 21-29 w Katowicach	Ocieplenie elewacji budynku wraz z utylizacją eternitu <u>Lokalizacja:</u> ul. Rolna 21-29	2007-2008	900 000	Brynów – Załęska Hałda
8.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wajdy 4 w Katowicach	Termomodernizacja budynku przy ul. Wajdy 4 w Katowicach wraz z usunięciem płyt z acekolu <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 4	2009-2013	1 200 000	Bogucice
9.	Wspólnota Mieszkaniowa „Boguczanka”, ul. Wajdy 6	Wymiana azbestowej elewacji z acekoli na tynki nowej generacji <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 6	2008-2011	2 500 000	Bogucice
10.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ulicy Wajdy 15 w Katowicach	Usunięcie niebezpiecznych azbestowych elementów budynku wielorodzinnego i zastąpienie materiałem mniej szkodliwym dla zdrowia ludzi <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 15	2009-2011	534 234	Bogucice

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

OBSZAR MIASTA KATOWICE					
Lp.	INSTYTUCJA WNIOSKUJĄCA	NAZWA PROJEKTU	LATA REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	DZIELNICA
11.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wajdy 17 w Katowicach	Termomodernizacja budynku przy ul. Wajdy 17 w Katowicach wraz z usunięciem płyt z acekolu <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 17	2009-2013	900 000	Bogucice
12.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wajdy 18 w Katowicach	Termomodernizacja budynku przy ul. Wajdy 18 w Katowicach wraz z usunięciem płyt z acekolu <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 18	2009-2010	1 500 000	Bogucice
13.	Konsorcjum na realizację Projektu „Wymiana elewacji azbestowej budynku mieszkalnego przy ul. Wiązowej 7A,B,C,D,E,F,G,H w Katowicach”	Wymiana elewacji azbestowej budynku mieszkalnego przy ul. Wiązowej 7A,B,C,D,E,F,G,H w Katowicach <u>Lokalizacja:</u> ul. Wiązowa 7A,B,C,D,E,F,G,H	2010	2 036 249,67	Bogucice
14.	Wspólnota Mieszkaniowa w Katowicach przy ul. Panewnickiej 329, 329a, 329b	Ściągnięcie i utylizacja azbestu. Remont elewacji po ściągnięciu azbestu. <u>Lokalizacja:</u> ul. Panewnicka 329, 329a, 329b	2006-2009	400 000	Ligota - Panewniki
15.	Wspólnota Mieszkaniowa w Katowicach przy ul. Kołobrzeskiej 15a, b, c, d	Ściągnięcie i utylizacja azbestu. Remont elewacji po ściągnięciu azbestu. <u>Lokalizacja:</u> ul. Kołobrzeska 15a, b, c, d	2009-2011	400 000	Ligota - Panewniki
16.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Diamant”	Demontaż, wywóz i utylizacja elementów zawierających azbest oraz docieplenie ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego wielorodzinnego <u>Lokalizacja:</u> ul. Józefowska 101	2008-2010	825 718,70	Wełnowiec-Józefowiec
17.	Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości przy ul. Bogedaina 4, 6 w Katowicach	Remont i docieplenie elewacji nieruchomości wraz z likwidacją płyt azbestowych <u>Lokalizacja:</u> ul. Bogedaina 4, 6	2008-2010	150 000	Murcki
18.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości „ZŁOTA - SPORTOWA”	Docieplenie budynku mieszkalnego wraz z likwidacją azbestu przy ul. Złotej 23, 25, 27, 29 w Katowicach <u>Lokalizacja:</u> ul. Złota 23, 25, 27, 29	2007-2008	411 700	Dąb
19.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Sadyba”	Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej „Sadyba” przy ul. Szafirowej 7 w Katowicach - budynki położone przy ul. Szafirowej 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 1, 5, 7; przy ul. Jutrzenki 3, 5, 7; przy ul. Uroczej 6, 8 <u>Lokalizacja:</u> ul. Szafirowa 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 1, 5, 7; ul. Jutrzenki 3, 5, 7; ul. Uroczej 6, 8	2008-2013	12 000 000	Ligota - Panewniki
20.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „SILESIA”	Elewacje na miarę Unii europejskiej = lokator w zdrowym otoczeniu <u>Lokalizacja:</u> ul. Radockiego 70a, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114; ul. Tyska 43, 45, 47, 49, 51; ul. Łętowskiego 5b, 5c, 4, 6, 8, 10, 12, 14	2008-2013	9 500 000	Piotrowice - Ochojec
21.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wajdy 8, 10, 12, 14, 16 w Katowicach	Termomodernizacja budynku przy ul. Wajdy 8, 10, 12, 14, 16 w Katowicach wraz z usunięciem płyt z acekolu <u>Lokalizacja:</u> ul. Wajdy 8, 10, 12, 14, 16	2007- 2013	1 500 000	Bogucice

VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

REWITALIZACJI ORAZ SPOSOBY KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

6.1. Wdrażanie

System wdrażania Lokalnego programu Rewitalizacji Miasta Katowice powiązany będzie ze strukturą organizacyjną Urzędu Miasta i jego zewnętrznych jednostek. Jednostkami odpowiedzialnymi za realizację Programu będą merytoryczne wydziały Urzędu oraz jednostki zewnętrzne będące dysponentami środków budżetu miasta. Poszczególne zadania będą realizowane w oparciu o zasady wydatkowanie środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych). **Wdrożenie indywidualnych projektów zgłoszonych do programu zależy od instytucji wnioskujących.**

6.2. Monitorowanie i ocena

W celu sprawnego i efektywnego wdrażania Programu Rewitalizacji konieczne jest ciągłe monitorowanie efektów rzeczowych projektów wchodzących w zakres programu oraz wydatków ponoszonych na ich realizację. Proces monitorowania obejmie analizę danych, które obrazować będą tempo i stan zaawansowania wdrażanych projektów.

Za proces monitorowania i oceny realizacji Programu będzie odpowiedzialny Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Wydział Rozwoju Miasta. Raz na dwa lata Prezydent Miasta Katowice będzie przedkładać Radzie Miasta Katowice *Sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice*.

Określa się dwa rodzaje wskaźników monitorowania:

wskaźniki produktu

- liczba zadań miejskich zrealizowanych w obszarze wyznaczonym do rewitalizacji
- liczba zadań innych instytucji zrealizowanych w obszarze wyznaczonym do rewitalizacji

wskaźniki rezultatu

- odsetek ludności utrzymującej się z zasiłków społecznych w dzielnicy na terenie, której znajduje się obszar wyznaczony do rewitalizacji
- stopa bezrobocia długotrwałego w dzielnicy na terenie, której znajduje się obszar wyznaczony do rewitalizacji,
- liczba przestępstw stwierdzonych, w tym czynów karalnych nieletnich w dzielnicy na terenie, której znajduje się obszar wyznaczony do rewitalizacji

Ewaluacja będzie polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Programie, dotyczących poszczególnych przedsięwzięć ujętych w Programie. Po przeprowadzeniu oceny zostaną sformułowane wnioski, mające na celu pełne wdrożenie planowanych przedsięwzięć oraz aktualizację Programu. Za wykonanie poszczególnych zaleceń naprawczych odpowiedzialne będą merytoryczne wydziały Urzędu Miasta lub zewnętrzne jednostki organizacyjne. Ocenie zostaną poddane poszczególne przedsięwzięcia oraz wskaźniki mogące dotyczyć projektu.

Ocena powinna zawierać:

- rzeczywiste daty trwania poszczególnych projektów
- rozliczenie kosztów projektu
- określenie sposobu zarządzania projektem po jego zakończeniu,
- ocenę wpływu na poziom realizacji wyznaczonych wskaźników.

6.3. Sposoby realizacji komunikacji społecznej

Zakłada się pobudzenie społeczności lokalnej do zaangażowania się w proces rewitalizacji. Informowanie społeczności lokalnej ma wyjaśnić korzyści płynące z podejmowania działań rewitalizacyjnych w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia. Komunikacja ma zapewnić wszystkim partnerom Programu:

- dostęp do pełnej informacji o Programie,
- zachęcenie społeczności lokalnej do wyrażenia własnych opinii,
- wzajemne porozumienie między partnerami biorącymi udział w rewitalizacji.

W związku z powyższym w procesie komunikacji społecznej ze strony Urzędu Miasta zostanie zapewniony powszechny dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych, o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach dla wszystkich zainteresowanych realizacją projektów na terenie Miasta. Przewidywane są ponadto spotkania ze społecznością lokalną.

Informacje o Programie oraz sprawozdania z jego realizacji, a także wszelkie komunikaty zostaną udostępnione na stronie internetowej miasta Katowice.

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARZE CENTRUM W KATOWICACH

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	Pl. Andrzeja 16-18	Zespół budynków Sądu Wojewódzkiego	A/1663/97 15 XII 1997	Stary budynek wzniesiony w 1889 roku w stylu neoromantyzmu niemieckiego, rozbudowany w 1913 roku; nowy budynek wzniesiony w 1913 roku w stylu neobarokowym
2.	Ul. Bankowa 5	Budynek banku	A/1431/91 30 VIII 1991	Wzniesiony w 1911 roku, przebudowany w latach 1923-1924 przez budowniczego Henryka Gambca z Katowic w stylu neorenesansu klasycyzującego
3.	Ul. Barbary 25	Budynek przedszkola	A/1364/88 29 IV 1988	Wzniesiony w 1938 roku w stylu funkcjonalizmu (typ architektury okrętowej) jako integralna część większego założenia dawnego Ogrodu Jordanowskiego
4.	Ul. Bogucicka 6	Kamienica	A/1485/92 11 VIII 1992	Wzniesiona w 1909 roku w stylu secesji
5.	Ul. Drzymały 18	Kamienica	A/1363/88 5 IV 1988	Powstała na początku XX wieku z elementami historyzmu
6.	Ul. Dworcowa 2-10	Kompleks zabudowań dworca kolejowego, granice obejmują całość założenia usytuowaną w obrębie ulic: Dworcowej, świętego Jana Mielęckiego oraz linii torów kolejowych	A/1218/75 18 XII 1975	Wzniesiony około 1906 roku, w latach późniejszych przebudowany w partii środkowej w stylu modernizmu historycznego
7.	Ul. Dyrekcyjna 10	Kamienica	A/1566/94 30 XII 1994	Wzniesiona w 1906 roku prawdopodobnie według projektu budowniczego Grünfelda, nadbudowana w latach 1935-1939 w stylu modernizmu z elementami secesji
8.	Ul. Dworcowa 5 i 7 Ul. Dyrekcyjna 2	Zabudowania dawnego hotelu Monopol	A/1526/93 30 IV 1993	Wzniesione około 1900 roku w stylu eklektycznym z elementami secesji i neogotyku
9.	Ul. Francuska 12	Budynek Biblioteki Śląskiej	A/1437/91 31 X 1991	Wzniesiony w 1934 roku według projektu Rybickiego i Tabeńskiego w stylu funkcjonalizmu
10.	Ul. Francuska	Zespół cmentarny, który tworzą: cmentarz ewangelicki – pomiędzy ulicami Francuską, Powstańców i Damrota, cmentarz rzymsko-katolicki pomiędzy ulicami Francuską, Powstańców i Damrota oraz cmentarzem ewangelickim i terenem zabudowanym na północy.	A/1516/93 26 II 1993	Cmentarz ewangelicki założony w 1882 roku cmentarz rzymskokatolicki założony w 1860 roku
11.	Ul. Jagiellońska 3	Kamienica mieszkalna	A/1467/92 12 VI 1992	Wzniesiona w latach 1894-1895 według projektu Kustoscha w stylu eklektycznym, przebudowana w 1902 roku w strefie przyziemia
12.	Ul. Jagiellońska 25	Gmach Sejmu Śląskiego i Urzędu Wojewódzkiego	A/1232/78 19 VIII 1978	Wzniesiony w latach 1925-32 według projektu L. Wojtyczki, P. Jurkiewicza, S. Żeleńskiego w stylu wtórnego neoklasycyzmu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

13.	Ul. Jagiellońska 28	Budynek dawnego gimnazjum (obecnie Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ)	A/1371/88 27 IX 1988	Zaprojektowany w latach 1906-1907, budowę ukończono w 1913 roku w stylu łączącym elementy historyzmu i wczesnego modernizmu
14.	Ul. św. Jana 6/ Staromiejska 1	Kamienica	A/1393/89 23 X 1989	Wzniesiona na początku XX wieku w stylu eklektyzmu, łączącego elementy neorenesansu, neogotyku i neobaroku
15.	Ul. Jordana 39	Gmach Kurii Metropolitalnej	A/1659/97 15.12.1997	Wzniesiony w latach 1927 – 1933 na podstawie projektu wyłonionego w drodze ogólnopolskiego konkursu architektonicznego Z. Gawlika i F. Mączyńskiego w stylu o cechach neobaroku i neoklasycyzmu
16.	Ul. Kobylińskiego 5	Budynek – pozostałość skrzydła mieszkalnego Muzeum Śląskiego	A/1306/83 7 VII 1983	Z 1935 roku według projektu Karola Schayera
17.	Ul. Kochanowskiego 2 / Plebiscytowa 1	Kamienica mieszkalno-handlowa	A/1546/94 28 IX 1994	Wzniesiona w latach 1896-1906 według projektu Paula Frantziocha w stylu eklektycznym z elementami secesji i neogotyku
18.	Ul. Kopalniana 6	Zespół zabudowy Szybu „Bartosz”	A/16/99 25 V 1999	Zespół zabudowy Szybu <i>Bartosz</i> składający się z budynków: nadszymbia z wieżą wyciągową, maszynownią z wyposażeniem, budynek siłowni i hali sprzężarek wraz z otoczeniem pochodząca z lat 1893-1995 parowa maszyna wyciągowa
19.	Ul. Kordeckiego 1/1A	Kamienica	A/1615/95 15 IX 1995	Wzniesiona w 1896 roku według projektu Leona Goldsteona w stylu eklektycznym
20.	Al. Korfantego 3	Budynek Hotelu Grand - obecnie siedziba Muzeum Śląskiego w Katowicach	A/1314/83 3 X 1983	Z 1898 roku, neogotycki
21.	Ul. Koszarowej 5	Kamienica mieszkalna	A/1505/92 3 XI 1992	Wzniesiona około 1930 roku przez firmę budowlaną Jana Piechulka w stylu funkcjonalizmu
22.	Ul. Kościuszki 49	Kamienica	A/1646/97 21 VIII 1997	Wzniesiona w 1913 roku według projektu Josepha Kutz w stylu modernizmu
23.	Ul. Kozielska 16	Zespół cmentarza wyznania mojżeszowego, składający się z następujących elementów: układu przestrzennego, zespołu budynków cmentarnych, ogrodzenia z bramą główną, zespołu starodrzewu, zespołu nagrobków	A/14142/90 29 X 1990	Budynek pogrzebowy z 1869 roku, przebudowany w latach 1927-1928 budynek Bractwa Pogrzebowego z 1890 roku, przebudowany w latach 1927-1928
24.	Ul. Leopolda 1-3	Zespół Domu Dziecka oraz klasztor Sióstr św. Jadwigi (Dom Prowincjonalny)	A/1368/88 26 V 1988	Wznoszony w latach 1858-1931 reprezentujący styl historyzmu z elementami neoromańskimi, neorenesansowymi oraz styl modernizmu z elementami ekspresjonizmu
25.	Ul. 1 Maja 50	Ratusz w Bogucicach – obecnie rektorat Akademii Ekonomicznej	A/1234/78 19 VIII 1978	Wzniesiony w 1912 roku według projektu Arnolda Hartmanna, architekta berlińskiego, modernistyczny z elementami klasycyzującymi
26.	Ul. 3 Maja 6 i 8	Kamienica	A/1390/89 23 X 1989	Wzniesiona w latach 1903-1907 według projektu sygnowanego przez Hugo Grünfelda w stylu secesji
27.	Ul. 3 Maja 17	Kamienica	A/1440/91 31 X 1991	Wzniesiona w 1904 roku w stylu secesji
28.	Ul. Markiefki 85 i 87	Zespół dawnego Konwentu oo. Bonifratrów i Szpitala Miejskiego Nr 1	A/1367/88 26 V 1988	Wzniesiony w latach 1872-1874 (część północna) i 1902-1903 w stylu historyzmu z elementami neoromańskimi i neogotyckimi
29.	Ul. Markiefki 89	Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Szczepana	A/1365/88 26 V 1988	Pochodzący z lat 1892-1894 w stylu neogotyku, według projektu Pawła Jackischa, ukończony przez Müllera
30.	Ul. Matejki 2 i 4	Budynki	A/1369/88 17 VI 1988	Wzniesione na początku XX wieku w stylu secesji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

31.	Ul. Mickiewicza 3, Skośnej i Piotra Skargi	Gmach Banku Gospodarstwa Krajowego (obecnie Banku Śląskiego)	A/1237/78 2 V 1978	Zbudowany w 1930 roku w stylu ekspresjonistycznym według projektu Stanisława Tabeńskiego i Jana Noworyty
32.	Ul. Mickiewicza 5	Budynek Łaźni Miejskiej	A/1343/87 12 VI 1987	Wzniesiony w latach 1864-1911 w stylu eklektycznym
33.	Ul. Mickiewicza 8	Budynek dawnej kawiarni Wojko	A/1316/83 3 X 1983	Z końca XIX wieku, eklektyczny
34.	Ul. Mickiewicza 11	Gmach Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza	A/1475/92 8 VII 1992	Wzniesiony w latach 1898-1900 według projektu Józefa Perzika w stylu neogotyckim, w latach 1911-1914 dobudowano skrzydło zachodnie od strony ulicy Słowackiego, łączące gmach główny z salą gimnastyczną
35.	Ul. Mickiewicza 26	Kamienica	A/1640/97 11 IV 1997	Wzniesiona w 1906 roku przez firmę budowlaną Ludwiga Goldsteina według opracowanego przez niego projektu w stylu secesyjnym z elementami modernizmu
36.	Ul. Mielęckiego 4	Kamienica	A/1701/98 31 XII 1998	Wzniesiona w 1899 roku w stylu historyzmu
37.	Ul. Mikołowska 10	Zespół Aresztu Śledczego: pawilon C wraz z budynkiem gospodarczym, teren dawnego więzienia – obecny pawilon A, B całość otoczona murem z wieżami strażniczymi, a także dwa budynki poza murem od strony ulicy Mikołowskiej – dawna willa naczelnika więzienia i budynek mieszkalny pracowników więziennych	A/1270/81 7 XII 1981	Z przełomu XIX i XX wieku w stylu eklektycznym
38.	Ul. Mikołowska 32-34	Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem świętych Apostołów Piotra i Pawła, na który składają się: budynek kościoła, budynek plebani, ogrodzenie przykościelne	A/1483/92 11 VIII 1992	Kościół wzniesiony w latach 1898-1902 według projektu Józefa Ebersa z Wrocławia w stylu neogotyckim, w latach 1922-1925 pełnił funkcję prokatedry Administracji Apostolskiej, w latach 1925-1957 pełnił funkcję katedry, plebania wzniesiona w 1899 roku według projektu Józefa Ebersa w stylu neogotyckim
39.	Ul. Moniuszki 2, 4 Al. Korfantego – ul. Piastowska1,3	Zespół kamienic mieszkalnych zamknięty w czworoboku pomiędzy ulicami: Moniuszki, Korfantego i Piastowską	A/1497/92 4 IX 1992	Wzniesiony około 1900 roku w stylu eklektycznym z elementami zapowiadającymi secesję
40.	Ul. Moniuszki 5	Kamienica	A/120/04 13 VII .2004	Budynek główny i 3 oficyny mieszkalne z ok. 1905 roku w stylu modernizmu z elementami secesji
41.	Ul. Opolska 15	Kamienica	A/1486/92 11 VIII 1992	Wzniesiona w 1924 roku według projektu Rudolfa Fischera w stylu uproszczonego historyzmu lat dwudziestych, w typie willi miejskiej
42.	Pl. Miarki 6	Kamienica	A/22/99 30 IX 1999	Wzniesiona w 1906 roku według projektu Edlera Franza, w stylu historyzmu z elementami modernizmu
43.	Pl. Szewczyka 1	Kamienica	A/40/00 11 XII 2000	Wzniesiona w latach 1891-1900 w stylu neobarokowym według projektu wykonanego przez pracownię Ignatza Grünfelda.
44.	Pl. Szramka 1	Kościół parafialny pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny	A/1286/82 2 II 1982	Zbudowany w 1870 roku w stylu neogotyku według projektu Langer'a z Wrocławia
45.	Pl. Wolności 1	Kamienica	A/1410/90 15 IX 1990	Wzniesiona na przełomie XIX i XX wieku w stylu eklektyzmu z elementami neoklasycyzmu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

46.	Ul. Sokolska 1 Pl. Wolności 2	Kamienica	A/1454/91 30 XII 1991	Wzniesiona około 1894 roku według projektu Luisa Dame w stylu eklektyzmu
47.	Pl. Wolności 5	Kamienica	A/1411/90 15 IX 1990	Wzniesiona w 1907 roku w stylu neoklasycyzmu
48.	Pl. Wolności 6	Kamienica	A/1412/90 15 IX 1990	Wzniesiona w 1896 roku w stylu eklektyzmu z elementami neorenesansu i secesji
49.	Pl. Wolności 8	Kamienica	A/14132/90 15 IX 1990	Wzniesiona u schyłku XIX wieku w stylu uproszczonego neobaroku
50.	Pl. Wolności 9 Ul. Sądowa 2	Budynek	A/1489/92 11 VIII 1992	Wzniesiony w 1901 roku według projektu Ludwika Goldsteina w stylu eklektyzmu w latach 1929-1932 przebudowany przez firmę budowlaną Brunona Iwańskiego
51.	Pl. Wolności 10	Willa ogrodowa	A/1455/91 30 XII 1991	Wzniesiona w latach 1907-1909 (według projektu z 1907 roku) w stylu eklektycznym
52.	Pl. Wolności 10a	Kamienica	A/1490/92 11 VIII 1992	Wzniesiona w latach 1911-1912 w stylu modernistycznym
53.	Pl. Wolności 11	Budynek mieszkalny	A/1491/92 11 VIII 1992	Wzniesiony w latach 1903-1904 według projektu podpisanego przez Georga Schalscha, mistrza budowlanego w stylu secesyjnym z elementami neogotyku
54.	Pl. Wolności 12	Budynek mieszkalny	A/1492/92 11 VIII 1992	Wzniesiony w latach 1874-1875 według projektu podpisanego przez mistrza murarskiego M. Goldsteina, w 1900 roku, podwyższony o jedną kondygnację w stylu modernistycznym
55.	Pl. Wolności 12a	Budynek	A/1315/83 3 XII 1983	Z 1872 roku, w stylu neoklasycystycznym
56.	Ul. Plebiscytowa 49	Katedra pw. Chrystusa Króla	A/1658/97 15 XII 1997	Wzniesiony w latach 1927 – 1954 na podstawie projektu wyłonionego w drodze ogólnopolskiego konkursu architektonicznego Z. Gawlika i F. Mączyńskiego w stylu o cechach klasycystycznych
57.	Ul. Pocztowa 7	Budynek	A/1305/83 7 VII 1983	Z końca XIX wieku, neogotycki
58.	Ul. Poniatowskiego 19	Willa	A/1446/91 30 XII 1991	Wzniesiona w latach 1926-1930 jako dom własny inżyniera Tadeusza Michejdy, według jego projektu w stylu modernizmu z elementami funkcjonalizmu
59.	Ul. Powstańców 23	Willa, tzw. korfantówka	A/1565/94 30 XII 1994	Wzniesiona w latach 1908-1909 według projektu Paula Franziocha jako dom własny, od 1923 roku dom Wojciecha Korfanteo
60.	Ul. Raciborska 37	Dawne kasyno oficerskie (obecnie Akademia Sztuk Pięknych)	A/1434/91 5 IX 1991	Wzniesione około 1930 roku według projektu L. Sikorskiego w stylu modernizmu
61.	Ul. Raciborska 48	Budynek	A/1461/92 7 V 1992	Wzniesiony w 1932 roku przez firmę budowlaną inżyniera Jana Piechulka, według jego planów jako dom własny w stylu funkcjonalizmu
62.	Ul. Rybnicka 3, 5, 7	Zespół kamienic	A/1635/97 7 II 1997	Zespół powstał w 1923 roku w stylu modernizmu z elementami neobaroku
63.	Ul. Rybnicka 8, 10, 12, 14	Zespół kamienic	A/1680/97 17 XII 1997	Wzniesiony w 1923 roku w stylu modernizmu z elementami neobaroku

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

64.	Rynek 2	Budynek Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego	A/1447/91 30 XII 1991	Wzniesiony w latach 1906-1907 przez Carla Moritza w stylu modernistycznym, w latach siedemdziesiątych XX wieku uległ przebudowie, w wyniku której zmieniono wygląd fasady, wnętrze i kompozycję placu przed teatrem
65.	Rynek 7	Kamienica	A/1448/91 30 XII 1991	Wzniesiona około 1969 roku, prawdopodobnie według projektu Ludwiga Goldsteina nadbudowana i przebudowana w 1922 roku, z tego okresu pochodzi obecna fasada
66.	Ul. Skłodowskiej-Curie 20	Kościół garnizonowy pod wezwaniem świętego Kazimierza	A/1378/88 2 XI 1988	Wzniesiony w latach 1930-1933 w stylu funkcjonalizmu według projektu Leona Dietz d'Arma oraz J. Zawadzkiego
67.	Ul. Słowackiego 22 / 3-go maja 40	Budynek narożny	A/1303/83 7 VII 1983	Z początku XX wieku w stylu historycznym
68.	Ul. Słowackiego 39	Kamienica mieszkalno-handlowa	A/1543/94 1 III 1994	Wzniesiona w 1905 roku w stylu secesyjnym
69.	Ul. Sokolska 2	Budynek Filharmonii Śląskiej	A/1460/92 7 V 1992	Wzniesiony około 1880 roku, początkowo browar, w 1915 roku przerobiony na restaurację w stylu neoklasycyzmu
70.	Ul. Sokolska 8	Willa wraz z oficyną oraz otoczeniem zieleni	1548/94 3 X 1994	Wzniesiona około roku 1900 w stylu historyzmu
71.	Ul. Stalmacha 17	Budynek	A/1407/90 5 VIII 1990	Wzniesiony w 1924 roku według projektu budowniczego Zimmermanna w stylu eklektyzmu, łączącego elementy historyzmu i modernizmu
72.	Ul. Stalmacha 17	Otoczenie willi	A/1484/92 11 VIII 1992	Powstało około 1924 roku, ogród o charakterze ozdobnoużytkowym
73.	Ul. Staromiejska 2	Kamienica mieszkalno-handlowa	A/1441/91 31 X 1991	Wzniesiona w 1894 roku przez Czeslika w 1911 roku odnowiono jej fasadę w latach 1913-1914 przebudowano parter i pierwsze piętro (Albert Köhler) w stylu neobaroku
74.	Ul. Staromiejska 6	Kamienica	A/1544/94 29 VIII 1994	Wzniesiona w latach 1904-1906 prawdopodobnie według projektu Ignatza Grunfelda w stylu modernizmu
75.	Ul. Staromiejska 21	Kamienica mieszkalno-handlowa	A/1542/94 1 III 1994	Wzniesiona w 1905 roku według projektu architekta Fryderyka Jaunicha w stylu secesyjnym
76.	Ul. Stawowa 4	Kamienica	A/1678/97 17 XII 1997	Wzniesiony w 1906 roku w stylu secesyjnym wg projektu mistrzów budowlanych Perla und Trappa
77.	Ul. 3 Maja i Stawowa 13	Budynek	A/1306/83 7 VII 1983	Z końca XIX wieku, neobarokowy
78.	Ul. Warszawska 1	Kamienica mieszkalno-handlowa	A/1561/94 30 XII 1994	Wzniesiona w 1874 roku według projektu Paula Jackischa z Bytomia w stylu eklektycznym z elementami neorenesansu
79.	Ul. Warszawska 2	Kamienica	A/1449/91 30 XII 1991	Wzniesiona w 1908 roku według projektu architekta Metzginga z Berlina w stylu modernizmu
80.	Ul. Warszawska 6	Kamienica	A/1391/89 23 X 1989	Wzniesiona w 1897 roku według projektu Ludwika Goldsteina w stylu neobarokowym
81.	Ul. Warszawska 7	Budynek dawnego Banku Spółek Zarobkowych	A/1386/89 10 X 1989	Wzniesiony w 1923 roku, powstał w wyniku przebudowy willi Sacksa z 1876 roku (willę wbudowano w nowy obiekt). Autorem przebudowy był architekt Jaretzki w stylu nawiązującym do neoklasycyzmu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

82.	Ul. Warszawska 8	Budynek banku	A/1392/89 23 X 1989	Wzniesiony w 1928 roku w stylu wtórnego neoklasycyzmu
83.	Ul. Warszawska 14	Budynek banku	A/1389/89 23 X 1989	Na miejscu dawnej willi Grünfeldów z 1900 roku, w 1938 roku dokonano gruntownej przebudowy willi na potrzeby Państwowego Banku Rolnego według projektu architekta Mariana Lelewicza, w stylu zbliżonym do modernizmu o formach funkcjonalizmu, choć z nieco bogatszymi elementami dekoracyjnymi
84.	Ul. Warszawska 18	Kościół ewangelicko-augsburski wraz z plebanią	A/1285/82 2 II 1982	Z końca XIX wieku kościół neoromański
85.	Ul. Warszawska 28a	Kamienica	A/41/00 11 XII 2000	Wzniesiona w 1873 roku w stylu modernizmu
86.	Ul. Warszawska 30	Kamienica mieszkalna	A/1432/91 30 VIII 1991	Wzniesiona w 1870 roku według projektu Boenischa z 1865 roku dla rodziny Kristufków, przebudowana w 1895 roku według projektu P. Franziocha w stylu historyzmu
87.	Ul. Warszawska 31	Kamienica	A/1570/95 31 V 1995	Wzniesiona w 1902 roku przez firmę budowlaną Ignatza Grünfelda w stylu secesyjnym*
88.	Ul. Warszawska 35	Kamienica	A/1438/91 31 X 1991	Wzniesiona w 1894 roku przez firmę budowlaną Ignatza Grünfelda w stylu neobarokowym
89.	Ul. Warszawska 37	Willa ogrodowa (willa Kramstów)	A/1439/91 31 X 1991	Wzniesiona w latach 1875-1876 według projektu Juliusza Hasse w stylu neoklasycystycznym
90.	Ul. Warszawska 42	Willa	A/1335/85 21 V 1985	Zbudowany w 1870 roku, z dobudówką z końca XIX wieku, eklektyczny
91.	Ul. Warszawska 45	Kamienica	A/1488/92 11 VIII 1992	Wzniesiona w 1857 roku według projektu Hanniga w stylu neorenesansu, przebudowana w 1936 roku przez Franciszka Krzywdę-Polkowskiego i scalona z budynkami przy ulicy Warszawskiej 47 i 49 (połączone zostały wnętrza, natomiast w elewacjach można wyróżnić poszczególne kamienice)
92.	Ul. Warszawska 52	Budynek szpitala Sióstr Elżbietanek	A/1336/85 21 V 1985	Zaprojektowany w 1906 roku prawdopodobnie przez architekta Kustoscha, wzniesiony w latach 1907-1912, eklektyczny
93.	Ul. Warszawska 57	Kamienica	A/15498/94 14 XI 1994	Wzniesiona w 1937 roku według projektu Tadeusza Kozłowskiego w stylu funkcjonalizmu.
94.	Ul. Wita Stwosza 3	Budynek	A/1608/95 31 V 1995	Wzniesiony w 1910 roku prawdopodobnie według projektu Hugo Weissenberga w stylu wczesnego modernizmu z elementami secesji
95.	Ul. Wojewódzka 29	Kamienica mieszkalna	A/1480/92 4 VIII 1992	Wzniesiona w pierwszej ćwierci XX wieku w stylu klasycyzującym
96.	Ul. Wojewódzka 33	Budynek obecnej Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej	A/1233/78 19 VIII 1978	Wzniesiony w stylu neogotyckim
97.	Ul. Wojewódzka 42	Willa Gerdesa	A/1346/87 8 IV 1987	Wzniesiona w 1896 roku z fundacji Henryka Gerdesa według projektu Feliksa Schustera w stylu eklektycznym z użyciem form charakterystycznych dla renesansu północnego: francuskiego i niemieckiego
98.	Ul. Wojewódzka 50	Kamienica	A/1408/90 5 VIII 1990	Wzniesiona po 1909 roku jako dom własny architekta Kurta Ferdmana w stylu secesji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Katowice na lata 2014-2015

99.	Ul. Wróblewskiego	Kaplica cmentarna	A/1366/88 26 V 1988	Wzniesiona w drugiej połowie XIX wieku w stylu neoromańskim
100.	Ul. Wróblewskiego Ul. Podhalańska	Zespół cmentarny, który tworzą: cmentarz parafialny przy ulicy Wróblewskiego, cmentarz fraterski przy ulicy Podhalańskiej. W skład zabytkowego zespołu cmentarnego wchodzi: układ przestrzenny cmentarza, zespół budynków cmentarnych i małej architektury, ogrodzenie z bramami, zespół starodrzewu, zespół zabytkowych nagrobków	A/1496/92 4 IX 1992	Zespół cmentarza katolickiego w Katowicach - Bogucicach powstał pod koniec XVIII wieku, jego obecny kształt pochodzi z przełomu XIX i XX w.
101.	Ul. Zacisze 1	Kamienica	A/1472/92 2 VII 1992	Wzniesiona w 1937 roku według projektu Stanisława Tabeńskiego w stylu funkcjonalizmu
102.	Ul. Żwirki i Wigury 15-17	Gmach Urzędu Skarbowego	A/1559/944 30 XII 1994	Wzniesiony w latach 1930-1932 według projektu Tadeusza Kozłowskiego i Stefana Bryły w stylu funkcjonalizmu

**WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: GISZOWIEC – NIKISZOWIEC**

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.		Osiedle robotnicze Nikiszowiec, granice ochrony obejmują cały układ przestrzenny osiedla między ulicami: Szopienicką, Nałkowskiej, torami kolejowymi i ulicą Giszowiecką (obecnie Pstrowskiego) oraz zespół zabudowań dawnego szpitala wraz z najbliższym otoczeniem (ulice: księdza Ficka, Giszowiecka, Odrowążów, Czechowa, Janowska, św. Anny, Garbarska, Rymarska, Nałkowskiej, Szopienicka, Pl. Wyzwolenia)	Nr: A/1230/78 19 VIII 1978	Wzniesione w latach 1908-1918 według projektu Jerzego i Emila Zillmannów na zlecenie Spadkobierców Gieschego, powstałe w sąsiedztwie obecnego szybu <i>Poniatowski</i> kopalni <i>Wieczorek</i> , jako zaplecze mieszkalne dla robotników zakładu
2.	Ul. Szopienicka	Zespół zabudowy Szybu Pułaski składający się z budynków: nadszymbia z wieżą wyciągową, sortowni, maszynowni, warsztatu mechanicznego i kuźni, stolarni, cechowni i łaźni	Nr: A/1384/89 20 III 1989	Pochodzący z lat 1903-1911
3.		Fragment osiedla robotniczego Giszowiec z rynkiem, szkołą, budynkiem administracyjnym, nadleśnictwem, parkiem centralnym z gospodą, kompleksem budynków łaźni, pralni, magla, zespołem domów noclegowych, pocztą oraz ośmioma kwartałami zabudowy mieszkaniowej, granice ochrony obejmują układ urbanistyczny wraz z istniejącą zabudową i zielenią zorganizowaną, zawarty między ulicami: Mysłowicką, zachodnią pierzeją Placu Pod Lipami (wzdłuż granic działek przy ul. Batalionów Chłopskich, wzdłuż Placu Pod Lipami, ul. Barbórki), ulicami Górniczego Stanu, Kirową (teraz Wesołowska i Przyjazna – do Działkowej z obustronną zabudową), zewnętrznymi obrzeżami parku ulicą Thaelmanna (teraz Gościnną)	Nr: A/1229/78 18 VIII 1978	Wybudowane w latach 1907-1914 według projektu architektów Jerzego i Emila Zillmanów. Rozbudowane w latach 1920-1924. Jednolity stylowo zespół (modernizm) będący przykładem realizacji na Śląsku idei osiedli ogrodów
4.		43 domy wpisane do rejestru indywidualnie		
5.		Fragment osiedla robotniczego Giszowiec - układ urbanistyczny wraz z istniejącą zabudową i zielenią tzw. wschodniej części osiedla i usytuowanej w pd.-zach. cz. zespołu tzw. <i>kolonii amerykańskiej</i> – przy ul. Górniczego Stanu	Nr: A/1348/87 23 VI 1987	Wybudowane w latach 1907-1940 według projektu architektów Jerzego i Emila Zillmanów oraz Biura Budowlanego dawnej kopalni <i>Gieshe</i> – tzw. <i>nowa kolonia</i> , a także anonim zatrudnionego przez SACO – tzw. <i>kolonia amerykańska</i> . Zabudowa prezentuje styl modernistyczny z elementami romantycznymi i klasycyzującymi oraz neobarokowymi i secesyjnymi
6.	Pl. Pod Lipami 7-10	Budynek mieszkalno-handlowy	Nr: A/1290/82 20 V 1982	Z pierwszej ćwierci XX wieku, modernistyczny
7.	Ul. Pszczyńska 10	Willa dyrektora kopalni <i>GIESCHE</i>	Nr: A/1628/96 29 III 1996	Wzniesiona w latach 1907-1910 według projektu E. i G. Zillmanów w stylu modernizmu
8.	Ul. Pszczyńska	Wieża wodna	Nr: A/14172/90 29 X 1990	Wzniesiona w 1908 roku, historyzująca z elementami neomanieryzmu

Załącznik 3

**WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: SZOPIENICE**

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	Ul. Ks. Bpa Bednorza 2a - 6	Zespół zabudowy dawnego Browaru i Słodowni Mokrskiego, który tworzą: 1) budynek dawnej warzelni (obecnie palarnia kawy) 2) budynek dawnych piwnic i chłodni 3) budynek dawnej słodowni 4) budynek starej kotłowni i maszynowni 5) budynek dawnej maszynowni i kotłowni 6) budynek dawnej piwiarni 7) budynek dawnej stajni 8) budynek mieszkalny i remiza straży pożarnej 9) budynek dawnej stajni i bednarni 10) budynek dawnego szaletu i altanka 11) budynek portierni	A/1506/92 13.11.1992	Całość tworzy zasadniczo nie zakończony układ zabudowy średniej wielkości browaru z końca XIX wieku. <u>Dawna warzelnia</u> powstała w 1880 roku, później rozbudowana <u>Budynek dawnych piwnic i chłodni</u> powstał po 1880 roku <u>Budynek dawnej słodowni</u> powstał około 1890 roku <u>Budynek starej kotłowni i maszynowni</u> powstał w latach osiemdziesiątych XIX wieku <u>Budynek maszynowni i kotłowni</u> powstał około 1890 roku <u>Budynek dawnej piwiarni</u> powstał pod koniec XIX wieku <u>Budynek dawnej stajni</u> powstał w latach dziewięćdziesiątych XIX wieku. <u>Budynek mieszkalny i remiza straży pożarnej</u> powstał pod koniec XIX wieku <u>Budynek dawnej stajni i bednarni</u> powstał w końcu XIX wieku <u>Budynek dawnego szaletu i altanka</u> powstał w początku XX wieku <u>Budynek portierni</u> powstał w latach trzydziestych XX wieku
2.	Ul. Ks. Bpa Bednorza 60	Budynek administracyjny	1291/82 17.06.1982	Z początku XX wieku
3.	Ul. Kantorówny 20	Willa	A/1616/95 16.10.1995	Wzniesiona w pierwszym dziesięcioleciu XX wieku W stylu modernizmu
4.	Ul. Lwowska 2	Gmach liceum im. J. Długosza	A/1560/94 30.12.1994	Wzniesiony w 1906 roku według projektu Kuntzego, budowniczego miejskiego z Opola W stylu neogotyckim
5.	Pl. Powstańców Śl. 3	Zespół: kościół pw. św. Jadwigi, kaplica, pieta	A/1557/94 30.12.1994	

Załącznik 4

**WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: ZAŁĘŻE**

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	Ul. Gliwicka 76	Kościół parafialny pw. św. Józefa	1236/78 z 08.09.1978	Wzniesiony na początku XX wieku w stylu neogotyckim
2.	Ul. Gliwicka 159	Budynek dworski dawnego folwarku	A/1473/92 08.07.1992	Wzniesiony w 1886 roku, przebudowany w 1905 roku według projektu Georga i Emila Zillmanów (następne przebudowy w latach 1924, 1925 i 1933)

Załącznik 5

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: KOLONIA ALFRED

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	Pl. Alfreda	Dawne zbudowania szybu <i>Alfred</i> byłej kopalni <i>Wełnowiec</i> : 1) budynek nadszybia 2) budynek maszyny wyciągowej 3) budynek cechowni 4) budynek kuźni 5) budynek kotłowni 6) budynek łaźni 7) budynek administracji 8) budynek wagi 9) budowle towarzyszące 10) położone na zachód od tego kompleksu pozostałości hałd przemysłowych Granice ochrony obejmują wszystkie wymienione budowle wraz z otoczeniem, stanowiące jako zespół enklawę w układzie przestrzennym dzielnicy wydzieloną naturalnym ekranem zieleni	1228/78 19.08.1978	Wybudowane w latach 1907-1914 według projektu architektów Jerzego i Emila Zillmanów. Rozbudowane w latach 1920-1924. Jednolity stylowo zespół (modernizm) będący przykładem realizacji na Śląsku idei osiedli-ogrodów

Załącznik 6

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: SZOPIENICE BORKI

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	ul. Korczaka	Wieża wodna	A/1418/90 29.10.1990	Wzniesiona w 1912 roku Secesyjna

Załącznik 7

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW
WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZLOKALIZOWANYCH W OBSZARZE: SZOPIENICE WOŹNIAKA

Lp.	Adres	Obiekt	Numer rejestru zabytków / data wpisu	Opis
1.	ul. Lwowska 23	obiekty d. huty cynku, ob. huta „Szopienice” - cechownia, 1912 - portiernia nr 1, 1924 - wieża ciśnień, 1912	A/1227/78 30 VII 1978	Zespół zabudowy dawnej huty cynku z lat 1908-1912